

Popiežius

Popiežius Pranciškus	
KALBA PER SUSITIKIMĄ SU JAUNIMU KROKUVOS JORDANO PARKE	2
KREIPIMASIS EINANT KRYŽIAUS KELIĄ SU JAUNIMU	
KROKUVOS JORDANO PARKE	4
IŠTRAUKA IŠ KREIPIMOSI PER MALDOS VIGILIJĄ SU JAUNIMU	
KROKUVOS <i>CAMPUS MISERICORDIAE</i>	5
HOMILIJA PER ŠV. MIŠIAS SU KUNIGAIS, VIENUOLIAIS, VIENUOLĖMIS IR	
SEMINARISTAIS KROKUVOS ŠV. JONO PAULIAUS II ŠVENTOVĖJE	6
HOMILIJA PER PASAULIO JAUNIMO DIENŲ ŠV. MIŠIAS KROKUVOS	
<i>CAMPUS MISERICORDIAE</i>	8

Šventasis Sostas

Kardinolas Mauro Piacenza	
APAŠTALIŠKOSIOS PENITENCIARIJOS TRIBUNOLAS	10
LITURGINIAI IR PASTORACINIAI ATGAILOS APEIGŲ ŠVENTIMO ASPEKTAI	14

Homilijos

DVASINIO GYVENIMO SVARSTYKLĖS / 23 eilinis sekmadienis (C)	19
PAKLYDUSIOS AVIES RADIMO DŽIAUGSMAS / 24 eilinis sekmadienis (C)	20
KAS ATSITIKO ŠVIESOS VAIKAMS? / 25 eilinis sekmadienis (C)	21
NEJAUGI ŠIRDIS NESUDREBĖTŲ? / 26 eilinis sekmadienis (C)	22
KO REIKIA DANGAUS KARALYSTEI PASIEKTI / 27 eilinis sekmadienis (C)	23

Straipsniai

Sesuo Marija Dovyde Weill CSJ	
ATVERTAS JĖZAUS ŠONAS – GAILESTINGUMO DURYS	24

Bažnyčia Lietuvoje

Palaimintojo Jurgio Matulaičio atlidai	30
Kryžių kalno atlidai	35
Žolinės atlidai Krekenavoje	36
Žolinės atlidai Pivašiūnuose	38

Bažnyčia pasaulyje

Popiežius Pranciškus Lenkijoje	42
--------------------------------	----

Popiežius Pranciškus

Kalba per susitikimą su jaunimu Krokuvos Jordano parke

2016 m. liepos 28 d.

Brangūs jaunuoliai, labas vakaras!

Pagalčiau susitinkame! Dėkoju už šiltą sutikimą! Dėkoju kardinolui Dziwiszui, vyskupams, kunigams, vienuoliams, seminaristams, pasauliečiams ir visiems, kurie jus lydi. Dėkoju įgalinusiems mūsų buvimą šiandien čia, triūsusiems, kad galėtume švęsti tikėjimą. Šiandien mes visi kartu švenčiame tikėjimą!

Šioje jo tėvynėje norėčiau ypač padėkoti šventajam Jonui Pauliui II [*garsūs aplodismentai*] – garsiau, garsiau, – sumaniusiam ir skatinusiam tokius susitikimus. Jis dabar lydi mus iš dangaus regėdamas tiek daug tokių skirtingų tautų, kultūrų bei kalbų jaunuolių, susirinkusių dėl vienintelio tikslo – švęsti Jėzaus, kuris yra gyvas tarp mūsų. Ar supratote? Švęsti Jėzaus, kuris yra gyvas tarp mūsų. O sakyti, kas jis gyvas, reiškia norėti atnaujinti savo troškimą sekti paskui jį, troškimą karštai gyventi Jėzaus sekimu. Nėra geresnės progos atnaujinti draugystę su Jėzumi, kaip stiprinant draugystę tarp savęs! Nėra geresnio būdo draugystei su Jėzumi stiprinti, kaip dalytis ja su kitais! Nėra geresnio būdo patirti Evangelijos džiaugsmą, kaip trokšti „užkrėsti“ Gerąją Naujieną tokioje skausmingų bei sunkių situacijų gausoje!

O būtent Jėzus ir sukviėtė į šias 31-ąsias Pasaulio jaunimo dienas. Būtent Jėzus mums sako: „Palaiminti gailestingieji, nes jie susilauks gailestingumo“ (Mt 5, 7). Palaiminti tie, kurie moka atleisti, nuoširdžiai atjausti, tai, kas geriausia, atiduoti kitiems – ne kas atliekama, bet kas geriausia!

Brangūs jaunuoliai, šiomis dienomis Lenkija, ši tauri šalis, švenčia. Šiomis dienomis Lenkija nori būti amžinai jaunas Gailestingumo veidas. Visi esantys čia ir vienydamiesi su gausybe jaunuolių, kurie šiandien čia negali būti, bet lydi mus per visuomenės komunikavimo priemones, visi paverskime šias Pasaulio jaunimo dienas autentišku jubiliejiniu šventimu, Gailestingumo jubiliejumi.

Vyskupaudamas kai ko išmokau – išmokau daug, tačiau pasidalyti su jumis norėčiau vienu dalyku: nieko nėra gražiau, kaip regėti troškimus, atsidavimą, užsidegimą ir energingumą, kuriais gyvena tiek daug jaunuolių. Tai – gražu! O kodėl tai gražu? Kai Jėzus palyti jaunuolio, jaunuolės širdį, jie geba imtis išties didingų

darbų. Jaudina girdint, kaip jie dalijasi savo svajonėmis, klausimais ir troškimu prieštarauti visiems, kurie tvirtina, jog negali būti jokių pokyčių. Tiems, kuriuos vadinu „kvietistais“: „Niekas negali keistis.“ Ne, jaunuoliai turi jėgų mesti jiems iššūkį! Aš klausiu, o jūs atsakykite: ar gali keistis? [*Taip!*] Negirdžiu! [*Taip!*]. Štai. Dangaus dovana regėti tiek daug jūsų, savo klausimais mėginančių pakeisti padėtį. Tai – gražu, ir man paguoda matyti jus tokius gyvybingus! Šiandien Bažnyčia žvelgia į jus – pridurčiau: pasaulis šiandien žvelgia į jus – ir trokšta pasimokyti iš jūsų, siekdamas atnaujinti savo pasitikėjimą Tėvo gailestingumu. Jo veidas visada jaunas ir jis nepaliaujamai kviečia mus būti dalimi jo Karalystės – džiaugsmo Karalystės, amžinos laimės Karalystės, visada mus priekin varančios Karalystės ir jėgų keisti dalykus dovanojančios Karalystės. Užmiršau ir dar kartą jūsų klausiu: ar įmanomi pokyčiai? [*Taip!*] Sutinku.

Žinodamas jūsų užsidegimą misionieriauti, drįstu pakartoti: gailestingumo veidas visada jaunas. Mat gailestinga širdis turi drąsos atsakyti patogumo; gailestinga širdis moka eiti kitų link, pasirengusi visus apkabinti. Gailestinga širdis moka būti priebėga tiems, kurie neturi namų arba yra jų netekę, moka sukurti namų ir šeimos aplinką tiems, kuriems teko emigruoti, ir geba būti švelni bei atjaučianti. Gailestinga širdis moka dalytis duona su alkstančiais, gailestinga širdis moka atsiverti bei priimti pabėgėlį ir migrantą. Kalbėti jums apie gailestingumą reiškia kalbėti apie progą, apie ateitį, apie išpareigojimą, apie pasitikėjimą, atvirumą, svetingumą, atjautą, apie svajones. Ar gebate svajoti? [*Taip!*] Kai širdis yra atvira ir geba svajoti, joje būna vietos gailestingumui, kenčiančiųjų paguodai, artinimuisi prie stokojančių širdies ramybės arba to, ko reikia pragyvenimui, arba gražiausio dalyko – tikėjimo. Gailestingumas. Drauge išstarkime šį žodį: gailestingumas. Visi! [*Gailestingumas!*] Dar kartą! [*Gailestingumas!*] Dar kartą, kad pasaulis išgirstų! [*Gailestingumas!*]

Noriu prisipažinti, kad tais metais išmokau dar vieną dalyką. Nenoriu nieko įžeisti, bet man skaudu sutikti jaunos žmonės, kurie atrodo pirma laiko „išėję į pensiją“. Šitai mane skaudina. Jauni žmonės, kurie atrodo 23, 24, 25 metų pensininkai. Šitai mane skaudina. Man neramu regėti jaunuolius, pralaimėjusius dar prieš rungtynių pradžią. Kurie pasidavė dar nė nepradėję žaisti. Man skaudu regėti jaunuolius, vaikščiojančius liūdnamis veidais, tarsi jų gyvenimas būtų bevertis. Tai – iš esmės nuobodžiaujantys ir nuobodūs jaunuoliai, varantys nuobodį kitiems, ir tai mane skaudina. Sunku – ir todėl kyla klausimų – regėti jaunuolius, kurie švaisto savo gyvenimą ieškodami „svaigulio“ ar jaudulių, leidžiančių pasijusti gyviems tamsiais būdais, už kuriuos galop reikia sumokėti... ir brangiai. Prisiminkite, kiek daug jums

pažįstamų jaunuolių pasirinko tokį kelią! Neramu matyti jaunuolius, kurie gražiausius savo gyvenimo metus ir jėgas švaisto lakstydami įkandin iliuzijų pardavėjų – tokių yra! – (mano tėvynėje jie vadinami „dūmų pardavėjais“), atimančių iš jūsų tai, ką turite geriausia. Šitai mane skaudina. Esu tikras, kad šiandien tarp jūsų tokių nėra, tačiau norėčiau pasakyti: yra jaunuolių „pensininkų“, jaunuolių, pralaimėjusių pirma varžybų, jaunuolių, kurie, vedami iliuzijų, įpuola į svaigulį ir baigia niekuo.

Todėl, brangūs bičiuliai, susirinkome vienas kitam padėti, nes nenorime netekti to, ką turime geriausia, nenorime, kad iliuzijomis iš mūsų būtų atimta energija, būtų atimtas džiaugsmas, būtų atimtos svajonės.

Brangūs bičiuliai, klausiu jūsų: ko norite savo gyvenime – susvetimėjimą gimdančio svaigulio ar jėgų, leidžiančių jums pasijusti gyviems bei pilnatviškiems? Susvetimėjimą gimdančio svaigulio ar malonės jėgos? Ko norite – susvetimėjimą gimdančio svaigulio ar pilnatvės jėgos? [*Pilnatvės jėgos!*] Prastai girdžiu! [*Pilnatvės jėgos!*] Kad būtume pilnatviški, turėtumėte atnaujintą gyvenimą, yra būdas, kuris neparduodamas, kurio neįmanoma nusipirkti, kuris nėra daiktas, nėra objektas, bet yra asmuo, tai Jėzus Kristus. Klausiu: ar galima nusipirkti Jėzų Kristų? [*Ne!*] Ar Jėzus Kristus parduodamas parduotuvėse? [*Ne!*] Jėzus Kristus yra dovana, Tėvo, mūsų Tėvo dovana. Kas yra Jėzus Kristus? Visi! Jėzus Kristus yra dovana! Visi! [*Dovana!*] Jis yra Tėvo dovana.

Jėzus Kristus yra tas, kuris gyvenimui įkvepia aistros, Jėzus Kristus yra tas, kuris mus skatina nesitenkinti mažu ir parodyti, ką turime geriausia. Jėzus Kristus yra tas, kuris mus užkalbina, kviečia ar padeda pakilti kas kart, kai manome esą pralaimėję. Būtent Jėzus Kristus akina žvelgti aukštyn ir svajoti apie didžius dalykus. „Tačiau, tėve, – kai kurie gali pasakyti, – svajoti apie didžius dalykus taip sunku, taip sunku kopti aukštyn, nuolatos kopti. Tėve, aš silpnas, pargriūnu, stengiuosi, bet neretai nusiritu žemyn.“ Alpinistai, kopiantys į kalnus, dainuoja labai gražią dainą, kurios žodžiai yra tokie: „Kopimo menas yra ne nenukristi, bet nelikti nukritusiam.“ Kai esi silpnas, kai pargriūvi, pakelk akis ir išvysi ištiestą Jėzaus ranką, Jėzaus, kuris tau sako: „Kelkis, eik su manimi!“ „O jei tai nutiks dar kartą?“ Kelkis vėl. „O jei dar kartą?“ Ir vėl kelkis. Tačiau Petras kartą paklausė Viešpaties: „Viešpatie, kiek kartų?“ – „Septyniasdešimt septynis.“ Jėzaus ranka visada ištiesta, kad mus pakeltų, kai parkrintame. Ar supratote? [*Taip!*]

Evangelijoje girdėjome, kad Jėzus, traukdamas į Jeruzalę, sustojo vienuose jį priėmusiuose namuose – Mortos, Marijos ir Lozorius. Keliaudamas pro šalį užaina į jų namus pabūti su jais; abi moterys svetingai sutiko

jį žinodamos, kad jis geba atjausti. Užsiėmimų gausa daro mus panašius į Mortą: veiklius, išsiblaškiusius, lakstančius tai šen, tai ten, tačiau dažnai būname ir tokie kaip Marija: žvelgdami į gražų kraštovaizdį ar vaizdus, atsiūstus draugo į mobilųjį telefoną, stabtelime įsimąstydami, įsiklausydami. Per šias Pasaulio jaunimo dienas Jėzus nori įžengti į mūsų namus – į tavo namus, į mano namus, į kiekvieno iš mūsų širdį; Jėzus išvys mūsų rūpesčius, skubėjimą, kaip Mortos... ir lauks, kol jo klausysimės kaip Marija, kad sukuryje to, ką turime nuveikti, išdrįstume patikėti save jam. Tegu šios dienos būna Jėzui, skirtos klausytis vienas kito, priimti Jėzų tuose, kurie yra tame pačiame name, toje pačioje gatvėje, grupėje, mokykloje kaip ir aš.

Kas Jėzų priima, išmoksta mylėti kaip Jėzus. Tada jis mūsų paklausia, ar norėtume pilnatviško gyvenimo. Ir jo vardu klausiu jūsų: ar norite pilnatviško gyvenimo? Leiskis jau šią akimirką viduje būti palytėtas! Mat laimė sudygs ir sužydi gailėtingume: štai toks jo atsakymas, kvietimas, iššūkis, nuotykis – gailėtingumas. Gailėtingumo veidas visada jaunas; kaip Betanijos Marijos, kuri, kaip mokinė, atsėdusi prie Jėzaus kojų mielai jo klausosi žinodama, kad čia suras ramybę; kaip Nazareto Marijos, savuoju „taip“ įsitraukusios į gailėtingumo nuotykį ir kurią visos kartos vadins palaimintąja; mums visiems ji yra Gailėtingumo Motina. Šaukimės jos visi: Marija, Gailėtingumo Motina! Visi: Marija, Gailėtingumo Motina!

Tad visi kartu prašykime Viešpaties – kiekvienas tyliai kartokite savo širdyje: Viešpatie, įtrauk mus į gailėtingumo nuotykį! Įtrauk į tiltų tiesimo ir sienų (kad ir aptvarų ar vielos užtvarų) griovimo nuotykį; įtrauk į pagalbos vargšams, kurie jaučiasi vieniši bei apleisti ir nebemato gyvenimo prasmės, nuotykį. Paskatink mus lydėti tuos, kurie tavęs nepažįsta, ir rūpestingai bei pagarbiai tarti jiems tavo vardą, mano tikėjimo pagrindą. Paakink mus, kaip Betanijos Mariją, įsiklausyti į tuos, kurių nepažįstame, kurie kilę iš kitų kultūrų bei tautų, net ir į tuos, kurių bijome, nes jie gali mums padaryti bloga. Padaryk, kad, kaip Nazareto Marija su Elzbieta, savo žvilgsnį nukreiptume į garbaus amžiaus žmones, savo senelius, ir pasimokytime iš jų išminties. Klausiu jūsų: ar kalbatės su savo seneliais? [*Taip!*] Puiku! Bendraukite su savo seneliais, jie kupini gyvenimo išminties ir gali papasakoti dalykų, sužadinsiančių jūsų širdį.

Štai mes, Viešpatie! Atsiųsk mums savo gailėtingąją meilę, kad pasidalytume ja su kitais. Trokštame priimti tave šiose Pasaulio jaunimo dienose, trokštame patvirtinti, kad mūsų gyvenimas pilnatviškas tada, kai kupinas gailėtingumo, ir kad tai yra geriausia, saldžiausia dalis, kuri niekada iš mūsų nebus atimta. Amen.

Kreipimasis einant Kryžiaus kelią su jaunimu Krokuvos Jordano parke

2016 m. liepos 29 d.

*Aš buvau išalkęs, ir jūs mane pavalgydinote.
buvau ištroškęs, ir mane pagirdėte,
buvau keleivis, ir mane priglaudėte,
buvau nuogas – mane aprenėte,
ligonis – mane aplankėte,
kalinys – atėjote pas mane (Mt 25, 35–36).*

Šiais žodžiais atsakoma į dažnai mūsų prote bei širdyje suskambantį klausimą: kur Dievas? Kur Dievas, jei pasaulyje egzistuoja blogis, jei yra išalkusių, ištroškusių, benamių žmonių, išvartųjų iš tėvynės, pabėgėlių? Kur Dievas, kai nekalti žmonės tampa smurto, terorizmo, karo aukomis? Kur Dievas, kai negailestingos ligos sutrauko gyvybės ir meilės saitus? Arba kai išnaudojami, žeminami vaikai, taip pat kai sunkiai serga? Kur Dievas, kai vargina neramios abejonės, o žmogus kamuojamas dvasinių kančių? Yra klausimų, į kuriuos žmogus nepajėgus atsakyti. Galime tik žvelgti į Jėzų ir jo klausiti. O Jėzaus atsakymas yra toks: Dievas yra juose, Jėzus yra juose, kenčia juose, kuo giliausiai tapatina save su kiekvienu. Jis taip su jais susivienijęs, kad tarsi sudaro su jais „vieną kūną“.

Pats Jėzus pasirinko tapatintis su skausmo ir baimės bandomais mūsų broliais bei seserimis, sutikdamas nueiti skausminguoju keliu į Kalvariją. Mirdamas ant kryžiaus patikėjo save Tėvo rankoms ir, kupinas save dovanojančios meilės, ant savęs bei savyje neša visos žmonijos fizines, moralines ir dvasines žaizdas. Apkabindamas medinių kryžių, Jėzus apkabina visų laikų vyrų bei moterų nuogumą ir alkį, troškulį ir vienatvę, skausmą ir mirtį. Šiandien Jėzus, o išvien su juo ir mes, su ypatinga meile apkabina mūsų brolius sirus, pabėgusius nuo karo. Broliškai ir geranoriškai juos sveikiname bei priimame.

Sekdami įkandin Jėzaus Kryžiaus keliu, iš naujo atradome svarbą darytis panašiams į jį per keturiolika *gailestingumo darbų*. Jie mums padeda atsiverti Dievo gailestingumui, prašyti malonės suvokti, kad be gailestingumo žmogus nieko negali nuveikti, aš, tu, mes be gailestingumo nieko negalime nuveikti. Pirma pažvelkime į septynis gailestingumo darbus kūnui: išalkusį pavalgydinti, ištroškusį pagirdyti, vargšą aprenkti, keleivį priglauti, kalinį sušelpiti, ligonį aplankyti, mirusį palaidoti. Veltui gavome, veltui turime duoti. Esame pašaukti tarnauti nukryžiuotam Jėzui kiekviename išstumtajame, palytėti jo palaimintą kūną tuose, kurie atskirti, išalkę, ištroškę, nuogi, įkalinti, ligoniai, be darbo, persekiojami, išvartyi

iš tėvynės, pabėgėliai. Ten surandame mūsų Dievą, ten palytime Viešpatį. Šitai mums pasakė pats Jėzus aiškindamas, koks bus „protokolas“, kuriuo remiantis būsim teisiami: kaskart, kai padarome tai mažiausiajam iš mūsų brolių, jam padarome (plg. Mt 25, 31–46).

Gailestingumo darbus kūnui lydi gailestingumo darbai sielai: abejojančiam patarti, nemokantį pamokyti, nusidėjėlių išpėti, nuliūdusį paguosti, įžeidimus atleisti, nuoskaudas nukęsti, melstis už gyvus ir mirusius. Nuo to, ar priimame atstumtą, sužeistą fiziškai, ir nusidėjėlių, sužeistą dvasiškai, priklauso mūsų kaip krikščionių įtikimumas. Nuo to, ar priimame atstumtą, sužeistą fiziškai, ir nusidėjėlių, sužeistą dvasiškai, priklauso mūsų kaip krikščionių įtikimumas. Ne nuo idėjų, bet nuo to!

Šiandien žmonijai reikia vyrų bei moterų ir ypač tokių jaunuolių kaip jūs, kurie nenorėtų gyventi „pusinio“ gyvenimo, jaunuolių, pasirengusių paskirti savo gyvenimą neatlyginamai tarnystei neturtingiausiems ir silpniausiems broliams, sekant Kristumi, kuris dėl mūsų išgelbėjimo dovanavo visą save. Blogio, kančios ir nuodėmės akivaizdoje vienintelis galimas atsakas Jėzaus mokiniui yra, sekant Kristumi, dovanoti save, taip pat savo gyvybę – tokia yra tarnavimo nuostata. Jei kas nors, kuris save vadina krikščioniu, negyvena tam, kad tarnautų gyvenimui netarnauja. Savo gyvenimu neigia Jėzų Kristų.

Šįvakar, brangūs jaunuoliai, Viešpats iš naujo kviečia jus tarnauti; nori paversti jus *konkrečiu atsaku* į žmonijos poreikius bei kančias; nori, kad būtumėte konkretus jo gailestingosios meilės ženklas mūsų laikams! Šiai užduočiai atlikti jis rodo jums asmeninio įsipareigojimo ir pasiaukojimo kelią; tai – Kryžiaus kelias. Kryžiaus kelias yra laimės sekti Kristumi iki kraštutinės ribos, dažnai dramatiškomis kasdienio gyvenimo aplinkybėmis kelias, kelias nesibaiminant nesėkmių, atstūmimo ar vienatvės, nes žmogaus širdis pripildoma Jėzaus pilnatvės. Kryžiaus kelias yra gyvybės kelias, Dievo stiliaus kelias, kuriuo Jėzus mus kartais taip pat veda susiskaldžiusioje neteisingoje ir korumpuotoje visuomenėje.

Kryžiaus kelias nėra sadomazochistinis įprotis; Kryžiaus kelias vienintelis nugali nuodėmę, blogį ir mirtį, nes įteka į skaisčią Kristaus prisikėlimo šviesą, atverdamas naujo ir pilnatviško gyvenimo horizontus. Tai – vilties ir ateities kelias. Kas juo dosniai ir tikėdamas žengia, tas žmonijai bei ateičiai dovanuoja viltį. Kas juo dosniai ir tikėdamas žengia, tas sėja viltį. Norėčiau, kad jūs būtumėte vilties sėjėjai.

Brangūs jaunuoliai, aną Didįjį penktadienį daugelis mokinių į savo namus grįžo liūdni, kiti, kad šiek tiek užmirštų kryžių, pasuko į savo namus kaime. Klausiu

jūsų, tačiau atsakykite tyliai savo širdyse, kiekvienas savo širdyje, kaip norėtumėte šįvakar grįžti į savo namus, į savo buveines, kur apsistojote, į savo palapines? Kaip norėtumėte šįvakar sugrįžti į susitikimą su pačiais savimi? Į jus žvelgia pasaulis. Kiekvienam iš jūsų privalu atsiliepti į šio klausimo keliamą iššūkį.

Ištrauka iš kreipimosi per maldos vigiliją su jaunimu Krokuvos *Campus Misericordiae*

2016 m. liepos 30 d.

<...>

Girdėjome tris liudijimus; savo širdimis prisilietėme prie jų [liudytojų] istorijų, gyvenimo. Pamatėme, kad jie, lygiai kaip ir mokiniai, išgyveno panašių akimirku apimti baimės, kai atrodė, jog viskas žlunga. Jautė baimę ir nerimastavimą, kylančius iš suvokimo, jog, išeidamas iš namų, savo artimųjų gali daugiau nebepamatyti; baimę, kad nesi pripažįstamas ir mylimas; baimę, jog neturi kitos galimybės. Jie pasidalijo su mumis ta pačia patirtimi, kokią išgyveno ir mokiniai. Patyrė baimę, vedančią į vieną vienintelę vietą. Kurlink veda mus baimė? Į užsisklendimą. O kai baimė lenda į užsisklendimo urvą, ją visada lydi „sesuo dvynukė“ – paralyžius, paralyžiaus jausmas. Tai jausmas, kad šiame pasaulyje, mūsų mieste, mūsų bendruomenėje nėra vietos augti, svajoti, kurti, žvelgti į horizontus, galiausiai gyventi; kad tai – didžiausias blogis, koks galėjo nutikti gyvenime ir ypač jaunystėje. Paralyžius pražudo norą džiaugtis susitikimu, draugyste, drauge svajoti, eiti išvien su kitais. Nutolina nuo kitų, trukdo ištiesti ranką, kaip matėme [choreografijoje], kai visi uždaryti nedideliuose stikliniuose nameliuose.

Tačiau gyvenime esama dar vieno, pavojingesnio, sunkiau identifikuojamo ir todėl sunkiau atpažįstamo paralyžiaus. Toks paralyžius ištinka tada, kai LAIMĖ supainiojama su SOFA/KANAPA! Taip tikint, jog norint būti laimingam reikia geros sofos. Sofos, kuri padėtų mums jaustis patogiai, ramiai ir saugiai. Šiuolaikinės, kokių dabar yra, sofos su migdančiu masažu. Sofos, garantuojančios ramybės valandas, kad būtų galima persikelti į kompiuterinių žaidimų pasaulį ar leisti laiką priešais kompiuterio ekraną. Sofos nuo bet kurio skausmo ir baimės. Sofos, skatinančios likti užsidariusiam namie neplūšant ir niekuo nesirūpinant. „Sofa-laimė“/„kana-pa-szczęście“ tikriausiai yra nebylus paralyžius, galintis mums labiausiai pakenkti, galintis labiausiai pakenkti jaunimui. „O kodėl taip yra, Tėve?“ Todėl, kad pamažu, to nepastebėdami, grimztame į miegą, daromės mieguisti ir apduję. Užvakar kalbėjau apie jaunuolius,

išeinančius į pensiją dvidešimties metų; šiandien kalbu apie užmigusius, apsnūdusius, apdujusius jaunuolius, kai kiti – galbūt gyvesni, bet ne geresni – ateitį sprendžia už mus. Savaiame suprantama, daugeliui lengviau ir nau-dingiau, kai jaunuoliai apsnūdę ir apduję, laimę painioja su sofa; daugeliui tai atrodo patogiau nei turėti budrius jaunuolius, trokštančius atsiliepti, atsiliepti į Dievo svajonę ir visus širdies troškimus. O jūs, klausiu jūsų: ar norite būti užmige, apsnūde, apduję jaunuoliai? [Ne!] Ar norite, kad kiti už jus nuspręstų ateitį? [Ne!] Ar norite būti laisvi? [Taip!] Ar norite būti budrūs? [Taip!] Ar norite kovoti dėl savo ateities? [Taip!] Neatrodė, kad būtumėte labai įsitikinę... Ar norite kovoti dėl savo ateities? [Taip!]

Tačiau tiesa yra kitokia: brangūs jaunuoliai, į pasaulį atėjome ne „vegetuoti“, patogiai įsitaisyti, paversti gyvenimą mus užmigdančia sofa; priešingai, atėjome dėl kitko, tam, kad paliktume pėdsaką. Labai liūdna eiti per gyvenimą nepaliekant pėdsako. Tačiau kai pasirenkame patogumą, laimę supainiodami su vartojimu, kaina, kurią mokame, labai didelė: prarandame laisvę. Nebesame laisvi, kad paliktume pėdsaką. Prarandame laisvę. Štai tokia kaina. Ir tiek daug žmonių trokšta, kad jaunuoliai nebūtų laisvi, tiek daug žmonių nenori jiems gera. Trokšta, kad būtų apduję, apsnūde, apsiblausę, bet ne laisvi. Ne, tik ne tai! Turime ginti savo laisvę!

Kaip tik čia ir prasideda didysis paralyžius – kai imame manyti, kad laimė yra patogumo sinonimas, kad būti laimingam reiškia vaikščioti apsiblaususiam ar apsvaigusiam nuo narkotikų, kad vienintelis būdas būti laimingam yra būti apdujusiam. Narkotikai tikrai kenkia, tačiau egzistuoja daug kitų socialiai priimtinių narkotikų, kurie mus labai ar bent šiek tiek pavergia. Ir vieni, ir kiti atima iš mūsų didžiausią gėrybę – laisvę. Atima iš mūsų laisvę.

Bičiuliai, Jėzus yra rizikos Viešpats, amžino „daugiau“ Viešpats. Jėzus nėra komforto, saugumo ir patogumo Viešpats. Norint sekti paskui Jėzų, reikia drąsos, apsispręsti sofą iškeisti į porą batų žengti niekada nesvajotais bei neįsivaizduotais keliais, galinčiais atverti naujus horizontus, gebančius užkirsti džiaugsmu – džiaugsmu, kylančiu iš Dievo meilės, džiaugsmu, kurį tavo širdyje palieka kiekvienas gailestingas veiksmas, gailestinga elgsena. Žengti keliu sekant mūsų Dievo „beprotyste“ – Dievo, mokančio sutikti jį tuose, kurie išalkę, ištroškę, nuogi, serga, bėdos ištiktame drauge, kalinyje, pabėgėlyje ir migrante, vienišame kaimyne. Žengti keliu mūsų Dievo, kviečiančio būti politikais, mąstytojais, visuomenės veikėjais, skatinančio galvoti apie solidaresnę ekonomiką. Visur, kur esame, Dievo meilė kviečia mus nešti Gerąją Naujieną, savo gyvenimą paverčiant dovana jam ir kitiems. O tai reiškia būti drąsiam, būti laisvam!

Galite pasakyti: Tėve, tačiau tai ne visiems, tai tik kai kuriems, išrinktiesiems! Taip, iš tiesų, ir tie išrinktieji yra visi, kurie nusiteikę savo gyvenimu dalytis su kitais. Kaip Šventoji Dvasia Sekminių dieną perkeitė mokinių – paralyžiuotų – širdis, lygiai taip ji padarė mūsų bičiuliams, pasidalijusiems su mumis savo liudijimais. Pasinaudosiu tuo, ką sakei tu, Mígeli: sakei, kad tą dieną, kai *Facenda* tau buvo patikėta atsakomybė padėti, kad namai geriau funkcionuotų, pradėjai suprasti, ko Dievas iš tavęs norėjo. Būtent taip prasideda perkeitimas.

Brangūs bičiuliai, tai paslaptis, ir visi esame pašaukti ją patirti. Dievas kai ko iš tavęs laukia. Ar supratote? Dievas kai ko iš tavęs laukia, Dievas kai ko iš tavęs nori, Dievas laukia tavęs. Jis ateina pralaužti tavo užsisklendimą, atverti mūsų gyvenimo, mūsų požiūrių, mūsų žvilgsnio vartus. Kviečia svajoti, nori, kad pamatytum, jog pasaulis su tavimi gali būti kitoks. Štai taip: jei neišspausi iš savęs geriausia, pasaulis kitoks nebus. Tai – iššūkis.

Laikams, kuriais šiandien gyvename, reikia ne sofas jaunimo/*młodzi kanapowi*, bet jaunimo su batais ar, dar geriau, su žygio batais. Šiems laikams reikia tik aktyvių žaidėjų lauke, atsarginiams nėra vietos. Šiandienis pasaulis reikalauja iš jūsų būti pagrindiniais istorijos veikėjais, nes gyvenimas visada gražus, kai norime gyventi, visada, kai norime palikti pėdsakus. Šiandienė istorija reikalauja iš jūsų ginti kilnumą ir neleisti kitiems spręsti dėl jūsų ateities. Ne! Mes turime spręsti dėl savo ateities, jūs – dėl savosios! Viešpats, kaip ir per Sekmines, trokšta įgyvendinti vieną didžiausių stebuklų, kokį galime patirti: padaryti taip, kad tavo rankos, mano rankos, mūsų rankos virstų susitaikymo, bendrystės, kūrimo ženklais. Nori tavo rankomis toliau kurti šiandienį pasaulį. Nori kurti su tavimi. O tu – kaip atsakai tu? Kaip atsakai? Taip ar ne? [*Taip!*]

Tačiau pasakysi: Tėve, bet aš labai ribotas, esu nusidėjėlis, ką galiu padaryti? Kai mus pašaukia, Viešpats negalvoja apie tai, kas esame, kas buvome, ką padarėme ar ko nepadarėme iš apsileidimo. Priešingai: tą akimirka, kai mus pašaukia, žvelgia į visa tai, ką galėtume nuveikti, į meilę, kuria įstengtume užkrėsti kitus. Jam visada rūpi ateitis, rytojus. Jėzus visada veda tave į ateitį, niekada į muziejų.

Todėl, bičiuliai, Jėzus kviečia jus palikti savo pėdsaką gyvenime, pėdsaką, kuris ženklintų istoriją, tavo ir daugelio kitų istoriją.

Šiandienis gyvenimas mums sako, kad labai lengva sutelkti dėmesį į tai, kas mus dalija, skiria. Mus norima įtikinti, kad užsisklendimu geriau apsisaugoma nuo to, kuris daro bloga. Mums, suaugusiems – mums, suau-

gusiesiems! – šiandien reikia jūsų, kad mus pamokytumėte – ką šiandien ir darote, – kaip sugyventi įvairovėje puoselėjant dialogą, dalijantis multikultūriškumu ne kaip grėsme, bet kaip proga. Jūs esate galimybė ateičiai. Turėkite drąsos mus pamokyti, turėkite drąsos iš mūsų pasimokyti, kad tiltus tiesti būtų lengviau nei griauti mūrus! Mums reikia to mokytis. Ir visi drauge jūsų prašome reikalauti, kad mes eitume brolystės keliais, kaltinti mus, jei renkamės sienų kelią, priešiško, karo kelią. Statydinti tiltus: ar žinote, koks yra pirmas nutiestas tiltas? Tiltas, kurį galime nutiesti čia dabar? Ištiesti, paspausti vienas kitam ranką. Nagi, nutieskite žmogišką tiltą, visi paduokite vieni kitiems rankas: tai – pirmapradis tiltas, žmogiškasis tiltas, pirmutinis, pavyzdinis. Visada yra rizika – sakiau tai jau užvakar – likti su ištiesta ranka, tačiau gyvenime būtina rizikuoti – kas nerizikuoja, tas nelaimi. Šiuo tiltu žengsime žingsnį į priekį. Taip, šiuo pirmapradžiu tiltu: paduokite vienas kitam ranką! Dėkoju. Tai – didžiulis broliškas tiltas, galintis pamokyti šio pasaulio didžiuosius! Tai ne nuotrauka, kai paduodate vieni kitiems rankas, o galvojate ką kita, bet kad toliau statydintumėte vis didesnius tiltus. Tegu šis žmogiškasis tiltas būna daugybės kitų sėkla; tada jis bus „pėdsakas“.

Jėzus, kuris yra Kelias, šiandien kviečia tave, tave, tave [*rodo į kiekvieną*] palikti savo pėdsaką istorijoje. Tas, kuris yra Gyvenimas, kviečia tave palikti pėdsaką, pripildyti tavo ir daugelio kitų gyvenimą gyvybės. Tas, kuris yra Tiesa, kviečia tave palikti persiskyrimo, pasidalijimo, beprasmybės kelią. Ar esi pasirengęs? [*Taip!*] Ar pasirengęs? [*Taip!*] Ką atsakysi – norėčiau išvysti – savo rankomis bei kojomis Viešpačiui, kuris yra Kelias, Tiesa ir Gyvenimas? Ar pasirengęs? [*Taip!*] Tepalaimina Viešpats jūsų svajones. Dėkoju.

Homilija per šv. Mišias su kunigais, vienuoliais, vienuolėmis ir seminaristais Krokuvos Šv. Jono Pauliaus II šventovėje

2016 m. liepos 30 d.

Ką tik girdėtame Evangelijos skaitinyje (plg. *Jn 20, 19–31*) kalbama apie *vieta*, *mokinį* ir *knygą*.

Vieta yra ta, kurioje Velykų dienos vakarą buvo mokiniai: apie ją sakoma, kad durys buvo užrakintos (plg. 19 eil.). Po aštuonių dienų mokiniai vėl buvo tame pačiame name, o durys ir vėl buvo užrakintos (plg. 26 eil.). Jėzus įžengia, atsistoja *viduryje* ir atneša savo ramybę, Šventąją Dvasią ir nuodėmių atleidimą, vienu žodžiu, Dievo gailėstingumą. Šioje patalpoje,

kur durys užrakintos, galingai suskamba saviškiams skiriamas Jėzaus kvietimas: „Kaip mane siuntė Tėvas, taip ir aš jus siunčiu“ (21 eil.).

Jėzus *siunčia*. Jis nuo pradžių trokšta, kad Bažnyčia *išeitų*, eitų į pasaulį. Nori, kad ji elgtųsi taip, kaip elgėsi jis pats. Tėvo į pasaulį jis buvo atsiųstas ne kaip galin-gasis, bet kaip tarnas (plg. *Fil 2, 7*), ne „kad jam tarnau-tų, bet pats tarnauti“ (*Mk 10, 45*) ir nešti Gerąją Naujie-ną (plg. *Lk 4, 18*); lygiai tam visais laikais siunčiami ir jam priklausantieji. Kontrastas stulbina: mokiniai tūno už dėl baimės užrakintų durų, o Jėzus siunčia juos į užduotį, nori, kad jie atvertų duris ir išeitų Šventosios Dvasios galia skleisti Dievo atleidimo bei ramybės.

Šis pašaukimas skirtas ir mums. Kaip galima neišgirsti šventojo Jono Pauliaus II didžiojo paraginimo: „Atver-kite vartus!“ aido? Vis dėlto mūsų, kunigų ir pašvęstųjų asmenų, gyvenime dažnai juntama pagunda iš baimės ar siekiant patogumo likti šiek tiek užsisklendus savyje ir savo aplinkoje. Jėzus nurodo vienintelę kryptį: išeiti iš savęs. Tai – kelionė be atgalinio bilieta. Turime išeiti iš savojo „aš“, pradžudyti savo gyvybę dėl Jo (plg. *Mk 8, 35*) žengiant savęs dovanojimo keliu. Kita vertus, Jėzus ne-mėgsta pusiau nueitų kelių, privertų durų, dvilypio gy-venimo. Reikalauja leistis į kelionę sunkiai neapsikrovus, išeiti atsisakant savo saugumo, tvirtai laikantis tik Jo.

Kitaip tariant, jo artimiausių mokinių gyvenimą, ku-riam esame pašaukti, sudaro *konkreti meilė*, tai yra *tar-navimas* ir *prieinamumas*. Šiame gyvenime nėra uždaru erdvių ir privačios nuosavybės savo patogumui – bent jau neturi būti. Kas apsisprendžia visą savo gyvenimą padaryti panašų į Jėzaus, nebesirenka sau vietų, bet eina ten, kur siunčiamas; pasirengęs atsiliepti tam, ku-ris jį kviečia, nebesirenka net sau patogaus laiko. Na-mai, kuriuose gyvena, jam nepriklauso, nes Bažnyčia ir pasaulis yra atvira jo užduoties vieta. Jo lobis yra pada-ryti Viešpatį savo gyvenimo *centru* neieškant sau nieko kita. Jis bėga nuo pasitenkinimo, kad pats yra centre, nestoja ant pasaulio galios svyruojančio pamato ir ne-pasiduoda evangelizaciją silpninančiam patogumui, nešvaisto laiko planuodamas saugią bei gerai apmoka-mą ateitį, norėdamas išvengti atskirties bei tamsumo, gresiančių užsisklendus tarp ankštų savanaudiškumo sienų, kur trūksta vilties bei džiaugsmo. Džiaugdama-sis Viešpačiu jis nesitenkina vidutiniu gyvenimu, bet dega troškimu liudyti ir pasiekti kitus. Mėgsta rizikuoti, žengia ne nuvaikščiota keliais, bet atvirai ir išti-kimai traukia Dvasios nurodomais maršrutais: negali tiesiog gyventi, bet džiugiai skelbia Evangeliją.

Šiandienėje Evangelijoje, antra, išnyra *mokinys*, kuris vie-nintelis įvardytas, – Tomas. Savo abejonėmis ir neramiu

troškimu suprasti šis mokinys, irgi šiek tiek užsispyręs, primena mus ir mums net atrodo simpatiškas. To nesu-vokdamas jis mums dovanoja didelę dovaną: priartina mus prie Dievo, nes Dievas nesislepia nuo to, kuris jo ieško. Jėzus parodo savo šlovingąsias žaizdas, leidžia ranka prisiliesti prie Dievo begalinio švelnumo, prie gyvų žen-klų, liudijančių, kiek jis iškentėjo dėl meilės žmonėms.

Mums, mokiniams, labai svarbu savo žmogyste palytėti Viešpaties kūną, tai yra pasitikint ir visiškai nuoširdžiai atiduoti jam visa, kas esame. Jėzus, pasak šventosios Faustinos, džiaugiasi, kai su juo kalbame apie viską; mūsų gyvenimas, kurį jis jau pažįsta, jam nenuobodus; jis laukia, kol mes papasakosime apie dienos įvykius (plg. Dienoraštis, 1937 m. rugsėjo 6 d.). Štai šitaip ieško-ma Dievo, per malda, kuri turi būti skaidri, neužmirš-tant patikėti bei išsakyti jam vargus, triūsus ir pasiprieši-nimus. Jėzaus širdis užkariaujama nuoširdžiu atvirumu širdžių, mokačių pripažinti ir apverkti savo silpnybės tikint, jog būtent tada ims veikti dieviškasis gailėstingumas. Ko iš mūsų prašo Jėzus? Jis trokšta tikrai pašvęstų širdžių, gyvenančių jo atleidimu, kad tą atleidimą atjaus-damos lietų broliams. Jėzus ieško silpniesiems atvirų bei švelnių širdžių, o ne kietų; nuolankių ir skaidrių širdžių, o neapsimetinančių akivaizdoje tų, kuriems patikėta užduotis vadovauti Bažnyčiai. Mokinys nesvyruoda-mas klausia, drįsta abejoti ir be išskaičiavimų bei neslėp-damas išsako tas abejones Viešpačiui, savo ugdytojams bei vyresniesiems. Ištikimas mokinys nuolat stengiasi būti budrus ir įžvalgus suvokdamas, jog, siekiant apsi-saugoti nuo klaidingos elgsenos bei gyvensenos, širdis, pradedant nuo jausmų, ugdytina kasdien.

Apaštalas Tomas savo aistringos paieškos pabaigo-je ne tik įtiki prisikėlimu, bet ir atranda Jėzuje savo gyvenimo didžiausią lobį, savo Viešpatį; ištaria jam: „Mano Viešpats ir mano Dievas!“ (28 eil.). Būtų labai gerai šiandien ir kasdien melstis šiais žodžiais, kuriais pasakome: tu esi vienintelis mano gėris, mano kelio-nės kelias, mano gyvenimo šerdis, mano visa.

Paskutinėje girdėtoje eilutėje galiausiai minima *knyga* – Evangelija, kurioje nesurašyta daug kitų Jėzaus pada-rytų ženklų (plg. 30 eil.). Šitai galime suprasti taip, kad po didžiojo jo gailėstingumo ženklo nebebuvo reikalo nieko kita pridurti. Tačiau dar lieka vienas iššūkis – erdvė ženklams, padarytiniams mūsų, kurie gavome meilės Dvasią ir esame pašaukti skleisti gailėstingumą. Galima sakyti, kad Evangelija, gyvoji Dievo gailėstin-gumo knyga, nuolat skaitoma vis iš naujo, pabaigoje dar turi baltų puslapių: ji lieka neužbaigta knyga, ir mes pašaukti toliau rašyti tuo pačiu stiliumi, t. y. darydami gailėstingumo darbus. Brangūs broliai ir seserys, klau-siu jūsų: kokie kiekvieno iš jūsų knygos puslapiai? Ar

kasdien juose rašote? Ar jie prirašyti tik iš dalies? O gal balti? Tegu čia mums padeda Dievo Motina: ji, kuri pilnatviškai priėmė Dievo žodį į savo gyvenimą (plg. Lk 8, 20–21), tedovanoja mums malonę būti gyvaisiais Evangelijos rašytojais; mūsų gailestingoji Motina tegu pamoko konkrečiai rūpintis Jėzaus žaizdomis mūsų vargstančiuose broliuose bei seseryse, artimais ir tolimais, ligoniais ir migrantais, kad tarnavimu kenčiantiesiems būtų pagerbtas Jėzaus kūnas. Mergelė Marija tepadeda visą save paskirti mums patikėtų tikinčiųjų gerovei ir vieniems kitais rūpintis kaip broliams bei seserims Bažnyčios, mūsų šventosios Motinos, bendrystėje.

Brangūs broliai ir seserys, kiekvienas iš mūsų savo širdyje sergėja asmeniškiausią Dievo gailestingumo knygos puslapį: tai – mūsų pašaukimo istorija, mus patraukęs ir mūsų gyvenimą perkeitęs balsas, paskatinęs, Jėzui pakvietus, viską palikti ir nueiti paskui jį (plg. Lk 5, 11). Kupini dėkingumo, prisiminkime šią dieną savo pašaukimą, galingesnį už visus pasipriešinimus ir vargus. Švęsdami Eucharistiją, mūsų gyvenimo centrą, dėkokime Viešpačiui, kad jis savo gailestingumu įžengė pro užrakintas mūsų duris, kad pašauktė mus, kaip Tomą, vardu ir kad dovanoja mums malonę toliau rašyti jo meilės Evangeliją.

Homilija per Pasaulio jaunimo dieną šv. Mišias Krokuvos *Campus Misericordiae*

2016 m. liepos 31 d.

Brangūs jaunuoliai! Į Krokuvą atvykote susitikti su Jėzumi. O šiandienėje Evangelijoje kaip tik pasakojama apie Jėzaus susitikimą su vienu vyru – Zachiejumi Jeriche (plg. Lk 19, 1–10). Čia Jėzus nesitenkina vien skelbimu ar kurio nors pasveikinimu, bet nori – pasak evangelisto – *pereiti* miestą (plg. 1 eil.). Kitaip tariant, Jėzus trokšta prisiartinti prie kiekvieno gyvenimo, iki galo eiti mūsų keliu, kad jo ir mūsų gyvenimai tikrai susitiktų.

Įvyksta įstabiausias susitikimas su Zachiejumi, munitininku, tai yra mokesčių rinkėju, viršininku. Taigi Zachiejus buvo turtingas nekenčiamų okupantų romėnų bendradarbis, savo tautos išnaudotojas, kuris dėl savo negero vardo negalėjo net artintis prie Mokytojo. Tačiau susitikimas su Jėzumi pakeičia jo gyvenimą, kaip nutiko ir kiekvienam iš mūsų ir gali nutikti kiekvieną dieną. Tačiau Zachiejui, kad susitiktų su Jėzumi, teko įveikti *keltas kliūtis*. Tai nebuvo lengva, jis turėjo įveikti kelias kliūtis, *mažiausiai tris*, kurios šį tą gali pasakyti ir mums.

Pirmoji yra nedidelis ūgis: Zachiejui nepavyko pamatyti Jėzaus, nes jis buvo nedidelio ūgio. Ir šiandien mums gali iškilti pavojus likti toli nuo Jėzaus, nes nesame užtektinai aukšti, nes esame prastos nuomonės apie save. Tokia didelė pagunda susijusi ne tik su saviverte, bet ir su tikėjimu. Mat tikėjimas sako, kad „vadinamės Dievo vaikai – ir esame“ (1 Jn 3, 1); esame sukurti pagal jo paveikslą; Jėzus prisiėmė mūsų žmogystę ir jo širdis niekada neatsiskirs nuo mūsų; Šventoji Dvasia trokšta gyventi mumyse; esame pašaukti amžinai džiaugtis su Dievu! Štai toksai yra mūsų „ūgis“, štai tokia yra mūsų dvasinė tapatybė: esame Dievo mylimi vaikai, amžinai. Supraskite, savęs nepriimti, būti nepatenkintam ir neigiamai galvoti reiškia nepripažinti savo tikriausios tapatybės: tarsi nusigręžčiau, kai Dievas nori į mane pažvelgti, tarsi atmesčiau svajonę, kurią jis puoselėja mano atžvilgiu. Dievas mus myli tokius, kokie esame, ir jokia nuodėmė, joks trūkumas ar nuotolis negali pakeisti jo nusistatymo. Jėzui, kaip liudija Evangelija, nė vienas nėra menkavertis ir tolimas, nė vienas nereikšmingas – visi esame labai mylimi ir svarbūs. *Tu esi svarbus!* Dievui brangu tai, kas tu esi, o ne tai, ką turi: jam visiškai nesvarbu, kokius dėvi drabužius ar koku mobiliumu telefonu naudojiesi; jam nesvarbu, ar laikais mados, jam rūpi *tu* kaip toks. Jo akyse tu esi vertingas, ir tavo vertė – neišmatuojama.

Kai gyvenime taikomės į tai, kas žemai, o ne aukštai, mums gali padėti didi tiesa: Dievas mus myli ištikimai, net užsispyrėliškai. Mums padės mintis, kad jis mus myli labiau nei mes patys save, tiki mumis labiau nei mes patys savimi, kad jis už mus „serga labiau“ nei didžiausi sirgaliai. Kupinas vilties laukia mūsų, kai užsisklendžiame savo liūdesyje bei nuolatos kremtamės dėl patirtų neteisbių ir praeities. Tačiau liūdesio pamėgimas neatitinka mūsų dvasinio ūgio! Šitai veikiau yra visa užkrečiantis bei blokuojantis, duris užveriantis, gyvenimą atgaivinti ir iš naujo pradėti trukdantis *virusas*. Dievas, priešingai, atkakliai puoselėja viltį: visada tiki, kad galime pakilti, ir nenusiramina matydamas mus išsekusius ir be džiaugsmo. Liūdna matyti jaunuolį be džiaugsmo. Mat visada esame mylimi vaikai. Atminkime tai kiekvienos dienos pradžioje. Naudinga kasryt meldžiantis ištarti: „Viešpatie, dėkoju tau, kad mane myli; esu tikras, kad mane myli; padaryk, jog įsimylėčiau savo gyvenimą!“ Ne savo trūkumus, kurie taisyti, bet gyvenimą, kuris yra didžiulė dovana: tai – metas mylėti ir būti mylimam.

Susitikimo su Jėzumi kelyje Zachiejus susidūrė su *antra kliūtimi* – *paralyžiuojančia gėda*. Apie tai kalbėjome vakar vakare. Galime įsivaizduoti, kas dėjosi Zachiejaus širdyje prieš jam įlipant į šilkmedį. Vyko tikra kova: viena vertus, pagirtinas smalsumas, būtent noras pažinti Jėzų; kita vertus, iškyla pavojus baisiai

apsikiaulinti. Zachiejus buvo viešasis asmuo; žinojo, kad, lipdamas į medį, gali pasirodyti visiems juokingas, jis, viršininkas, galios žmogus, bet toks nekenčiamas. Tačiau įveikė gėdą: Jėzaus traukos jėga buvo galingesnė. Kiekvienas patirsite, kas dedasi, kai koks nors žmogus ima taip traukti, kad jį įsimylima: tada įmanoma padaryti tai, ko kitu atveju nepadarytum. Kažkas panašaus dėjosi Zachiejaus širdyje, kai jis pajuto, jog Jėzus jam toks svarbus, kad dėl jo padarytų viską, nes Jėzus vienintelis galėjo jį ištraukti iš nuodėmės bei nepasitenkinimo judraus smėlio. Dėl to paralyžiuojanti gėda nepaėmė viršaus: Zachiejus – sakoma Evangelijoje – „užbėgo priekin“, „įlipo“ ir paskui, kai Jėzus jį pašaukė, „skubiai nulipo“ (4. 6 eil.). Surizikavo, išstatė save pavojui. Šitai ir mums yra džiaugsmo paslaptis: netramdyti gražaus smalsumo, bet rizikuoti, nes gyvenimo neįmanoma uždaryti stalčiuje. Jėzaus akivaizdoje nevalia sėdėti laukiant sudėjus rankas; jam, kuris dovanoja gyvenimą, nevalia atsakyti mintimi ar trumpąja žinute!

Brangūs jaunuoliai, nesigėdykite per išpažintį išsakyti viską, pirmiausia silpnybes, vargus ir nuodėmes: jis mokės nustebinti savo atleidimu bei ramybe. Nebijokite ištartai „taip“ su visu širdies užsidegimu, atsakyti dosniai, sekti paskui jį! Nenujautrinkite savo sielos, bet siekite gražios meilės, kuri taip pat reikalauja išsižadėjimo ir tvirto „ne“ sėkmės bet kokia kaina *dopingu* ir galvojimo vien apie save bei savo patogumus narkotikui.

Po neaukšto ūgio, paralyžiuojančios gėdos Zachiejui teko įveikti *trečią* kliūtį – nebe vidinę, bet išorinę. Tai – *murmanti minia*, iš pradžių jį sulaikiusi, o paskui kritikavusi: Jėzus neturi įžengti į jo namus, nusidėjėlio namus! Kaip sunku iš tikrųjų priimti Jėzų, kaip nelengva priimti Dievą, „apstų gailestingumo“ (plg. *Ef 2, 4*). Jums gali trukdyti įsitikinimas, kad Dievas yra tolimas, griežtas ir stokojantis jautrumo, geras geriems ir blogas blogiems. Mūsų Tėvas, priešingai, „leidžia savo saulei tekėti blogiesiems ir geriesiems“ (*Mt 5, 45*) ir ragina, kad būtume tikrai drąsūs – būtume *stipresni už blogį* mylėdami visus, net priešus. Iš jūsų gali juoktis, nes tikite romia ir nuolankia gailestingumo jėga. Nebijokite, atminkite šių dienų žodžius: „Palaiminti gailestingieji, nes jie susilauks gailestingumo“ (*Mt 5, 7*). Gali laikyti jus svajotojais, nes tikite nauja žmonija, atmetančia neapykantą tarp tautų, nežvelgiančia į šalių sienas kaip į kliūtis ir nesavanaudiškai bei be apmaudo serginčia savo tradicijas. Nepraraskite drąsos: savo šypsena ir atviromis rankomis skelbkite viltį ir būkite palaiminimas vienai žmonių šeimai, kuriai taip gerai atstovaujate!

Minia tą dieną Zachiejų teisė, žvelgė į jį iš aukšto; Jėzus, priešingai, pažvelgė aukštyn (5 eil.). Jėzaus

žvilgsnis siekia toliau trūkumų ir regi asmenį; neapsiriboja praeities blogiu, bet numato gėrį ateityje; nesusitaiko su užsisklendimu, bet ieško kelio į vienybę ir bendrystę; nesustoja ties tuo, kas regima, bet žvelgia į širdį. Jėzus žvelgia į mūsų širdis, į tavo širdį, į mano širdį. Padedami šio Jėzaus žvilgsnio, galite padėti kurti kitą žmoniją nelaukdami, kad jums pasakytų „šaunuoliai“, bet siekdami gėrio dėl jo paties, džiugiai išlaikydami šviesią širdį ir taikiai kovodami dėl sąžiningumo bei teisingumo. Neapsiribokite dalykų paviršiumi ir nepasitikėkite pasaulio regimybės liturgija, sielos *makiažu* siekdami atrodyti geresni. Priešingai, tinkamai kaldinkite tvirtesnius saitus, širdies, kuri nenuilstamai regi bei perteikia gėrį, saitus. Ir tą džiaugsmą, kurį veltui gavote iš Dievo, prašau, veltui dovanokite kitiems (plg. *Mt 10, 8*), jo daug kas laukia ir laukia iš jūsų!

Pagaliau įsiklausykime į Jėzaus žodžius Zachiejui, kurie tarsi skiriami šiandien būtent mums, kiekvienam iš mūsų: „Greit lipk žemyn! Man reikia šiandien apsilankyti tavo namuose“ (5 eil.). „Greit lipk žemyn, nes šiandien apsilankysiu pas tave. Atverk savo širdies duris.“ Jėzus to paties prašo ir tavęs: „Šiandien apsilankysiu tavo namuose.“ Galima sakyti, kad Pasaulio jaunimo dienos prasideda šiandien ir *tėsis rytoj namie*, nes Jėzus nori nuo dabar būtent ten su mumis susitikti. Viešpats nenori likti vien šiame gražiame mieste ar brangiuose prisiminimuose, bet trokšta ateiti į tavo namus, apsigyventi tavo kasdieniame gyvenime: studijose ir pirmuosiuose darbo metuose, draugystėse ir jausmuose, planuose ir svajonėse. Jam labai patinka, kai visa tai išsakoma maldoje! Jis labai viliasi, kad tarp visų kasdienių kontaktų ir *chat* pirmutinė vieta teks maldai! Jis labai trokšta, kad jo žodžiai kalbėtų tau kiekvieną tavo dieną, kad jo Evangelija taptų tavąja ir būtų tau „navigatorius“ gyvenimo keliuose!

Prašydamas, kad leistum jam apsilankyti tavo namuose, Jėzus *į tave*, kaip ir į Zachiejų, *kreipiasi vardu*. Visus mus Jėzus kviečia vardais. Tavo vardas jam yra brangus. Zachiejaus vardas ano meto kalboje būtų sužadinės mintį apie tai, kad *Dievas atmena*. Pasitikėkite tuo, kad Dievas atmena: jo atmintis nėra „kietasis diskas“, registruojantis ir archyvuojantis visus duomenis apie mus, jo atmintis yra švelnios atjautos kupina širdis, džiugiai galutinai ištrinanti kiekvieną blogio mummyse pėdsaką. Pamėginkime ir mes pasekti Dievo ištikimos atminties pavyzdžiu ir išsaugoti šiomis dienomis gautą gėrį. Tyloje atminkime šį susitikimą, sergėkime Dievo artumo ir jo žodžio atminimą, atkurkime Jėzaus, kviečiančio mus vardu, balsą. Tad pasimelskime tylomis atmindami ir dėkodami Viešpačiui, panorusiam, kad būtume čia ir su juo susitiktume.

Kardinolas Mauro Piacenza*

Apaštališkosios Penitenciarijos tribunolas

„Danguje bus daugiau džiaugsmo dėl vieno atsivertusio nusidėjėlio negu dėl devyniasdešimt devynių teisųjų, kuriems nereikia atsiversti“ (Lk 15, 7).

Tarp informacijos šaltinių apie Romos kuriją randama informacija apie Apaštališkąją Penitenciariją gali atrodyti – bet tik paviršutiniškai žvelgiant – mažiausiai „praktiška“, tačiau Dievo ir Bažnyčios valia ji yra „antgamtiskiausia“. Pats Penitenciarijos buvimas įtaigiai nurodo atperkamąjį aspektą, kuris kartu su Įsikūnijimo slėpiniu yra kertinis mūsų krikščioniškojo tikėjimo elementas. Nepaisant to, būtų nesuprantama ne tik mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus mirtis ir prisikėlimas, bet ir pats Bažnyčios buvimas ir joje esanti apaštališkoji sukcesija.

Vykdydami savo tarnystę susidūrėte su daugybe praktinių bei administracinių klausimų, o visa tai įmanoma atlikti tik nukreipus žvilgsnį į Jėzų ir nuosekliai remiantis antgamtine mums patikėtos tarnystės verte, taip pat tarnystės veiksmų, kuriuos šventimų galia esame pašaukti vykdyti, išganomuoju veiksmingumu. Tarp jų Evangelijos skelbimas ir sakramentų šventimas yra nepranokstama išganymo reiškimosi viršūnė, – išgelbėjimo, prasidėjusio Įsikūnijimu, pasiekusio kulminaciją Prisikėlimu ir aktualizuoto Sekminėmis.

Šiandienos pasaulyje, nors jis gali atrodyti labai nutolęs nuo Dievo ir nuo Jėzaus Kristaus, esame nešėjai tos pačios Šventosios Dvasios, kuri yra Kristaus Dvasia ir kuri mus įgalina bendrystėje su Bažnyčia vykdyti tuos pačius mūsų Atpirkėjo veiksmus. Tą patį mums primena popiežius Pranciškus, nuolat kviesdamas mels-tis už jį: šventoji tarnyba savo šaknimis apima asmeninės maldos dimensiją, taip pat bažnytinę bendrystę tiek sinchroniniu, tiek diachroniniu aspektu, ir tik tai jai laiduoja tiesą ir veiksmingumą.

Brangūs konfratraini, visi gerai žinome, kad mūsų tarnystėje yra „daug matomų dalykų“, jie yra – arba gali atrodyti – svarbūs, džiuginantys, taip pat teisėtai naudingi Bažnyčios gyvenimui. Tačiau dar daugiau yra dalykų, kurie lieka nematomi, kunigo širdies ir jo asmeninio santykio su Dievu bei pavieniais tikinčiaisiais slaptumoje. Viešosios Bažnyčios tarnybos nedera painioti su žiniasklaidos viešinimo tarnyba! Tai yra

* *Kalbos, pasakytos per susitikimą su Lietuvos kunigais Vilniuje ir Kaune 2016 m. birželio 27–liepos 1 d.*

teisėtas *Libertas Ecclesiae* įgyvendinimas, kuris einant amžiams sąveikoje su pasaulietine valdžia iškovojus laisvę garbinti savo Viešpatį kultu, taip pat išlaikyti autonomiją ir įtvirtinti visa tai, kas susiję su kultu ir Bažnyčios antgamtine misija.

Mūsų misijos esminis elementas yra mums patikėtas mūsų Viešpaties – tai nusidėjėlių sutaikinimas su Dievu. Čia vyskupas yra pirmasis tarnautojas, kadangi, kaip žinote, jo kompetencijai priklauso suteikti kunigams, ikardinuotiems ar esantiems jo bažnytinėje teritorijoje, reikalingus įgaliojimus klausyti tikinčiųjų išpažinčių ir galiojančiai teikti išrišimą. Galime sakyti, kad bent dvasiniu lygmeniu įprastine tvarka per sakramentus kasdien žemėje liejamas gailėstingumas vykdomas per vyskupų, o per juos – per kunigų tarnystę.

Kokia didžiulė atsakomybė, tačiau taip pat didžiulė galimybė daryti gera sieloms vykdamas mūsų tarnybą!

Šiuo požiūriu ir atsižvelgiant į aiškiai sielovadinę gailėstingumo vykdymo perspektyvą dera nusakyti Apaštališkajai Penitenciarijai popiežiaus patikėtą vaidmenį; tai labai ypatinga užduotis, nes ji išskirtinai ir griežtai susijusi su vidine *forum internum* sritimi.

Galime tvirtinti, kad Penitenciarija vykdo išskirtinai dvasinę tarnybą, kuri tiesiogiai susijusi su galutiniu visos bažnytinės egzistencijos tikslu: *salus animarum*. Penitenciarijos tikslas yra kiek įmanoma padėti tikintiesiems susitaikinimo su Dievu ir su Bažnyčia kelyje, suvokiant, kad Kristaus įvykdytas ir Šventosios Dvasios įgyvendintas sutaikinimas įprastine tvarka vyksta tarpininkaujant Bažnyčiai, nes pati Bažnyčia laike ir istorijoje veikia išskirtinai kaip vieningas Kūnas, priklausomas nuo savo Galvos, Viešpaties Jėzaus Kristaus.

Epochoje, kai viskas atvirai eksponuojama ir atrodo, kad įsitvirtina keistoka teisė – o tokios teisės iš tikrųjų nėra: žinoti viską apie visus, – vidinės *forum internum* srities ir Penitenciarijos buvimas įtaigiai primena tiek prigimtine žmogiškąją teisę į teisėtą konfidencialumą ir gerą reputaciją, tiek ir būtinybę nuolat gražinti šį antgamtinį žvilgsnį į Dievo ir Bažnyčios dalykus, be kurių mūsų tarnystei ir visai bažnytinei veiklai nuolat kultų grėsmė susiaurėti iki grynai pasaulietiško funkcionalizmo. Spręsti apie tikrovę, grindžiant ne tuo, kas ji yra, o tik jos nauda ar funkcija, iš tikrųjų reiškia – bent jau praktiškai – apiešti metafizinę perspektyvą ir apsiriboti žvilgsniu į tikrovę, panašiu į šią dieną labiausiai paplitusius požiūrius, kuriuos visus galime traktuoti kaip reliatyvizmo formas, kurios iš esmės nėra metafizinės.

Žinoti apie Penitenciarijos buvimą bei tikslus, taip pat pažinti subtilių sutaikinimo tarnystės aspektų veikimą yra neapleistina kiekvieno nuodėmklausio pareiga, nors jos vykdymas neatneša tiesioginių nuopelnų, nes matomas tik Dievo ir jo angelų. Vargas mums ir sielovados darbai, jei paisytume labiausiai to, kas sulaukia gerų išorinių atgarsių.

Pagal klasikinį apibrėžimą vidinė sritis (*forum internum*) yra tikinčiojo santykių su Dievu kompleksas, kuriame tarpininkauja Bažnyčia, ne tiesiogiai reguliuodama socialinius šių santykių padarinius, bet siekdama antgamtinio tikinčiojo gėrio, atsižvelgdama į jo draugystę su Dievu, malonės būvį, taigi amžinojo gyvenimo tvarką.

Be sakramentinės *forum internum* srities, yra dar nesakramentinė *forum internum* sritis, kai tikintysis gali atskleisti savo sąžinę Bažnyčioje ne per išpažintį, tačiau vis dėlto slaptose; klasikinis pavyzdys yra dvasinis vadovavimas, kuris vykdomas atskirai nuo sakramentinės išpažinties, taip pat sąžinės pareiškimai, kuriuos vienuoliai atlieka savo vyresniesiems, taip pat patarimo prašymai arba pranešimai apie sunkius nusižengimus teisėtai bažnytinei vyresnybei, paisant abipusio įsipareigojimo išlaikyti paslaptį.

Bažnytinės struktūros požiūriu Apaštališkoji Penitenciarija veikia kaip tribunolas, nes jame „teisiami“ individualūs sąžinės klausimai. Tačiau šiai institucijai būdingi ypatingi bruožai, skiriantys ją nuo kitų Bažnyčios tribunolų (Apaštališkosios signatūros ir Romos rotos). Šios ypatybės, bendrai imant, yra tokios: konfidencialumas, neginčijamumas ir greitumas.

Penitenciarija vykdo savo funkcijas išskirtinai per nuodėmklausius. Šia prasme laikomasi maksimalaus konfidencialumo. Tačiau nė vienam tikinčiajam neatimama galimybė tiesiogiai kreiptis į Penitenciariją. Vis dėlto gera, kad rekursą pateiktų kunigas nuodėmklausys, taip laiduojamas kuo didesnis doktrininis dalyko tikslumas, tiek dėl teismo objektyvumo ir bešališkumo, tiek dėl to, kad Penitenciarijai būtų pateikti kuo išsamesni duomenys, ir tai leistų priimti tikslesnį sprendimą. Esminis konfidencialumo elementas yra visiška penitento anonimiškumo apsauga; rekurse jokių būdu negali būti nurodytas jo vardas ar duomenys, kurie tiesiogiai ar netiesiogiai leistų tai numanyti. Penitenciarijos reskriptai privalo visuomet būti sunaikinti po to, kai juos leidžiama perskaityti penitentui, kuris visuomet turi teisę likti nepažintas. Penitentui visada turi būti sudarytos sąlygos, leidžiančios kuo labiau išvengti nepatogumo.

Penitenciarijos veiklos spartumas nulemtas joje svarstomos medžiagos, susijusios su sielų išganymu,

svarba. Šie dalykai neleidžia atidėlioti atsakymų ar sprendimų. Įprastine tvarka Penitenciarija duoda atsakymą per dvidešimt keturias valandas nuo prašymo pateikimo.

Tai ne „pasaulietiškas efektyvumas“ ar „ypatingas biurokratijos viešpatavimas“, bet paprasta ir reali pastanga greitai atsakymu perteikti tą deramą rūpinimąsi, kurį visi ganytojai pašaukti rodyti savo avims ir kurį ypač Petro Sostas trokšta visada išreikšti. Nuodėmės sunkumas ir dieviškojo gailestingumo spindesys ragina veikti nedelsiant. *Caritas Christi urget nos!*

Apaštališkosios Penitenciarijos kompetencija apibrėžta šv. Jono Pauliaus II apaštališkojoje konstitucijoje *Pastor Bonus* 117 ir 118 str. ir apima tai, kas susiję su sakramentine ir nesakramentine vidine (*forum internum*) sritimi. *Forum internum* srityje šis tribunolas suteikia malones, išrišimus, dispensas, pakeitimus, sanacijas, kaltės dovanojimus, ir tai visuomet vyksta konkrečiais individualiais atvejais *forum internum* srityje; o doktrinos ir disciplinos klausimų sprendimas *sub specie universalitatis* įprastai priklauso Tikėjimo mokymo kongregacijai.

Penitenciarijos kompetencijai priklauso ir popiežiškųjų bazilikų penitenciarai, vadinami mažaisiais penitenciarais, taip pat visa tai, kas susiję su atlydų teikimu. Dėl pastarojo dalyko reikia pasakyti, kad per du pastaruosius dešimtmečius pasauliniu mastu atlydų poreikis žymiai didėja. Iš visų pasaulio šalių daugybė bendruomenių, pritariant vietos ordinarams, prašo galimybės semtis iš Bažnyčios lobyno, kad įprastinėmis žinomomis sąlygomis būtų suteiktas atleidimas nuo bausmių už padarytas nuodėmes.

Kaip kiekviena Romos kurijos dikasterija Penitenciarija turi vidinę struktūrą, kuri, kaip viliamės, yra paprasta ir veiksminga. Jai priklauso kardinolas didysis penitenciaras, kuriam suteikiami visi šios dikasterijos įgaliojimai ir kuriam *forum internum* srityje popiežius patiki vykdyti raktų galia; jis kompetentingas paskirti ir suteikti įgaliojimus mažiesiems penitenciarams, tarnaujantiems keturiose popiežiškiosiose bazilikoje: Šv. Petro, Šv. Jono Laterane, Švenčiausios Marijos Didžiojoje ir Šv. Pauliaus už Romos miesto sienų; dėl didesnio sielų gėrio („*suprema lex*“) jis vienintelis iš dikasterijų vadovų lieka eiti pareigas taip pat Apaštaly Sosto vakansijos metu; taip pat vykstant konklavai, priešingai bendriems potvarkiams, jam leidžiama gauti uždarytus ir antspauduotus tarnybinius raštus be jokio jų patikrinimo (plg. Apaštališkoji konstitucija *Universi Dominici gregis* (1997 02 22). Esminis bažnytinis to pagrindas įrašytas paskutiniame Kanonų teisės

kodekso kanone (1752 kan.). Neatidėliotina *salus animarum* būtinybė reikalauja, kad Bažnyčios aukščiausioje vadovybėje niekuomet nepritrūktų asmens, kuriam suteiktas mandatas reguliuoti konfliktus ir atlikti sanaciją vidinėje *forum internum* srityje. Net jei Romos Sostas neužimtas, Bažnyčia yra gyva ir gali gyventi tik laikydamasi savo aukščiausiojo įstatymo.

Šiai struktūrai priklauso vadinamoji Kardinolo taryba (vadinama Apaštališkosios Penitencijai signatūra), kurią sudaro regentas ir dar penki prelatai: teologas, kanonistas ir trys konsultoriai ekspertai moralinės teologijos ir kanonų teisės srityje.

Dėl Apaštališkosios Penitencijai kompetencijos – kaip visi žinote, Bažnyčioje kai kurie nusikaltimai baudžiami cenzūromis, kurių ypatybė ta, kad jos gali būti išrištos vidinėje *forum internum* srityje. Kanonų teisės kodekse minimi penki nusikaltimai, baudžiami Apaštalių Sostui rezervuota ekskomunika *latae sententiae*:

- Šventųjų eucharistinių pavidalų išniekinimas (plg. KTK 1367 kan.);
- Tiesioginis sakramentinio antspaudo pažeidimas (plg. KTK 1388 kan. §1);
- Išrišimo suteikimas nuodėmės šeštajam Dekalogo įsakymui bendrininkui (plg. KTK 1378 kan.);
- Fizinė prievarta prieš Romos popiežių (plg. KTK 1370 kan. §1);
- Vyskupo konsekravimas be popiežiaus mandato (plg. KTK 1382 kan.);
- Kėsinimasis suteikti Šventimus moteriai (*Sacramentorum sanctitatis tutela*, str. 5, 1).

Jei minėti nusikaltimai netapo teisminio nuosprendžio ar pareiškimo objektu, jie sprendžiami Apaštališkosios Penitencijai vidinėje (*forum internum*) srityje. Dėl pirmų trijų nusikaltimų galime pateikti aiškiai su sielovada susijusių pasvarstymų.

Dėl **Eucharistijos pavidalų išniekinimo** žinome, kad kiekvienos dalinės Bažnyčios pirmasis liturgas yra vyskupas, tad jo pareiga meilingai ir dėmesingai stebėti jo bažnytinėje teritorijoje švenčiamą dieviškąjį kultą, ir tai ypač taikytina liturgijos viršūnei, kuri reiškiasi Mišių šventimu ir konsekruotų eucharistinių pavidalų dėmesingu dalijimu bei saugiu laikymu. Tačiau pareiga dėmesingai budėti tenka taip pat visiems klebonams, šventovių rektoriams ir kustodams koplyčių, kur laikomas Švč. Sakramentas.

Aplinkoje, kai daugelyje vietų, deja, labai išplitusi sekuliarizacija, siekiant prevenciškai išvengti minėtų nusikaltimų, pageidautinos katechezės apie tikrą mūsų

Viešpaties Jėzaus Kristaus buvimą šventuosiuose pavidaluose ir kiekvienoje jų dalelėje, taip pat, kur nadinga, atsižvelgiant į vietos sąlygas, verta diferencijuoti liturginius ir disciplinos potvarkius.

Eucharistinių pavidalų išniekinimas yra sunkiausias nusikaltimas, kuriuo tiesiogiai įžeidžiamas Dievas, aukščiausiasis Gėris. Tai nederamas šventųjų pavidalų sulaikymas turint šventvagiškų, prietaringų ar nepadorių tikslų ar apskritai bet kokia valinga veikla, reiškiant nepagarbą Švenčiausiajam Sakramentui, atliekama tiek individualiai, tiek dalyvaujant kitiems asmenims.

Tai sunkus nusikaltimas, tačiau vis dėlto jis įvykdomas dažniau, negu būtų galima įsivaizduoti. Kai kuriais atvejais išniekinimą slapta atlieka vienas tikintysis; daug išniekinimų įvairiomis pasibjaurėtinomis formomis įvykdoma per satanistines apeigas.

Penitencijai veikia sakramentinėje *forum internum* srityje, kai nusikaltimas jau būna įvykdytas, o vyskupams ir visiems dvasininkams savo ruožtu tenka užduotis preventyviai ugdyti ir siekti kuo dėmesingiau siai deramai rūpintis Švenčiausiuoju Sakramentu.

Eucharistinė katechezė liaudžiai, siejama su pagal Bažnyčios normas atliekamu dieviškuoju kultu ir nuoširdžiu eucharistiniu pamaldumu, yra esminis prevencijos kelias siekiant išvengti išniekinimo nusikaltimo. Šia prasme katedroje ir bažnytinėje apibrėžtyje esančiose šventovėse liturgija turi būti atliekama pavyzdiniu būdu, motyvuotai ir jokių būdu ne formalistiškai laikantis normų, skiriant deramą dėmesį Švenčiausiajam Sakramentui, jo dalijimui per didžiąsias šventes, jo saugojimui ir viešam išstatymui, taip pat deramam šventųjų indų išvalymui. Tačiau visa tai pagal galimybes su ugdančia meile turi būti daroma kiekvienoje parapijoje, bažnyčioje, koplyčioje, kur saugojamas Švenčiausiasis Sakramentas. Taip pamažu, bet veiksmingai ugdomas tautos dėmesingumas, kuris yra eucharistinio tikėjimo vaisius.

Eucharistinių pavidalų išniekinimo nusikaltimui įvykdyti būtina vadinamoji *animus profanandi*, tai yra tikra šventvagystės intencija; tuo atveju, jei asmuo, įvykdantis šį aktą, susijęs su satanistine sekta, būtinas jo pasiryžimas nutraukti visus santykius su ja, kad galėtų gauti išrišimą. Tuo atveju, kai sužinoma apie satanistinės sektos buvimą, naudinga apie tai informuoti vietos ordinara.

Kitas nusikaltimas, kuris reikalauja ypatingo požiūrio, yra **tiesioginis sakramentinio antspaudo pažeidimas**.

Tai taip pat yra nusikaltimas, užtraukiantis Apaštalų Sostui rezervuotą ekskomuniką *latae sententiae* pagal KTK 1388 kan. §1. Reikia pripažinti, jog paprastai kunigai yra labai apdairūs sakramentinio antspaudo dalykuose, todėl tiesioginio pažeidimo atvejai nėra dažni.

Tai nusikaltimas, kurį gali įvykdyti tik kunigas, veikdamas kaip nuodėmklausys, taip pat tuo atveju, kai negali suteikti sakramentinio išrišimo. Kad nusikaltimas būtų įvykdytas, būtina, kad pažeidimas būtų tiesioginis, t. y. kad nuodėmklausys būtų tyčia atskleidęs nuodėmę, išgirstą per išpažintį, taip pat ją išpažinusio penitento tapatybę. Kad būtų galima kalbėti apie tiesioginį pažeidimą, šie du elementai turi egzistuoti vienu metu. Aišku, bausmė yra glaudžiai susijusi su tikinčiųjų ir jų teisių apsauga, taip pat Sutaikinimo sakramento šventumu, – tai vienintelė priemonė, per kurią tikintieji įprastiniu būdu gauna nuodėmių atleidimą. Taip pat šioje srityje svarbus vaidmuo tenka vyskupui, kuris vykdo pirminį ir nuolatinį savo kunigų ugdymą, primena visuotines, tiek liturgines sakramentines, tiek moralines, Bažnyčios normas ir kiekviena tinkama proga primena absoliutų sakramentinio antspaudo nepažeidžiamumą, kuriam nėra išimčių, nuo kurio nedispensuojama ir kuris galioja taip pat po penitento mirties.

Nusikaltimas suteikiant išrišimą **nuodėmės skaistumui bendrininkui** nepainiotinas su skatinimu nusidėti šeštajam Dekalogo įsakymui per išpažintį. Išrišimo teikimas bendrininkui yra sunkiausias nusikaltimas, ir jį gali įvykdyti asmuo, veikiantis kaip nuodėmklausys ir „simuliuojantis išrišimą“ penitentui dėl nuodėmės skaistumui, kurią juodu drauge padarė. Toks išrišimas, išskyrus atvejus, jei teikiamas gresiant mirties pavojui, yra neteisėtas ir negaliojantis. Numatydama ekskomuniką, Bažnyčia tuo saugo Atgailos sakramento šventumą ir siekia veiksmingo nusidėjėlių atsivertimo. Jei bendrininkui teikiamas išrišimas šiame dalyke būtų galiojantis, grėstų pavojus šiai nuodėmei tapti liūdna rutina.

Jei su šiais dalykais susiduriama išorinėje (*forum externum*) srityje, kompetencija juos spręsti tenka Tikėjimo mokymo kongregacijai, o jei tai lieka *forum internum* srityje, tai yra išskirtinė Apaštališkosios Penitenciarijos kompetencija.

Kiti minėti atvejai yra **fizinė agresija prieš Romos popiežių** ir **be mandato vykdomas vyskupo konsekra-vimas** – tai paprastai būna vieši nusikaltimai; prie jų neseniai buvo įtrauktas nusikaltimas kėsinantys teikti Šventimus moteriai – tai taip pat baudžiama *latae sententiae* ekskomunika, rezervuota Apaštalų Sostui. Kaip

ir kitų nusikaltimų atvejais, tai rezervuojama Tikėjimo mokymo kongregacijai išorinėje (*forum externum*) srityje, o Apaštališkajai Penitenciarijai – vidinėje (*forum internum*) srityje. Ekskomuniką užsitraukia tiek besikėsinantys teikti, tiek priimti Šventimus. Be to, tokie šventimai yra negaliojantys.

Kunigams tenka pareiga asmeniškai rūpintis rekursų pateikimu Penitenciarijai, taip pat išlaikyti paslaptį, koks rekursų turinys. Kiekvienas kunigas turėtų gebėti parašyti normalų ir paprastą laišką, kuriame būtų pagrindiniai duomenys apie įvykdytą nusikaltimą, jokiū būdu neminint penitento, taip pat nusakant nusikaltimo aplinkybes, kad Penitenciarija galėtų išreikšti adekvatų gydomąjį nuosprendį ir tuo būdu padėtų penitentui siekti visapusiško susitaikinimo.

Penitenciarija taip pat turi kompetenciją tais atvejais, kai nuslepiamas netinkamumas priimti Šventimus ir veikti jų galia. Tai būtų taikytina, pavyzdžiui, tikintiesiems, kurie prieš priimdami Šventimus buvo įvykdę žmogžudystę arba abortą arba tiesiogiai ir pozityviai bendradarbiavo šiuose nusikaltimuose. Būtina, kad seminarijų dvasios tėvai būtų tinkamai apmokyti teisingai pateikti rekursą vidinėje *forum internum* srityje. Galiausiai Penitenciarijai tenka kompetencija dispensuoti, sumažinti ar pakeisti šv. Mišių įpareigojimus, susijusius su fiziniu kunigo asmeniu; su juridiniais asmenimis susiję įsipareigojimai nagrinėjami Dvasininkijos kongregacijoje.

Kiti įgaliojimai ir kompetencijos taip pat pateikiami Tribunolo interneto svetainėje.

Į Penitenciariją taip pat dažnai kreipiamasi konsultacijų atskirais atvejais, kurie tyrinėjami kolegialiai ir į kuriuos galima pateikti atsakymą laikantis sąlygos, kad tai taikytina ne doktrinai bendrąja prasme, bet atskiriems atvejams. Atsakymas visuomet teikiamas tik tam konkrečiam atvejui ir būtent dėl to jis neskelbtinas viešai. Jei norima išspręsti abejones dėl doktrinos teorine prasme, reikia konsultuotis Tikėjimo mokymo kongregacijoje.

Galėjote suprasti, kad Apaštališkoji Penitenciarija yra ypatingas tribunolas. Parodant šios Romos kurijos dikasterijos vietą tarp tribunolų ir net išskiriant ją į pirmą vietą norėta atskleisti jos ypatingą reikšmę, primenant, jog mūsų gyvenimas – žemiškasis, o tuo labiau amžinasis – yra pažymėtas ne teisingumo, bet gailestingumo ženklais.

Liturginiai ir pastoraciniai Atgailos apeigų šventimo aspektai

Apmąstydamas kartu su jumis Atgailos apeigų šventimo liturginius ir pastoracinius aspektus visų pirma remsiuos savo kaip Didžiojo penitenciaro ir mažųjų penitenciarų keturiose Popiežiškosiose bazilikose patirtimi. Jiems skirta privilegija kasdien teikti Sutaikinimo sakramentą daugybei tikinčiųjų iš visų kontinentų. Su jais susitinku kas mėnesį ir kartu aptariame sielovadiniu požiūriu naudingas temas. Keturioms kolegijoms priklausantys mažieji penitenciarai vykdo savo tarnystę ne parapijose, bet didžiosiose bazilikose, tad procentiškai jie priima daugiau „pravažiuojančių“ penitentų, negu tų, kurie pastoviai gyvena Romoje, reguliariai sugrįžta ir su kuriais galima užmegzti dvasinės pedagogikos ryšius. Tad reikia ir dviejų skirtingų požiūrių į sakramentą.

Ar žinote, kokiais žodžiais tikintieji dažniausiai kreipiasi prisiartinę prie klausyklos grotelių? „Per didelės mano nuodėmės, tėve! Dievas negali man jų atleisti... padėk man...“ Dažnai tokį iššūkį mums meta penitentai pradėdami išpažintį. Ir tu, brangieji broliai, turime pasinaudoti kaip puikia proga padėti žmonėms suprasti Viešpaties gailestingumą. Šventasis Raštas gali mums padėti paaiškinti, kad Dievą domina ne tiek mūsų nuodėmės, kiek mūsų noras priimti jo gailestingumą ir meilę.

Sutaikinimo sakramentas yra džiaugsmingas susitikimas su gyvybės Viešpačiu, kuris mus panardina savo mirtyje, kad dalyvautume jo prisikėlime. Tai ne sausas nuodėmių vardijimas, bet šlovinimo giesmė už jo begalinį gerumą Viešpačiui, kuris naudojasi ir mūsų silpnumu, kad padarytų mus geresnius. Ne baimę keliantis susitikimas su teisėju, bet drąsinantis pasimatymas su žmogumi, Dievo kunigu.

Vis dėlto reikia nueiti kelią, kad išmoktume vaisingai ir su džiaugsmu švęsti Sutaikinimo sakramentą. Turime tapti piligrimai, ieškantys grožio ir ramybės, kurią tik Dievas gali duoti, rodydamas mums kelią, kuriame ir suklypimai virsta galimybe daryti meilės darbus, kiekvieną kartą vis keltis ir su pasitikėjimu žiūrėti į dangų virš mūsų.

Švenčiant šį sakramentą dažnai atsiranda, kas susirūpinęs analizuoja, kiek kartų suklydo, bet savęs neklausia, kiek kartų susitiko su Tėvo gailestingumu, apsireiškiančiu žmonėse ir įvairiausiose kasdieninio gyvenimo situacijose.

Deja, yra paplitusi tendencija dėmesį skirti visų pirma šešeliams, trūkumams, blogiui, o ne šviesai, didybei ir gėriui! O juk ir visas nuodėmės dramatiškumas matomas tik tuomet, kai ją palyginame su Malone ir Meile. Tik dienos šviesoje piligrimas mato kliūtis savo kelyje. Piligrimas yra ne tik penitentas, bet ir nuodėmklausys. Jie abu pašaukti patirti Meilę nuostabiame Sutaikinimo sakramente, tiek išpažįstant nuodėmes, tiek ir klausant išpažinties, paskatintos malonės ir atleidimo.

Dvasinėje piligrimystėje į susitaikinimo tikslą mums siūlomas kelias, tariant šv. Grigaliaus Nazianziečio žodžiais, tai kelias „nuo vergo, samdinio, iki sūnaus“, tai yra nuo bausmės baimės, rūpinimosi nauda, iki buvimo mylimu sūnumi. Šios atkarpos, pačios savaime, būtų labai sunkios, jei nebūtų Sūnaus, kuris nori mus paimti ant savo pečių, ir jei nebūtų Meilės Dvasios, įkvepiančios guodžiančius ir drąsinančius žodžius, kviečiančios leisti būti sutaikintiems ir mylimiems. Šios Meilės neįmanoma nusipelnyti, ją reikia su pasitikėjimu priimti. Kai leidžiame, kad Meilė mus pagydytų, pereiname nuo kaltės jausmo (vien psichologinio fakto) prie nuodėmės pajautos (tikėjimo akto, kuriuo išpažįstame: „tau, tik tau nusidėjau“) ir šitaip, Sutaikinimo sakramento dėka, galime bandyti atkurti tą gerumo ir meilės branduolį, kuris slypi net ir nuodėmėje. Penitento ir nuodėmklausio dialogo tikslas – ne tik padrąsinti, paraginti šlovinti Viešpatį, bet taip pat peržvelgti penitento gyvenimą, kad jis vertintų gerumą ir grožį, paslėptą toje situacijoje, kuri gali atrodyti kaip vien trūkumas ir blogis.

Jonui XXIII priskiriamas šis teiginys: „Kiekvienas žmogus yra geresnis už tai, ką sako ir ką daro.“ Štai dėl ko reikia vengti matyti tik blogį savyje, žmonėse ir pasaulyje. Gėris tikrai pranašesnis už blogį. Todėl gali būti naudinga pradėti kiekvieną išpažintį šlovinant Dievą už kurią nors ypatingą malonę, už išgyventą patirtį, už specifinę dovaną, gautą galbūt po paskutinės išpažinties. Šitaip ir sakramentas, kurį švenčiame, kaip nurodo ir žodžio „išpažintis“ etimologija, yra ne tik savęs apkaltinimas, bet ir pasitikėjimo kupinas savęs pavedimas Dievui, šlovinamam už jo begalinį gailestingumą, už jo didelę širdį, kuri guodžia mūsų širdį, kai ji prisipažįsta nusidėjusi.

Kartais nuodėmė tai ne veiksmas, bet situacija, kurioje vis silpsta ir vėsta mūsų ryšiai su dangiškuoju Tėvu, kol galiausiai, tapę nereikšmingi, jie visiškai nutrūksta. Šitaip nuodėmė tampa ryšio su Dievu nutraukimu, dažnai lydymu ryšio su artimu nutraukimu. Dievas po truputį tampa mums nesvarbus. Kartais bandome melstis, tačiau dangus tyli, ir atrodo, kad jau niekas negali uždegti mūsų maldos. Neturėdami ryšio su

Dievu, pamažu prarandame ryšį ir su žmonėmis. Tie, su kuriais kasdien bendraujame, ima mums būti našta, pradedame matyti jų ribotumą ir trūkumus, jie mūsų neugdo, bet vargina, pasidaro mums neįdomūs. Mes trokštame bendravimo su žmonėmis, bet kaskart vis labiau mus slegia vienatvė, kurios juk ieškoma ir kaip privilegijuotos susitikimo su Dievu vietos. Keliaujame be tikslo, trokšdami sutikti veidą. Šis kelias, jei teisingai tvarkomas, gali nuvesti į dykumos patirtį – puikią atsivertimo progą, kurią labai brangino mūsų Tėvai.

Yra ir tam tikras kalbėjimo apie nuodėmę būdas, kurį aš nedvejodamas pavadinačiau nuodėmingu: matyti tik nuodėmę, atskirai nuo Dievo gailestingumo konteksto, nuo malonės gausos, kurią Kristus mums dovanoja, kad dalyvautume jo meilėje ir džiaugsmu. Šv. Paulius Laiške romiečiams 5, 20 aiškiai sako: „Kur buvo pilna nuodėmės, ten dar apstesnė tapo malonė.“ Panašiai kalba ir Jonas: „Tuo mes pažinsime, jog esame iš tiesos, ir jo akivaizdoje nuraminsime savo širdį, jei mūsų širdis imtų mus smerkti: Dievas didesnis už mūsų širdį ir viską pažįsta“ (1 Jn 3, 19–20). Jis pasinaudoja ir nuodėme, kad parodytų savo gailestingumo pergalę, pakeltų mus iš dulkių, išaukštintų iki tokio orumo, kokio neturėjome prieš tą blogio patirtį.

Kalbėti apie nuodėmę už išganyto konteksto ribų – tai skirti pernelyg didelę reikšmę šios tikrovės negatyviajai pusei. Visur matyti nuodėmę – tai įžeisti Tą, kuris, kurdamas pasaulį, matė jo grožį ir kūrimo dienų pabaigoje, po pirmosios žmonių poros sukūrimo, kaip sakoma Pradžios knygoje 1, 31, matė, kad visa, ką jis sukūrė, „buvo labai gera“.

Gėris šiame pasaulyje viršija blogį, tačiau, deja, mažai vietos jam skiriama visuomenės informavimo priemonėse. Jos verčiasi visų pirma žiniomis apie blogybes, kurių, be abejo, yra ir kurios klesti visose srityse. Mes, Bažnyčia, suprasdami, kad „daugiau triukšmo sukelia vienas medis griūdamas, negu visas miškas augdamas“, turime pradėti Sutaikinimo sakramento šventimą suprantamais, džiugiais, pozityviais žodžiais. Esame pašaukti suteikti tikintiesiems priemonės, kurios padėtų jiems pozityviai žiūrėti į savo gyvenimą bendro mūsų pašaukimo kontekste.

Tačiau pirmą žingsnį, vedantį į vaisingą Sutaikinimo sakramento šventimą, galima žengti tik tuomet, kai žmonės supranta savo nuodėmes ir nebando kitiems suversti atsakomybę, kaip kad įvyko žemės rojuje, kai Adomas kaltino Ievą, o ji – žaltį. Kiekvienas dvasiškai subrendęs žmogus turi sugebėti nuolankiai ištarti: „Tau, tik tau nusidėjau ir padariau, kas pikta tavo akyse... mano nuodėmė nuolat man prieš akis.“

Beveik visų šventųjų gyvenimuose yra vienas pastovus dalykas: troškimas šlovinti Dievo gailestingumą suvokus savo nuodėmingumą. Maža to: jie pradeda kelionę į šventumą kaip tik tuomet, kai suvokia, kad yra dideli nusidėjėliai, kad negeba meile atsiliiepti į Meilę.

Ar žinote, kad sunkiausia ir dažniausia nuodėmė, kuria visi įvairiu lygmeniu nusidedame, yra apsilaidimas? Tai yra nedarymas gero, kurį gebame daryti. Viešpats nori, kad mes būtume jo gailestingumo tarpininkai, tiek dėl savo asmeninės, tiek dėl kitų gerovės. Bet dažnai mes į tai nekreipiame dėmesio, banaliai susitelkę į save, padalyti ir išblaškyti tarp įvairių darbų ir užsiėmimų, kurių griebiamės vien dėl baimės likti vieni ar nesijausti pakankamai svarbūs.

Mes, kunigai, turėtume stengtis suprasti, kas atsitinka per Sutaikinimo sakramentą, kai žmogus tyliai ištaria savo nuodėmę ir kaip atsaką išgirsta džiugų gailestingosios Meilės himną. Klausykoje pasikartoja Kristaus mirties ir prisikėlimo slėpinys, gyvybės šaltinis penitentui, kuris yra ne nuteisiamas ir pasmerkiamas, bet panardinamas į Išganytojo neatlyginamai dovanojamą meilę.

Išpažintis turėtų būti džiugus susitikimas su viltimi, jos turėtų būti trokštama, ji turėtų būti naudojama kaip Apvaizdos duota asmeninės ir socialinės taikos kūrimo priemonė. Deja, maždaug visur matome tolygų nutolimą nuo Sutaikinimo sakramento.

Manau, kad pirmiausia reikėtų išsiaiškinti nuodėmės prasmę. Kaltės sampratą ir visas psichologines implikacijas studijuoja psichologija ir psichoanalizė pagal šiem mokslams būdingus dėsnius. O nuodėmė gali būti suprantama vien tikėjimo kontekste, veikiau ne kaip nusizengimas įstatymui ar moralinei normai, bet kaip veiksmas, prieštaraujantis tikėjimui. Nuodėmę įmanoma suprasti tik Dievo slėpinio šviesoje, kaip atsisakymą leisti būti Jo mylimiems. Tai ryšio su mylimu asmeniu nutraukimas: „Tau, tik tau nusidėjau“ (Ps 50, 6).

Visi esame pašaukti ugdyti save kaip asmenis, maksimaliai naudodami visas galimybes, su džiaugsmu atsiliiepdami į pašaukimą būti viena Kristuje, brandinti meilės vaisius pasaulio gyvybei. Jei tai neįvyksta, kaltiname mūsų santykį su Dievu, kad negebame suteikti Viešpačiui vietos savo gyvenime, kad neleidžiame jam mūsų padaryti šventų, tad ir galinčių pasitarnauti kuriant teisingesnį pasaulį, meilės labiau gaivinamą bendruomenę. Iš tikrųjų nuodėmės prasmė paaiškėja tik iš santykio su tikėjimo stoka, kurią ji išreiškia. Mes suvokiame tikrą nuodėmės prasmę tik tuomet, kai žiūrime iš tikėjimo ir atleidimo perspektyvos.

Yra kunigų, kurie mano, jog padeda atrasti nuodėmės prasmę užduodami penitentams daugybę klausimų, o iš tiesų jie tik rizikuoja juos sugėdinti ir įžeisti. Šiandien vyrauja situacijos, kai kunigas paprasčiausiai tik klauso ir priima nuodėmių išpažinimą, pats neįsiterpdamas. Tačiau ir šito reikia saugotis, nes visiška kunigo tylą po nuodėmių išpažinimo niekada nėra pozityvi. Pasitaiko tikinčiųjų, sakančių, kad jie niekad daugiau neis išpažinties, nes nieko gero negauna, nė vieno padrašinančio žodžio, arba dėl to, kad jiems jau gana klausytis kaltinimų. Tai du kraštutiniai. Biblija pristato susitaikinimą kaip kelionę, kuri pradeda ne tam, kad sulauktume kaltinančio pasmerkimo, bet kad užsimegztų ryšys su Dievu susitikimo su Dievo žmogumi – kunigu dėka. Kunigas turi padėti nusidėjėliui atsisakyti savo netvarkingo gyvenimo ir leisti, kad Tėvo meilė jį vestų.

Tad nuodėmklausys yra tarsi tiltas tarp Dievo gailestingumo ir žmogaus silpnumo, tarsi permatoma Meilės jungtis. Jis yra iš dangaus nusileidžiančio kvietimo į šventumą ir iš žemės kylančio gailestingumo poreikio tarpininkas. Jis nesėdi klausykloje tam, kad pats rodytų kelią į visišką išvadavimą.

Atgailos sakramento struktūra

Sakramente veikia Šventoji Dvasia. Tai jos dėka praeityje Jėzaus pelnytas išganymas veikia dabartyje; Ji suteikia šviesos penitentui ir kunigui, atnaujina nusidėjėlio širdį, todėl ruošdamiesi išpažinčiai Jos turi šauktis kunigas ir penitentas.

Vadovauja nuodėmklausys, kaip Bažnyčios atstovas, veikiantis jos vardu, ir kaip kunigas, veikiantis Kristaus vardu. Jis yra atspindys Kristaus, Gerojo Ganytojo, ieškančio pasimetusios avies ir gražinančio ją į bandą; jis yra paveikslas gailestingą Tėvo, priimančio į namus sūnų palaidūną; jis yra atjauninantis gydytojas, kuris pažįsta ir atitinkamomis priemonėmis gydo nuodėmės sužeistą žmogų; jis yra gailestingas teisėjas, išmintingai matantis skirtumą tarp įvairių blogio rūšių ir galiausiai Kristaus vardu skelbiantis išteisinančių nuosprendį.

Dabar norėčiau paminėti nežodinę kalbą. Iš tiesų Susitaikinime, kaip ir kiekviename kitame sakramente, Dievo šlovinimas išreiškiamas tokiais ženklais kaip nuodėmių išpažinimas, kuris reiškia atsivertimą, atsisveikimą, arba atgailos darbai, penitento malda, kunigo rankų uždėjimas, kuris yra tėviško gerumo gestas, o kartu ir gydantysis gestas (visada atsiminkime, kad Jėzus gydė ligonius rankų uždėjimu).

Turime ir kitų gestų: kryžiaus ženklą, sėdėjimą, mušimąsi į krūtinę, tylą, klūpėjimą, o negalint klūpėti bent

atsistojimą išrišimo metu. Atsiminkime, kad viduramžiais penitentas suprasdamas to, ką išgyvena, didybę su ašaromis puldavo ant žemės.

Liturginis drabužis: reikalaujama ant sutanos arba albos užsidėti violetinę stulą, kuri nurodo kunigo kaip Kristaus ir Bažnyčios atstovo vaidmenį ir leidžia atskirti sakramento šventimą nuo bet kurio kito paprasto pokalbio.

Skirtingai negu kitų sakramentų ir ypač Eucharistijos atveju, šiandien neskiriama daug dėmesio Atgailos sakramento ženklams. Ženklių kalba niekada nebuvo taip apleista kaip šiandien!

Žinokite, kad nesirūpinimas nežodinės kalbos ženklais yra viena sakramento nuvertinimo priežasčių. Rizikuojama supaprastinti jį iki dviejų draugų pokalbio. Niekada jo nebanalinkime!

Pavienių penitentų Atgailos liturgija

Tai dažniausia sakramento šventimo forma. Kiekvienu atveju tai šventimas, kuriame simbolinėmis apeigomis veikia Kristus ir Bažnyčia, Kristus vykdo savo Velykų slėpinį veikiant Šventajai Dvasiai.

Tai ne dviejų draugų susitikimas, ne psichoterapijos seansas, tai ir ne pokalbis su dvasios vadovu, nors pastarasis galėtų būti prijungtas prie sakramento šventimo.

Dvasiniame vadovavime daugiau dvasinės patirties turintis žmogus dalijasi šviesa su savo dvasiniu sūnumi. Sakramento šventime veikia Kristus ir Bažnyčia, naudodamiesi savo atstovo tarnyste. Dėl to, nors abu dalykai gali būti susiję, geriau, kad jie būtų atskirti, kaip pataria daugybė pastoracinės patirties atvejų.

Šventimo struktūra tokia pati, kaip ir bendruomeninio šventimo atveju, tačiau pritaikyta prie situacijos, kai susirinkimą sudaro tik kunigas ir penitentas:

- pasisveikinimas,
- Žodžio liturgija,
- sakramentinis veiksmas,
- baigiamosios apeigos (padėka ir atsisveikinimas).

Dėl visų šių priežasčių Atgailos sakramentas paprastai turėtų būti švenčiamas bažnyčioje, geriausiai aiškiai atpažįstamoje susitaikinimo koplyčioje, su tinkamu liturginiu drabužiu, atitinkama laikysena ir darant numatytus gestus.

a) Pasirengimas

Apeigos prasideda kunigo ir penitento pasirengimu asmenine malda. Nė vienas iš jų neturėtų švęsti sakramento be deramo pasiruošimo. Iš savo asmeninės patirties jums sakau, kad penitentams malonu matyti kunigą, kuris prieš pradėdamas šventimą valandėlę susitelkia maldoje. Tą patį galime pasakyti ir apie tikinčiuosius – mus ugdo jų malda ir susikaupimas prieš ateinant prie klausyklos. Kasdieninėje sielovadoje mokykime tikinčiuosius taip daryti.

Norėčiau su jumis pasidalyti kunigo nuodėmklausio malda, kurią aptikau viename sename apeigyne:

Viešpatie, Visagali Dieve, būk gailestingas man, nusidėjėliui, kad galėčiau vertai Tau dėkoti. Nors esu nevertas, Tu mane pašaukei būti kunigu ir, nepaisydamas mano menkumo, paskyrei būti tarpininku, kad užtarčiau mūsų Viešpačiui Jėzui Kristui nusidėjėlius, kurie nori atsiversti. Viešpatie Dieve, Tu nori išgelbėti visus žmones ir nuvesti juos į tiesą, Tu nenori nusidėjėlio mirties, bet kad jis atsiverstų ir gyventų, išklausyk mano malda, kuria prašau pasigailėjimo Tavo tarnams ir tarnaitėms, kurie eina išpažinties ir trokšta Tavo gailestingumo. Per Kristų, mūsų Viešpatį.“

Penitentas rengiasi dėmesį sutelkdamas į sakramentą, kurį pradės švęsti, meldamas šviesos ir gailesčio malonės, atidžiai tyrinėdamas savo sąžinę, mąstydamas apie Kristaus pavyzdį ir žodžius.

b) Pasisveikinimas

Kunigas broliškai, maloniais ir nuoširdžiais žodžiais pasisveikina su penitentu, abu persižegnoja (niekada nebijokime kartoti šio krikščioniško ženkl!). Toliau eina raginimas pasitikėti Dievu – Sutaikinimo sakramento apeigyne yra šešios skirtingos liturginės formulės. Nuo šios akimirkos įžengiama į penitento dvasinį gyvenimą.

c) Žodžio liturgija

Jei sąlygos leidžia, kunigas, taip pat ir penitentas skaito Šventojo Rašto tekstą, kalbantį apie Dievo gailestingumą, raginantį žmogų atsiversti. Žinoma, nusprendžiant tai daryti, reikia atsižvelgti į aplinkybes, į žmogų ir į laiką. Reikia sveiko pastoracinio realizmo.

Atgailos apeigyne yra 12 perikopių, bet galima panaudoti ir bet kurį kitą Biblijos tekstą arba turėti po ranka ir naudoti Atgailos apeigų skaitinių knygos tekstus. Šventojo Rašto skaitinys – tai veikiantis Dievo Žodis, kuris asmeniškai kreipiasi į penitentą, jam įkvepia pasitikėjimą gailestingumu, padeda atpažinti savo nuo-

dėmes, kviečia atsiversti, pažada atleidimą, ir tokiu būdu Atgailos sakramento šventimas įsitraukia į išganyimo istoriją kaip naujausias jos momentas.

d) Sakramentinis veiksmas

Bendra išpažintis: jos metu kai kas kalba *Confiteor*.

Asmeninė išpažintis: suvokdamas Dievo gailestingumą, penitentas atlieka išpažintį. Būtų gera ir prasminga, jei nepradėtų formule: „Kaltinu save“, bet sakytų: „Prašau Viešpatį atleidimo už...“

Atgailos dialogas: kunigas išklauso išpažintį, ragina penitentą, duoda gerų patarimų krikščioniškajam gyvenimui, paragina atsisteisti už padarytą žalą ir papiktinimus.

Atgailos paskyrimas: kunigas nurodo, ką reikia atlikti dėl atsisteisimo, atsižvelgdamas į išpažintų nuodėmių pobūdį ir sunkumą: pavyzdžiui, patarnauti artimui, daryti gailestingumo darbus, duoti išmalda, savanoriauti, piligrimauti, pasninkauti, nerūkyti, negerti alkoholio, nežiūrėti televizijos, nevalgyti saldumynų, perskaityti knygą, Šventojo Rašto skyrių ar psalmę.

Niekas nedraudžia tam tikrais atvejais, kai reikia atnaujinti moralinį ir religinį ugdymą ar atgaivinti krikštų pradėtą gyvenimą ir priklausymą Bažnyčiai, penitentui sutinkant, atidėti išrišimo davimą, kol nebus atlikta atgaila.

Penitento malda (gailesčio aktas): patartina naudoti vietoje patvirtintą formulę. Atgailos apeigynas jų siūlo net dešimt.

Išrišimas: atleidimo malda su rankų uždėjimu. Savaimė suprantama, kad esant už grotelių tik pakeliamos rankos į penitento pusę. Dėmesio! Nemanykime, kad turime teisę kurti naujas formules, kurios tik sukeltų neaiškumą.

e) Baigiamosios apeigos

Padėkos formulės: „Dėkokime Viešpačiui, nes jisai geras. Jis maloningas per amžius“ arba „Mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus kančia...“

Atsisveikinimo formulė: „Viešpats tau atleido nuodėmes, eik ramybėje.“

Kelios sielovadinės pastabos

Manau, kad Atgailos sakramento krizė, apie kurią tiek daug ir pagrįstai kalbama, turinti daugybę priežasčių,

nemaža dalimi priklauso ir nuo to, kad dažnai šis sakramentas netinkamai švenčiamas. Pagrindinė priežastis: ar kada nors pagalvojote, kiek sumažėjo laiko, skaičiuojant valandomis, kurį kunigai skiria klausyklai mūsų parapijose? Be to, tai, kas šiandien kalbama apie *ars celebrandi* taikant Mišių aukai, patikėkite, lygiai taip pat galioja ir Atgailos sakramentui: reikia švęsti ramiai, paisant visų apeigyne nurodytų elementų, išmintingai juos priderinant asmenims ir situacijoms. Tai pati geriausia šio sakramento katechezė. Taip pat Atgailos sakramentui galioja taisyklė, kad išmokstama švęsti švenčiant. Tai galioja ir penitentui, ir nuodėmklausiu.

Svarbus ir išpažinties dažnumo klausimas. Pirmutinė pastoracinė taisyklė – reikia pirmumą visada skirti kokybei, o ne kiekybei. Taigi reikia vengti švęsti Atgailos sakramentą mechaniškai, formaliai ir paviršutiniškai, būtina siekti, kad jis visada būtų svarbus įvykis. Kiekvienas krikščionis turi surasti savo situacijai tinkamiausią išpažinčių ritmą ir stengtis, kad šis sakramentas būtų įvykis, kuris pašventina jo nuolatines atsivertimo pastangas.

Dažnumas gali būti skirtingas taip pat ir to paties žmogaus atveju, atsižvelgiant į įvairias situacijas. Nors tik mirtina nuodėmė atima iš žmogaus Dievo malonę, o lengvos nuodėmės tik susilpnina jos veikimą, ir reikia išpažinti sunkiasias nuodėmes, kad būtų galima priimti Eucharistiją, vis dėlto bent dėl dviejų priežasčių labai patartina išpažinti ir lengvasias nuodėmes. Visų pirma dažnai galima suklysti: penitentas gali nežinoti daugybės sunkinančių aplinkybių ir kai kuriose situacijose nelengva aiškiai nustatyti, ar buvo nusidėta ge-

rai jas suvokiant ir visiškai sąmoningai. Antra, lengvųjų nuodėmių nepaisymas tiesiu keliu veda prie to, kad jos virstų sunkiomis. Žinoma, nuodėmklausys neturi leisti, kad būtų pasiduodama nesveikam skrupulingumui ir turi meilingai padėti tam, kas turi šią problemą. Išpažinčių dažnumas kartais gali būti subjektivus, priklausyti nuo gyvenimo būdo, psichologinių veiksnių, krikščioniškojo gyvenimo kokybės, kiekvieno žmogaus jautrumo. Nuodėmklausys, kuris pažįsta savo ganomuosius, juos paragins deramu dažnumu semtis iš Dievo gailestingumo šaltinio. Tačiau turi būti aišku – ir šventųjų gyvenimai mus moko, – kad visada reikia drąsinti eiti išpažinties reguliariai ir dažnai.

Pabaiga

Baigdamas šią kalbą, norėčiau pacituoti šv. Benedikto sakinį, esantį jo garsios ir labai vertingos regulos dvidešimtajame skyriuje: „Ne dėl daugybės žodžių, bet dėl širdies tyrumo ir dėl mūsų ašarų nuoširdumo mes būsime Jo išklaudyti.“ Taip iš tiesų yra! Manau, kad ir kam nors iš jūsų yra tekę pravirkti džiaugsmo ašaromis išklusius išpažintį žmogaus, kuris daug metų buvo nutolęs nuo tikėjimo, savo sugrįžimu ir mums padėjo pajusti, kas yra Tėvo atleidimo malonė, Tėvo, kuris visada priima į savo jaukų gailestingą glėbį.

Jei dar nesate patyrę, aš jums to linkiu iš visos širdies. Tas jausmas ir tos ašaros atjaunina mūsų tarnystę ir suteikia jai naujo veržlumo. Kartu suvokiame, koks didis yra mūsų, kaip įrankių, pašaukimas, nepaisant mūsų menkumo ir nuodėmingumo.

Nauji leidiniai

Timothy M. Gallagher. Sąžinės tyrimo malda. Šv. Ignaco išmintis mūsų šiandieniniam gyvenimui. – Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2016. – 224 p.

Sąžinės tyrimo malda yra perkeičianti ir nuolat auginanti krikščioniškojo dvasingumo praktika. Ji padeda geriau pažinti save, artimą ir Dievą. Timothy M. Gallagheris knygoje „Sąžinės tyrimo malda. Šv. Ignaco išmintis mūsų šiandieniniam gyvenimui“, remdamasis tikromis gyvenimiškomis istorijomis, savo, kaip dvasios vadovo, patirtimi ir šv. Ignaco Lojolos praktika, aiškina esminius sąžinės tyrimo maldos principus: kas yra sąžinės tyrimas? Kaip galime pritaikyti jį savo asmeniniame gyvenime? Kokie yra jo vaisiai? Knyga skirta visiems: tiems, kurie nežino, kas yra sąžinės malda, bet norėtų sužinoti, tiems, kurie žino ir nori labiau ją pažinti, ir tiems, kurie nori šios maldos mokyti kitus.

Timothy M. Gallagheris OMV – kunigas, rekolekcijų vadovas, kelių knygų autorius, šv. Ignaco Lojolos tyrinėtojas, rengiantis paskaitų ciklus visame pasaulyje.

DVASINIO GYVENIMO SVARSTYKLĖS

23 eilinis sekmadienis (C)

Išm 9, 13–19; Fm 9b–10. 12–17; Lk 14, 25–33

Gerai žinome, jog kiekvienas daiktas turi savo vertę ir atitinkamą kainą, svarbumą, autentiškumą ir t. t. Kultūra, menas, auklėjimas, išsilavinimas, sportas taip pat turi savo vertę. Ir dvasinis gyvenimas turi savo kainą, net nepalyginamai daug kartų didesnę už kitas mūsų vertybes.

Tačiau „kai mus užvaldo daiktai, tampame labai neturtingi. Privalome išsilaisvinti iš daiktų, kad būtume pilni Dievo“ (Motina Teresė iš Kalkutos). Mada, malonumai, visiška laisvė, turto turėjimas... Mes pri kuriame naujų stabų, kuriems esame pasirošę aukoti viską, manydami, jog nuo to priklauso mūsų laisvė. Taip pradingsta iš akiračio fundamentalios vertybės: ištikimybė, draugystė, atleidimas, tikėjimas.

Gausios minios ėjo paskui Jėzų. Motyvai sekti Jėzumi buvo įvairūs ir gal net nenuoširdūs ir lengvabūdiški, todėl Jėzus labai radikaliais žodžiais apibrėžia, ko reikia asmeniui, einančiam paskui Jį.

Pirma, neapkęsti savo motinos, tėvo, sutuoktinio, vaikų, brolių ir seserų (plg. *Lk 14, 26*). Negi Jėzus skelbė ne meilę, bet neapykantą? Norint suprasti šiuos šio sekmadienio Evangelijos žodžius, reikia prisiminti didįjį Įsakymą: „Mylėk Viešpatį, savo Dievą, visa širdimi, visa siela, visomis jėgomis ir visu savo protu“ (*Lk 10, 27*). Dievas nereikalauja negalimų dalykų. Mylėti Dievą visa savo esybe nereikia palikti žemę, tėvus, vaikus ar pareigas ir sudėjus rankas nieko neveikiant laukti Dievo Karalystės. Štai kodėl Jėzus kviečia mylėti kiekvieną žmogų, taip pat ir namiškius, taip, kaip Jis mylėjo. Tačiau iš Jėzaus žodžių aišku, kad joks prisirišimas, netgi prie šeimos, negali būti stipresnis už atsidavimą Jam. Nors ir visus mylėdami ir gerbdami, nė vieno neišskirdami iš savo meilės, Kristų turime mylėti labiausiai. Iš daugelio šventųjų gyvenimo matyti, kad Jėzaus mokinys kartais susiduria su šeimos narių prieštaravimais. Jėzaus mokinys turi atmesti šeimos spaudimą, tačiau nepalauti jos mylėjęs. Nes kai tėvą ar motiną, žmoną ar mylimąją mylime labiau už Dievą, t. y. kai dėl jų net ryžtamės nuodėmę padaryti – mes esame jau nebe Kristaus. Kai mylime daiktus, idėjas labiau negu Dievą – esame stabmeldžiai. Meilė iš išskaičiavimo – ne meilė. Kristus pamokslavo apie meilę. Jis meilę nori padaryti dvasinio gyvenimo svarstyklėmis, kuriomis sverinama, kas labiau vertinamas Dievas ar žmogus, t. y. ar

tėvas, motina, brolis, sesuo ir pati gyvybė, ar Dievas. Jėzus nekviečia neapkęsti savo tėvų ir giminaičių, bet pabrėžia, jog vardan Dievo Karalystės net mūsų svarbiausi ir reikšmingiausi jausmai gyvenime nublanksta, ir meilė artimiesiems neturi būti kliūtis.

Antra, „Jei kas nori eiti paskui mane, teišsižada pats savęs, teima savo kryžių ir teseka manimi“ (*Mk 8, 34*). Kryžius, apie kurį šiandien Evangelijoje kalba Jėzus, yra ne tik kančia ir skausmai, bet ir visa tai, ko turėtume atsisakyti dėl ištikimybės Jėzui. Štai kodėl Jėzus praėjusiais sekmadieniais Evangelijoje kalbėjo apie Dangaus Karalystę, pasiekiamą braunantis pro ankštus vartus, praktikuojant nusižeminimą, atsisakant savo egoizmo ir savimeilės, o tai labai nelengvi žmogui žingsniai.

Trečia, kodėl Jėzus liepia gerai apskaičiuoti prieš pradedant Juo sekti? Žinome, kaip svarbu planuoti pasaulio ateitį. O ar planuojame savo ateitį Dievo Karalystėje? Ar stengiamės laimėti dangų, ar plušame tik dėl praėinančių dalykų? Dažnai pamąstykite apie mums Dievo duotą laiką, gabumus ir lobį. Ar tu juos panaudoji kraudamasis lobį danguje (plg. *Mt 6, 19–20*)? Ar noriai atiduodi tai, ko Dievas prašo, iš meilės Jam? Norėdami būti Jėzaus mokiniai, gerai pasverkime, ar galime Jį mylėti, visiškai atsiduoti ir paklusti Jam. Meilė nori visumos ir nesavanaudiškumo. Jėzus neina į jokus kompromisus, reikalaujamas išsilaisvinti iš visko, kas trukdo krikščioniškam gyvenimui. Jei norime sekti Jėzumi iki galo, turime apsvaistyti, kiek tai mums atsieis. Įsivaizduok norįs pasistatyti savo svajonių namą. Kiek jis tau kainuotų? Ar turi reikalingų medžiagų, išteklių? Ko esi pasiryžęs atsisakyti kitose srityse, kad įgytum tokį namą? Deramai planuodamas išvengsi pernelyg didelių išlaidų, nebūsi priverstas parduoti nebaigto statyti namo ir neprarasi jau pastatyto. O kaip pavienis žmogus konkrečiame savo gyvenime realizuoja Dievo Karalystės kūrimo uždavinį? Į šį klausimą atsako antroji mūsų Evangelijos skaitinio dalis. Kiekvienas turi „atsisėsti ir pamąstyti“: kur mano vieta? Kokie mano gabumai ir polinkiai? Kam esu tinkamas? Kokią Dievas man yra davęs charizmą? Į kokias aplinkybes turiu atsižvelgti? Ar išgyvenu tiesioginį Dievo šaukimą? Gal reikės atsiliepti visišku pasišventimu Bažnyčios tarnystei. Dar dažniau mano elgesį lems konkretus pašaukimas: būti Kristaus mokiniu būnant tėvu ar motina, auklėtoju ar pramonininku, politiku ar valdžios žmogumi. O gal būnant ligoniu, invalidu, pensininku? Sugebėkime pasirinkti Kristų iš visų pasaulyje žmogų supančių dalykų. Įsimylėkime Kristų!

PAKLYDUSIOS AVIES RADIMO DŽIAUGSMAS

24 eilinis sekmadienis (C)

Iš 32, 7–11. 13–14; 1 Tim 1, 12–17; Lk 15, 1–32

Kristus mums apreiškia Dievą kaip mylintį žmones. Per Kristų Dievas mums ypač sušvinta savo gailestingumu. Savo gyvenimo būdu ir darbais Jėzus apreiškė, kaip pasauelyje, kuriame gyvename, reiškiasi Dievo meilė. Veikli meilė, kuri ieško žmogaus ir apima visą jo žmogiškumą. „Dievas apstus gailestingumo“ (Ef 2, 4). „Kristus Jėzus atėjo į pasaulį gelbėti nusidėjėlių“ (1 Tim 1, 15) – šitokiais paguodos žodžiais į mus kreipiasi apaštalas Paulius.

Pirmasis palyginimas paimtas iš Palestinos piemenų gyvenimo. Piemuo turėjo šimtą avių ir rytmetį išsivedė jas ganyklon, bet dieną pastebėjo, kad vienos trūksta. Ieškok neieškojęs, o jos nėra. Ji bus dingusi kažkur pakeliui, dėl to nėra jokios abejonės. Bus atsiskyrusi nuo kaimenės kokiame nors slėnyje, kur žolė vešlesnė ir gausingesnė, o pati kaimenė rupšnodama nutolo ir paliko ją vieną, suviliotą to gausumo akimirksnio. Ir ji tapo lengvas grobis plėšriams vilkams, sėlinantiems naktimis.

Dažnai ir žmogus gyvenime susižavi daugeliu pražūtingų vilionių: garbe, pinigais, malonumais pamiršdamas visus juose slypinčius pavojus sielai ir kūnui. Delsimas tik dar labiau blogina padėtį ir užkietina nusidėjėlio širdį. Reikia nedelsti norint šią pasiklydusią avį surasti, kol neatėjo vakaro sutema, kol žmogaus akių neužmerkė mirtis.

Susirūpinęs piemuo palieka kitas 99 avis, o pats skuba ieškoti anos dingusios. Jis eina slėniais, kalvomis ir griovių pakraščiais, vis sustodamas apsidairyti baimės ir rūpesčio apimta širdimi. Jis stebi sakalus, šaukia, klausosi; pagaliau nudžiunga išgirdęs nusilpusį mekenimą. Štai ta dingusioji avis! Pribėga prie jos ir, nepratardamas pikto žodžio ir niekuo negrasindamas, apkabina ją ir užsideda ant pečių. Atsidūręs vienas, vargšas gyvulėlis ne mažiau išsigandęs kaip ir jo piemuo; taigi jis nusilpino malonaus piemens elgesio. Piemuo nė nejučia tos nelengvos naštos ant savo pečių: piemenį stiprina paklydusios avies radimo džiaugsmas. Vakare grįžęs į namus, jis nesirūpina tomis 99 avimis, nes žino, kad jos saugios, o savo draugus sušaukia norėdamas su jais pasidalyti savo džiaugsmu. Baigęs šį pasakojimą Jėzus padaro išvadą: „Sakau jums, taip ir danguje bus daugiau džiaugsmo dėl vieno atsivertusio nusidėjėlio negu dėl devyniasdešimt devynių teisiųjų, kuriems nereikia atsiversti.“ Taip Dievas myli nusidėjėlį ir pirmas jo ie-

ko. Viešpats nelaukia, kol jis grįš pats savo jėgomis, nes nusidėjėlis tam kartais neturi jėgų. Viešpats pats asmeniškai eina ieškoti ir nenurimsta, kol suranda. Mes čia matome, kaip Jėzus Dievo gailestingumą padaro viena iš pagrindinių savo mokymo temų. Kaip visur, taip ir čia Jėzus pirmiausia moko palyginimais.

Antrasis palyginimas paimtas iš namų aplinkos, bet turi tą pačią pamokomąją mintį apie nusidėjėlio atsivertimą. Viena apdairi ir taupi moteris iš savo uždarblio šiek tiek susitaupė. Jos santaupas sudarė dešimt drachmų, dešimt blizgančių pinigėlių. Bet vieną dieną ji atriša savo skepetaitę, kurioje laikė pinigus, ir nusigąsta pamačiusi, jog vieno trūksta: jau nebe dešimt, o tik devyni. Kur galėtų būti ta drachma? Kur ji dingo? Labai susijaudinusi moteris užsidega aliejinę lempelę ir ima atsargiai šluoti grindis, apžiūrinėti visus plyšelius, kol pagaliau pamato dingusį pinigėlį. Tada ją apima džiaugsmas. Ji susikviečia savo drauges ir papasakoja, kokia ji laiminga, kad atsirado dingęs pinigėlis. Toks džiaugsmas apėmė ir aną piemenį suradus paklydėlę avį. Pats pasidaręs žmonėms gailestingos meilės pavyzdžiu, Kristus ragina į gailestingumą. Vyskupas Angrisani rašė: „Jeigu tu esi Dievo moneta, išleisk save Dievo tarnybai.“ O kur mes save išleidžiame? Gal tamsos darbams? Gal įmetame save kaip monetą į antipatijos ir egoizmo, jausmų skurdumo ir klaidingų idealų plyšį. Tuomet mums tegali padėti Dievo gailestingumas, apšviečiantis mus Dievo meilės šviesa.

Šiais palyginimais Jėzus nori sugėdinti išdidžius fariziejus ir Rašto aiškintojus, kad šie neatstumtų suklydusio nusidėjusio žmogaus. Dievui labiausiai rūpi nusidėjėlių atsivertimas. Gerasis ganytojas yra pats Kristus. Jis šaukia nusidėjėlį kaip pradingusią avį pas save, suteikdamas žmogui daug atsivertimo progų: per Šventojo Rašto mintis, per sakramentus. Kelią į susitikimą ir susivienijimą su Viešpačiu – netgi tuomet, kai slegia didelės kaltės, – kiekvienam tiesia Atgailos ir Sutaikinimo sakramentas. Tame sakramente kiekvienas žmogus ypatingu būdu gali pajusti gailestingumą ir tą meilę, kuri stipresnė už nuodėmę. Atleidimas byloja, jog esama pasaulyje meilės, stipresnės už nuodėmę. Dievas nori, kad nusidėjėlis atsiverstų, ir džiaugiasi, jei šis tai padaro. Tačiau ne visuomet taip elgiasi žmonės. Dažnai jiems labiau patiktų, jei kitas žūtų, nes išpuikėliai suklydusius žmones niekina ir smerkia. O danguje džiaugiasi Dievo angelai dėl vieno atsivertusio nusidėjėlio. Juk Dievas, kaip sako šv. Bonaventūras, padarė didesnę dalyką atpirkdamas žmoniją, negu išlaikydamas šventąsias dangaus dvasias. Tai galima dar

ir taip suprasti: labiau džiaugiamasi vieno nusidėjėlio atsivertimu, nes dažnai jis pasidaro uolesnis ir šventesnis už ne vieną apsileidusį teisųjį. Šv. Grigalius sako: „Kai kam nupuolimas tampa paskatinimu pasidaryti dar karštesniam, nes uždega stiprų Dievo troškimą.“

KAS ATSTITIKO ŠVIESOS VAIKAMS?

25 eilinis sekmadienis (C)

Am 8, 4–7; 1 Tim 2, 1–8; Lk 16, 1–13

Kristaus palyginimas apie nesąžiningą prievaizdą nepraranda aktualumo prabėgus ir dviem tūkstančiams metų. Šiandienio pasaulio problema yra ta, kad žmonės tapo labai nepaslankūs ir nemato šalia esančio stokojančio brolio. „Kur jūsų lobis, ten ir jūsų širdis“ (*Lk 12, 34*). Daugeliui žmonių vienintelis dievas ir didžiausioji vertybė yra turtas ir pinigai. Jie nemiega dieną ir naktį, dirba, apgaudinėja, vagia, išduoda, meluoja ir net žudo stengdamiesi susikrauti didelį lobį žemėje. Šv. Jonas Auksaburnis sako: „Mes esame atpirkti Kristaus, tačiau tarnaujame auksui; skelbiame vieno valdžią, o lenkiamės kitam.“ Pinigai virsta stabu, praryjančiu mūsų laiką, dėmesį ir lėšas. Viskas sukasi apie šį dievą. Tokie žmonės tiki, jog galima beveik viską nusipirkti ir parduoti. Šv. Grigalius sako, jog „auksas moka įtikinti, nors neturi liežuvio“. Turtų administratoriai nori būti pasaulio viešpačiai. „Netvarkingai geidžiami žemiški turtai gimdo visokį blogį, ypač smukdo moralę ir kelia nesantaiką“ (popiežius Pijus XI). Štai kodėl Kristus liepia pasirinkti: arba Dievas, arba pinigai.

Jeigu visuomenės stabas pasidarė pinigais, argi neturime paklausti, kas atsitiko šviesos vaikams – krikščionims, kad jų įtaka tokia silpna? Kaip tikintys krikščionys privalome turėti prieš akis šią realybę, kad pasaulį valdo pinigai, ir tai nugalėti nėra lengva. Ypač kai šviesos vaikai būna per lėti ir apatiški kovoje už krikščioniškus idealus.

Mieli tikintieji, Viešpats negiria blogo, nesąžiningo prievaizdo, bet giria jo apdairumą ir apsukrumą. Giria ne už apgaule, bet už pasirūpinimą ateitimi. Šventieji, kaip šviesos vaikai, taip pat parodo išvalgumą ir visą savo gyvenimą aukoja amžiniams turtams, nenykstančioms vertybėms įsigyti. Todėl ir mes turime gerai suprasti šv. Bernardo žodžius: „Tikras turtas yra ne auksas, o dorybės, kurios atneša galimybę nuolat būti turtingam.“ Tikinčiojo krikščionio turtas – Dievas ir tikėjimas į Jį. Krikščioniui yra duota pažinti jame pačiame esantį kvietimą mylėti ir garbinti Dievą, kaip vienintelį Viešpa-

Dėkojame Tau, Viešpatie, kad mus atpirkai ir kaip paklydusias avis sugražinai į savo kaimenę. Kuo galėtume Tau atsilyginti? Aukojame Tau visų tikrų atgailautojų meilę ir ištikimybę; pasižadėdami nuo šiandien būti uolūs tikėjimo išpažinėjai.

tį, mūsų viso gyvenimo Viešpatį. Dievas yra mūsų turtas, nes nuo Jo priklauso mūsų gyvenimas ir mirtis, tiek kūno, tiek sielos. „Šio pasaulio vaikai apsukresni tarp panašių į save negu šviesos vaikai“ (*Lk 16, 8*). Atrodo, Kristus nori pasakyti: „Žiūrėkite į tuos, kurie netiki. Jie atlieka neįtikėtinus darbus dėl šio žemiškojo gyvenimo, dėl savo interesų ir malonumų. Jie aukojasi dėl banalių, praeinančių dalykų, daiktų, kurie tegyvuoja vos akimirka.“ Tikinčiųjų krikščionių Kristus klausia: „Kodėl jūs, kurie tikite, nė dalies tų pastangų nededate dėl Dievo Karalystės žemėje, dėl sielos reikalų, dėl tų dalykų, kurie turi vertę amžinajame gyvenime?“ Juk pasaulio vaikai deda milžiniškas pastangas žemiškiems turtams sukaupti, kodėl mes, būdami šviesos vaikai, pažindami amžinųjų turtų vertę, nerodome tokio pasiaukojimo? Išeitis tik vienas: pasirinkti tinkamą mūsų gyvenimo šeiminką. Mums būtina pasirinkti Viešpatį Dievą, kuris nuvers Mamonos stabą. Žmogus vertingas savaime, nes jis yra Dievo vaikas ir jo lobis yra Dievo atvaizdas žmogaus širdyje. „Saugokitės bet kokio godumo, nes jei kas ir turi apščiai, jo gyvybė nepriklauso nuo turto“ (*Lk 12, 15*). Jėzus nori iš mūsų daugiau aktyvumo ir meilės.

Kristus liepia: „Darykitės bičiulių su apgaulinga Mamoną, kad, galui atėjus, jie priimtų jus į amžinąsias padangtes.“ Kristus nori, kad darytumės draugų amžinybei. Amžinybės draugais tampama per išmaldą ir gailėstingumo darbus pasilenkiant prie stokojančio žmogaus. Kuomet nuosavybė panaudojama žmonių socialinėms problemoms spręsti. Evangelijoje turtai turi prasmę panaudojus juos geriems darbams.

Šio sekmadienio Evangelijoje Kristus duoda patarimą, kaip panaudojus pinigus padaryti daug gerų darbų: sumažinti žmonių skurdą, parodyti gailėstingumą ir solidarumą. „Jei kas turėtų pasaulio turtų ir, pastebėjęs vargo spaudžiamą brolių, užrakintų jam savo širdį, – kaip jame pasilikis Dievo meilė?“ (*1 Jn 3, 17*).

Tą gerai suprato Lietuvos didikai. Jie paaukėjo daug lėšų bažnyčių, vienuolynų ir slaugos namų statybai. Jeigu ne šių turtuolių kilniaširdiškumas, šiandien neturėtume tokių architektūros šedevrų kaip Pažaislio vienuolyno ansamblis, Šv. Petro ir Povilo bažnyčia Vilniuje, Tytuvėnų

vienuolyno architektūros kompleksas. Šie didikai suvokė, jog turtas pritraukia nuodėmes, ir stengėsi gerais darbais atsilyginti.

Esame tik prievaizdai, bet ne savo gyvenimo šeimininkai. Štai prievaizdas šeimininko skolininkams neteisėtai sumažino skolas tikėdamas, kad už šią geradarybę jie priglaus jį pas save, kai šeimininkas išmes jį iš darbo. Prievaizdas tikisi, kad, parodžius žmonėms gailėstingumą, jie atlygins jam gailėstingumu. Ir jis tikėjosi pagrįstai. Meilė ir gailėstingumas uždengia daugybę nuodėmių. Deja, dažnai būname neištikimi prievaiz-

dai. Išbarstome Dievo mums duotus talentus. Todėl turime gerais darbais pridengti savo kaltes. „Visų pirma turėkite apščiau meilės vieni kitiems, nes meilė uždengia nuodėmių gausybę“ (1 Pt 4, 8). Egzistuoja tik viena Dievo strategija: blogį uždengti gėriu, blogį nugalėti gerumu. Jei kažką pravirkdei, šiandien savo auka padaryk ką nors laimesnį; jeigu pavogei, padovanok kam nors dovaną kaip kompensaciją. Šiandien esame Viešpaties kviečiami peržvelgti savo gyvenimą. Anksčiau ar vėliau Dievas norės išgirsti mūsų gyvenimo apyskaitą. Teks atsiskaityti už tai, ką gyvenime nuveikėme. Pamąstykime, ar esame dėl to ramūs?

NEJAUGI ŠIRDIS NESUDREBĖTŲ?

26 eilinis sekmadienis (C)

Am 6, 1a. 4–7; 1 Tim 6, 11–16; Lk 16, 19–31

Praėjusį sekmadienį skaitėme, kaip nesąžiningas prievaizdas sugebėjo pasinaudodamas šeimininko turtais įsigyti draugų nelaimės dienas. Šio sekmadienio turtuolis per abejingumą, šykštumą ir egoizmą pražudė save. Anas ūkvedys žinojo, kaip panaudoti turtą, o šis turtuolis – ne. Šio sekmadienio turtuolis buvo egoizmo įsikūnijimas. „Teismas negailėstingas tam, kuris nevykdė gailėstingumo“ (Jok 2, 13). Šio sekmadienio Evangelija konkretizuoja Kristaus išsakytus palaiminimus: „Palaiminti turintys vargdienio dvasių: jų yra Dangaus Karalystė. Palaiminti gailėstingieji: jie susilauks gailėstingumo“ (Mt 5, 3. 7). Pagrindinis šio sekmadienio Evangelijos personažas ne Lozorius, ne penki turtuolio broliai, ne Abraomas, bet pats nelaimingas turtuolis. „Vargas jums, turtuoliai, nes jūs jau atsiėmėte savo paguodą. Vargas jums, kurie dabar sotūs, nes būsite alkani“ (Lk 6, 24–25). „Turėti ir nieko neduoti kartais yra blogiau negu vogti“, – perspėja austrų rašytoja Marija fon Ebner-Ešenbach. Nors turtuolis savo turtų nenaudodavo nesąžiningiems darbams ir visiškai nebuvo kaltas dėl vargšo Lozoriuso nusigyvenimo, tačiau Dievas jį nubaudė, nes jis gyveno tik dėl savęs, lyg Dievo visiškai nebūtų. Jis užmiršo svarbiausią dalyką – žmogus nėra turtų savininkas, žemės turtai yra jam tik laikinai Dievo paskolinti, išnuomoti. Jis gyveno prabangiai ir, iš šalies žiūrint, neatrodo, jog būtų maištavęs prieš Dievą ar kažkaip enęs beturčius. Tačiau buvo aklas kito žmogaus skaudžiam likimui, gyveno tik sau. Tad kur čia slepiasi turtuolio nuodėmė? Jis nepastebi Lozoriuso, kurį galėtų vienu rankos mostu išgelbėti ir pa-

daryti laimingą. Jeigu būtų labiau branginęs žmones, o ne savo turtus, viskas būtų buvę kitaip. Tačiau jis nesugebėjo pasidalyti savo ištekliais su kitais žmonėmis. Šv. Augustinas sako, jog ne skurdas atvedė Lozorių į dangaus laimę, bet nuolankumas. Ir visiškai ne turtai trukdė turtuoliui patekti į amžinąją laimę, bet egoizmas ir godumas. Turtuolis buvo nubaustas už pagalbą nesuteikimą. Jis nevogė, neskriaudė kitų, tiesiog apsimetė nematantis vargšo žmogaus.

Jeigu atidžiai klausėme šiandien Evangelijos, girdėjome, jog Kristaus pasakytas palyginimas pabaigiamas žodžiais: „Jeigu jie neklauso Mozės nei pranašų, tai nepatikės, jei kas ir iš numirusių prisikeltų“ (Lk 16, 19–31). Atkreipkite dėmesį, kokie žiaurūs paskutiniai žodžiai: kaip keista, nejaugi širdis nesudrebėtų pamąčius mirusius prisikėlusius ir liudijančius Dievo teisingumą? Tačiau atrodo, jog nesudreba: nes kas minutę iš bado pasaulyje miršta iki 30 vaikų, vos sulaukę 5–6 metų. Kasmet 50 milijonų žmonių miršta iš bado, kai tuo metu milijardai išleidžiami ginklams.

Nuo to, kaip naudosime žemės turtus, priklauso mūsų amžinasis likimas. Gyvenimas – tai laikas, skirtas užsitarnauti amžinąjį gyvenimą. Todėl Viešpats sako: „Palaimingiau duoti negu imti“ (Apd 20, 35). Paradoksalu, tačiau atiduodami mes gauname: įgyjame Dangų. Jeigu esi kilniaširdis, matai, jog žmogus, prašantis tavo pagalbos, yra Dievo paveikslas. Jeigu tu išmoksi dalytis tuo, ką turi, išmoksi būti laimingas, nes meilė įgyvendina Dievo Karalystę žemėje. Tarp kitko, neužmirškite, jog mirdami tegalėsite pasiimti su savimi tik meilę. Todėl reikia būti dėmesingam, nes Lozorius gali gyventi tavo namuose, dirbti kartu su tavimi.

KO REIKIA DANGAUS KARALYSTEI PASIEKTI

27 eilinis sekmadienis (C)

Hab 1, 2–3; 2, 2–4; 2 Tim 1, 6–8. 13–14; Lk 17, 5–10

Dažnai tenka girdėti sakant: „Argi svarbu tikėti ar netikėti? Užtenka būti tauriu, garbingu, žodžio besilaikančiu žmogumi.“ Į tai vienas prancūzų rašytojas atsakė: „Žinoma, to užtenka, kad išvengtum mirties baismės ar kalėjimo, bet neužtenka Dangaus Karalystei pasiekti.“ Labai dažnai tie, kurie nėra ištikimi savo religinėms pareigoms, negyvena tikėjimu, teisinasi sakydami: aš esu tikintis, bet nepraktikuojantis. Toks atsakymas išduoda asmenį, kurio tikėjimas yra labai neaiškus – toks žmogus vapalioja, jog anapus kas nors turėtų būti, ką reikėtų tikėti; kažkokia energija, didžioji išmintis... Tačiau dažnai tokie aiškinimai neturi nieko bendra su krikščionybe. Mes, krikščionys, tikime ne kažkokiomis už mus aukštesnėmis energijomis, bet į gyvąjį Dievą, jo Sūnų Jėzų Kristų ir Šventąją Dvasią.

Kartais atsiranda iliuzija, jog turime tikėjimą, jeigu reguliariai einame sakramentų ir dalyvaujame šv. Mišiose. Tačiau, mano brangieji, krikščioniškas tikėjimas yra visiškai kitas dalykas: tai asmeniškasis susitikimas su Kristumi. Tikėti – tai liautis pasitikėti pačiu savimi ir leisti Dievui veikti. Tuomet užtenka garstyčios grūdėlio dydžio tikėjimo, nes su mumis yra visas visagalis Dievas. Kalbėdamas apie garstyčios grūdėlio dydžio tikėjimą, Jėzus tuo parodo, jog jam svarbiau ne tikėjimo dydis, bet tikėjimo tikrumas. O tikrojo tikėjimo požymis – visiškasis pasitikėjimas Dievu. Tas, kas pasitiki Dievu, leidžia Dievui veikti per save. Jėzus iš mokinių trokšta visiško pasitikėjimo Dievu: tai leidžia veikti Dievo visagalybei. Toks tikėjimas nėra šventųjų privilegija. Tai kiekvienam tikinčiajam įmanomas dalykas ir kiekvieno iš mūsų pareiga.

Tikėjimas nėra priemonė, idant taptume išskirtiniai ir privilegijuoti. Tikėjimas yra Dievo dovana. Tikėjimas jau pats savaime yra tikslas. Už tikėjimą nėra atlyginimo, kaip niekas neprašo iš Dievo atlyginimo už gerą sveikatą ar gerą regėjimą. Jau pati sveikata, pats regėjimas yra didelis turtas. Nėra abejonės, kad tikėjimas, kaip ir kiekviena kita dorybė, gali būti mažas ar didelis. Pats Išganytojas vienus gyrė už jų didelį tikėjimą, kitus peikė už mažą. Štai moterį kanaanietę, prašančią, kad Jėzus išgydytų jos dukrą, Kristus pagiria dėl jos tikėjimo. Didelis tikėjimas buvo ir romėnų šimtininko, kuris atėjo prašyti Išganytojo pagydyti jo tarną. Išganytojui pasirengus eiti į jo namus ir išpildyti jo prašymą, šimtininkas pareiškė, kad nesąs vertas tokios malonės, pa-

kaks, jei Išganytojas teiksis tarti žodį čia, iš šios vietos, ir jo tarnas pasveiks. Priešingai, apaštalų tikėjimas buvo peikiamas, kad jie išsigando užklupti audros ežere ir manė, jog jau žūva, nors Jėzus buvo su jais. Įspėdamas apaštalą Simoną Petrą Jėzus sako: „Simonai, Simonai! Štai šėtonas pareikalavo persijoti jus tarsi kviečius. Bet aš meldžiausi už tave, kad tavasis tikėjimas nesusvyruotų. O tu sugrįžęs stiprink brolius“ (*Lk 22, 31*).

Kadangi be tikėjimo negalima patikti Dievui, o tikėjimas yra būtina išganytojo sąlyga, kai tikėjimas menkas, gresia pavojus būti gyvenimo audrų ir įvairių pagundų sunaikintam. Turime rūpintis sustiprinti savo tikėjimą, kad atlaikytų gyvenimo išbandymus. „Abejoti tikėjimo svarba yra tarsi abejoti reikalingumu šaknų, kurios lyg be reikalo žemę užima: jų nematyti ir jos neneša vaisių...“ (šv. Augustinas). Todėl kartu su izraeliečiu, prašančiu Jėzaus pagalbos, tarkime: „Tikiu! Padėk mano netikėjimui!“ (*Mk 9, 24*). Jei mus ar mūsų artimuosius ištinka didelis skausmas, baisi nelaimė, tuojau kyla pagunda murmėti, jog Dievas negailestingas, neteisingas. Akivaizdu, tuomet mūsų tikėjimas būna dar mažesnis už garstyčios grūdėlį. Tad kas augina tikėjimą? Dievo žodžio klausymas. Apaštalas Paulius sako: „Tikėjimas iš klausymo, klausymas – kai skelbiamas Kristaus žodis“ (*Rom 10, 17*). Kaip mokslininkai domisi naujausiais mokslo laimėjimais, bando išsiaiškinti gamtos paslaptis, taip ir tas, kuris nori padidinti savo tikėjimą, privalo uoliai klausytis Dievo žodžio, domėtis, norėti pažinti ir, svarbiausia, pagal Dievo žodį gyventi. Kas to nedaro, tas panašus į sodininką, kuris nori išauginti gražias gėles tamsiame rūsyje.

„Jei kas mane myli, laikysis mano žodžio, ir mano Tėvas jį mylės“ (*Jn 14, 23*). „Be meilės tikėjimas yra tuščias. Sujungtas su meile – krikščioniškas“ (šv. Augustinas). „Prie Dievo skrendama ne tiek genijaus ar mokslo sparnais, kiek – meilės. Kas nori įeiti į tikėjimo šventovę, tas turi sakyti ne: „Noriu matyti“, bet tarti: „Noriu mylėti“. Meilės kelias visada veda į tikėjimą“ (Bougaud). Kadangi dieviškosios tiesos viršija mūsų proto jėgas, Dievas savo malone apšviečia protą, veikia valią, sukeldamas dieviškųjų tiesų meilę. Kas nori padaryti tikėjimo pažangą, turi rūpintis visomis jėgomis didinti savyje Dievo malonę. Ją didina malda, geri darbai, ypač gailestingumo darbai ir sakramentai. Gyvas tikėjimas yra tas, kuris veikia išvien su Dievo meile, jis verčia žmogų vykdyti Dievo valią ir gyventi taip, kaip Dievui patinka. Dažnai kartokime apaštalų žodžius: „Viešpatie, padidink mūsų tikėjimą.“

Parengė mons. Artūras Jagelavičius

Sesuo Marija Dovydė Weill CSJ

Atvertas Jėzaus šonas – Gailestingumo durys

Jonas savo Evangelijoje aprašo kareivio gestą, kai jis perveria ietimi Jėzaus šoną, ir tai yra tarsi paskutinis kryžiaus kalbos žodis. „Kadangi buvo Prisirengimo diena ir žydai nenorėjo, kad kūnai liktų ant kryžiaus per šabą, – nes tas šabas buvo didelės šventės diena, – jie prašė Pilotą, kad nukryžiuotiesiems būtų sulaužyti blauzdikauliai ir kūnai nuimti. Tad atėjo kareiviai ir sulaužė blauzdas vienam ir antram, kurie buvo su juo nukryžiuoti. Priėję prie Jėzaus ir pamatę, kad jis jau miręs, jie nebelaužė jam blauzdų, tik vienas kareivis ietimi perdūrė jam šoną, ir tuojau ištekėjo kraujo ir vandens. Regėjusis tai paliudijo, ir jo liudijimas teisingas; jis žino sakąs tiesą, kad ir jūs tikėtumėte. Taip įvyko, kad išsipildytų Raštas: *Nė vienas jo kaulas nebus sulaužytas. Vėl kitoje vietoje Raštas sako: Jie žiūrės į tą, kurį perdūrė*“ (Jn 19, 31–37).

Jėzus jau buvo miręs ir nebegalėjo žodžiais išsakyti savo troškulio ir savo meilės, tačiau jo širdis dar galėjo kraujuoti ir verkti išreikšdama galutinį tylų pažeidžiamumą, iškalbingesnį už viską. Jo širdį meilė atvėrė labiau negu ietis. Jonas pabrėžia: „Regėjusis tai paliudijo, ir jo liudijimas teisingas; jis žino sakąs tiesą, kad ir jūs tikėtumėte...“ (Jn 19, 35). Kristaus šono žaizdoje jis „išgirdo“ tai, ką Dievas galėjo geriausiai išreikšti toje galutinio pasyvumo būklėje. Žmogiškuoju požiūriu, kareivio gestas yra absurdiškas, nepadorus ir ne-naudingas – kam reikia sužeisti Jėzui šoną, kai jis jau miręs? Tačiau jis ypatingai išreiškia Dievo išmintį: čia ir tik čia mes galime suvokti visą tiesą to, kad Dievas mums „atvėrė savo širdį“, kaip draugas atveria širdį draugui atskleisdamas jam savo paslaptis.

„Iš visos širdies mylėkite gražiausiąjį iš žmonių vaikų <...>. Kontempliuokite grožį To, kuris jus myli <...>. Sielos akimis kontempliuokite Nukryžiuotojo žaizdas, Prisikėlusiojo randus, Mirštančiojo kraują, tai, ką Jis pelno savo pasitikėjimu, kokiais mainais Jis mus atperka. Svarstykite apie didžiulę to vertę. Pasverkite tai meilės saiku <...>. Tegul jūsų širdyje būna įtvirtintas Tas, kuris dėl jūsų buvo pritvirtintas prie kryžiaus“ (1).

Taigi Jonas grindžia savo liudijimą atverta Jėzaus širdimi, kuri mums tapo tikėjimo vartais, – pirmą kartą kreipdamasis į savo skaitytojus „Regėjusis tai paliudijo, <...> kad ir jūs tikėtumėte“ (Jn 19, 35) (2).

Išganymo kraujas ir gyvybės vanduo

Kraujas, trykstantis iš Jėzaus šono, – jį Jonas Krikštytojas apibūdino kaip „Dievo Avinėlių, kuris naikina pasaulio nuodėmę“ (plg. Jn 1, 29), – yra išganymo, „amžinojo atpirkimo“ (Žyd 9, 12) kraujas, apšlakstantis ir nuvalantis, „šaukiantis garsiau už Abelio kraują“ (Žyd 12, 24); jo provaizdis buvo Perėjimo avinėlio kraujas, kuriuo izraelitai pažymėjo savo namus, kad būtų apsaugoti: „Jis turi būti papjautas sambrėškio metu, dalyvaujant visai susirinkusiai Izraelio bendrijai. Paėmę jo kraujo, jie paženklinys juo abi durų staktas ir sąramą tų namų, kur jis bus valgomas. <...> Tą pačią naktį aš pereisiu per Egipto žemę, užmušdamas visus Egipto krašto pirmagimius <...>. Kraujas paženklinys namus, kuriuose jūs esate. Matydamas kraują, jus praeisiu, ir jokia rykštė neištiks jūsų, kai aš niokosiu Egipto kraštą“ (Iš 12, 6–13; plg. Žyd 11, 28).

Po kraujo ištekantis vanduo nuplauna nuodėmę ir gražina gyvybę. Jonas prisimena vandenį, ištryškusį iš uolos, kai ją užgauna Mozė dykumoje, norėdamas pagirdyti troškulio kamuojamus žmones. „Žmonės barėsi ant Mozės ir sakė: „Duok mums vandens gerti!“ <...> Žmonės troško be vandens ir murmėjo prieš Mozę, sakydami: „Nejau išvedei iš Egipto troškuliu nužudyti mus ir mūsų vaikus, ir mūsų galvijus?“ (Iš 17, 2–3). Mozė šaukėsi Viešpaties, ir jis jam tarė: „Laikyk rankoje lazda <...>. Aš stovėsiu ten prieš tave ant uolos prie Horebo. Suduok į uolą, ir ištekės iš jos vanduo žmonėms atsigeriti“ (Iš 17, 6). Jonas taip pat apmąsto Jėzaus šauksmą paskutinę Palapinių šventės dieną. „Jei kas trokšta, teateina pas mane ir tegu geria. <...> Iš jo vidaus plūs gyvojo vandens srovės“ (Jn 7, 37), tai žodis, išsipildęs ant kryžiaus. Kad gyventum iš Jėzaus širdies, būtum jo pagirdytas, reikia trokšti tokiu troškuliu, kuris kankino žmones dykumoje, ir reikia juo tikėti.

Jonas negalėjo neatminti taip pat to, ką sakė Izaijas: „Džiaugdamiesi sėmsite vandenį iš versmių išganingų“ (Iz 12, 3), arba didžios Ezekielio perteiktos šventyklos vizijos: „Žiūriu, vanduo teka iš po Šventyklos slenksčio rytų link, nes Šventyklos priekis buvo į rytų pusę“ (Ez 47, 1). Kaip pranašas regėjo vandenį, trykstantį iš dešiniojo šventyklos šono, panašiai Jonas kontempliuoja gaivinančią versmę, trykstančią iš Jėzaus, tikrosios Šventyklos, šono: „Sugriaukite šitą šventovę, o aš per tris dienas ją atstatysiu! <...> Jis kalbėjo apie savo kūno šventovę“ (Jn 2, 19, 21). Ezekielio vizijoje tas vanduo tik tvinsta: maža srovė virsta neperbrendama upe, kuri liejasi ir savo kelyje gaivina visa, kas gyva: „Kur tik ta upė nutekės, visa, kas gyva ir kruta, gaus iš jos gyvybę. Vandeniui ten nutekėjus, joje knibždėte

knibždės žuvų, nes jis taps sveikas, – visa gyvuos, kur tik upė tekės“ (Ez 47, 9). Mes esame tos žuvys! Tai žuvys, kurios tikėjimu gausėja. Krikštu esame gimę šiame vandenyje, trykštančiame iš Jėzaus šono.

Prisikėlusiojo žaizdos – Gailestingumo durys

Nors Jonas buvo vienintelis iš Dvylikos, buvęs po kryžiumi, prisikėlimo vakarą Jėzus visiems parodo savo rankas ir šoną (Jn 20, 20). „Gailestingumo žaizdų“ (3) žymes Jėzus padaro „neišdildomu savo meilės ir pergalės prieš mirtį ženklų. Jis panorėjo nešti savo kryžių, kaip brangiausią gėrybę – panašiai kaip karalius nešasi savo skeptrą; kaip nugalėtojas nešasi savo pergalės trofėjų; kaip mokytojas neša žibintuą, kur šviečia jo mokymo šviesa (4); Jis nori pasirodyti apaštalams su savo žaizdų žymėmis, kurios yra amžina apraiška „didžios meilės, kuria mus pamilo Dievas, apstus gailestingumo“ (plg. Ef 2, 4). Izaijo knygoje Dievas jau buvo sakęs Izraeliui: manei, kad tave pamiršau ir apleidau? (plg. Iz 49, 14). Ne, pažiūrėk, „irėžiau tavo vardą savo rankos delne“ (Iz 49, 16). Štai ką Jėzus perduoda apaštalams: esate amžiams įrašyti mano rankos delne, esate įrašyti mano šono žaizdoje. Kai regėsime Jėzų šlovėje, kontempliuosime jo gailestingumo žaizdas kaip pačią šviesiausią jo šventos, pašlovintos žmogystės vietą, kaip žibintą, nušviečiantį dangiškąją Jeruzalę (5), ir „jo žaizdų vietoje atsiras ypatingas grožis“ (6).

„Prisiartink lūpomis [prie šios žaizdos], kad semtu-meis su džiaugsmu vandenį iš išganymo versmių. <...> Dievui atsidavusi siela, bėk su gyvu troškimu į šią gyvybės ir šviesos versmę ir šaukis su vidine širdies jėga: „O nepasiekiamas Aukščiausiojo Dievo grožis! Tyriausias amžinosios šviesos spindėjime, gyvybe, gaivinanti visą gyvastį, šviesybe, nušviečianti visą šviesą!“ (7).

Vinys ir ietis, perverdami jo rankas, kojas ir šoną, tapo tarsi raktai, atveriantys mums prieigos duris į Dievo paslapčių karališkąją lobyną, į Trejybės slėpinį, į Tėvo širdį.

„Jį persmeigusi vinis man tampa raktu, atveriančiu ir parodančiu Viešpaties valią (plg. Ps 25, 4). Ar įmano ma nematyti pro šią kiaurymę? Vinis tai skelbia, žaizda tai skelbia: iš tikrųjų „Dievas Kristuje sutaikino su savimi pasaulį“ (2 Kor 5, 19). Geležis pervėrė jo sielą (plg. Ps 115) ir kirto į jo širdį (plg. Ps 55, 22), kad jis nuo šiol galėtų atjausti mano silpnybes (plg. Žyd 4, 15). Jo širdies paslaptis apsinuogina pro skylę, atsivėrusias jo kūne; „didį maldingumo paslaptis“ (plg. 1 Tim 3, 16) pasirodo apsinuoginusi; „mūsų Dievo gailestingumo iščios“ apsinuogina; todėl mus aplankė Rytų žvaigždė, kilusi iš aukštybių (plg. Lk 1, 78). Kaip jo vidus galėjo

nepasirodyti pro šias žaizdas? Kur geriau negu tavo žaizdose galėjo nušvisti tai, kad tu, Viešpatie, esi romus, atlaidus ir pilnas gailestingumo“ (Ps 85, 5) (8)?

Kai atsiveria durys, ne tik pasirodo, kas yra už jų – „jie pamatė vidų to, kurį pervėrė“ (9), bet drauge trokštama įžengti: „apsireiškus nuostabiai žmogumi tapusio Dievo Širdžiai, žmonėms atsiveria dievystės artumas, ne tik kad jie galėtų tai pamatyti, bet ir į jį įžengti – at-eikite ir džiaugdamiesi semkite vandenį iš išganymo versmių“ (plg. Iz 12, 3) (10).

Pats Jėzus pažadėjo: „Aš esu vartai. Jei kas eis per mane, bus išgelbėtas“ (Jn 10, 9). Tai įtaigus vaizdinys, kurį pasitelkia Vilhelmas iš Sen Tjeri vienoje iš savo puikių „Maldingų meditacijų“. XII a. abatas nuostabiai atveda savo meditacijos sūnus prie atvirų dangaus vartų, apie kuriuos kalba Apreiškimo knygos regėtojas (Apr 4, 1), – prie į dievystę atvertų vartų ir Jėzaus žmogystės širdyje atvertų vartų.

„Tu esi vartai. Tu sakai: „jei kas įžengs per mane“, ir tampa atviras visiems norintiems įžengti. Kad ir matome danguje atvertus didžiulius vartus – kas iš to mums, negalintiems ten aukštyn pakilti? <...> Tačiau kadangi tu pats pasakei: „Aš esu vartai“, – maldauju per tave, atverk save mums, kad galėtum mums parodyti dar akivaizdžiau, kokios buveinės vartai tu esi, kada ir kam šie vartai atverti. Ta buveinė, kurios vartai tu esi, kaip jau sakėme, yra dangus; ten gyvena Tėvas. <...> Kai tu, Viešpatie Jėzau, esi Tėve ir Tėvas yra tavyje, o Aukščiausioji ir nedalomoji Trejybė, tu esi pačiai sau ta vieta, tu esi pačiai sau dangus; <...> Tu taip pat esi mums tas dangus, į kurį turime pakilti, kad ten gyventume“ (11).

Gailestingumo durys

Durų (vartų) simbolikai visame Šventajame Rašte tenka svarbus vaidmuo. Pirmieji vartai rojuje, ir Dievas uždaro juos žmogui po nuodėmės, pastatydamas „į rytus nuo Edeno sodo kerubus ir liepsna švytruojan-tį kalaviją – kelio prie gyvybės medžio saugoti“ (Pr 3, 24). Ar ne siaubinga, kad pirmieji Šventajame Rašte minimi vartai užsiveria? Tačiau paskutiniai Šventajame Rašte minimi vartai yra dangiškosios Jeruzalės, ir jie „nebus uždaromi dieną, – nes tenai nebus nakties“ (Apr 21, 25). Štai mūsų atsivertimo istorija, išganymo istorija: nuo uždarytų rojaus vartų pereiti prie visados atvertų dangiškosios Jeruzalės vartų, – dėka išganymo vartų, perverto Jėzaus šono, gražinančio galimybę „prieiti prie Tėvo“ (Ef 2, 18).

Pro jo gailestingumo žaizdas, „tarsi pro spinduliuojan-tį plyšį, galime apžvelgti visą Kristaus ir Dievo slėpinį:

jo kančią, jo žemiškąjį gyvenimą, kupiną užuojautos mažutėliams ir ligoniams, jo išikūnijimą Marijos išciöse. Galime iš naujo sekti visą išganymo istoriją – per pranašytes, ypač apie Viešpaties Tarną, psalmes, Įstatymą ir Sandorą iki išlaisvinimo iš Egipto, pirmosios Paschos ir paaukotų avinėlių kraujo; iki pat patriarchų, iki Abraomo, po to laikų naktį iki Abelio ir iš žemės šaukiančio jo kraujo. Į visa tai galime žvelgti pro nukryžiuoto ir prisikėlusio Jėzaus žaizdas ir kaip Marija *Magnificat* giesmėje atpažinti, jog „jo gailestingumas tęsiasi iš kartos į kartą“ (plg. *Lk 1, 50*) (12).

Kitos durys, kurios nuostabiai vaizduoja atvertą Jėzaus šoną, yra Nojaus arkos durys (plg. *Pr 6–7*). Dievas širdyje sielojosi dėl žemėje išplitusio žmonijos nedorumo ir matė, „kaip kiekvienas užmojis, sumanytas jų širdyse, linko visą laiką tik į pikta“ (*Pr 6, 5*). Jis duoda Nojui, kuris buvo „teisingas vyras, savo kartoje be dėmės“ ir „ėjo su Dievu“ (*Pr 6, 9*), nurodymą statyti arką, turinčią jį išgelbėti nuo tvano, ir patikslina: „Įtaisyk arkos šone angą“ (*Pr 6, 16*). Nojus pastato arką ir įveda ten savo šeimą, taip pat visus Dievo nurodytus gyvulius: iš kiekvienos švairių gyvulių rūšies po septynias poras, iš nešvairių po porą (*Pr 7, 2* ir t.); įeina jie ir „visi visų rūšių žvėrys, visi visų rūšių galvijai, visi visų rūšių žemės ropliai ir visi visų rūšių paukščiai – visi paukščiai ir visi sparnuočiai“ (*Pr 7, 14*). Pasakojimas baigiamas aiškiai ir iškalbingai: „Tuomet Viešpats jį uždarė iš lauko“ (*Pr 7, 16b*). Koks nuostabus įvaizdis! Štai gailestingumo laikas – Dievo troškimas leisti įžengti į arką visiems išrinktiesiems ir uždaryti duris, kad jie ten saugiai išliktų.

Štai kodėl per Dieviškojo Gailestingumo noveną Jėzus prašo sesers Faustinos, kaip kadaise Dievas prašė Nojaus, atvesti kiekvieną dieną skirtingas „gyvas būtybes“:

„Trokštu, kad per šias devynias dienas atvestum sielas prie mano gailestingumo veršmės, idant jos pasemtų stiprybės ir atgaivos, taip pat visokeriopų malonių, reikalingų gyvenimo sunkumuose ir ypač mirties valandą. Kasdien atvesi prie mano Širdies skirtingą sielų grupę ir panardinsi jas mano gailestingumo jūroje“ (13).

„Šiandien atvesk man visą žmoniją, ypač visus nusidėjėlius <...>

Šiandien atvesk man kunigų ir vienuolių sielas <...>
Šiandien atvesk man maldingas ir ištikimas sielas <...>

Šiandien atvesk man pagonis ir dar nepažįstančius manęs <...>

Šiandien atvesk man eretikų ir atsimetėlių sielas <...>
Šiandien atvesk man romias ir nuolankias, taip pat

mažų vaikų sielas <...>

Šiandien atvesk man sielas tų, kurie ypač garbina ir šlovina mano gailestingumą <...>

Šiandien atvesk man skaistykloje esančias sielas <...>
Šiandien atvesk man abejingas ir atšalusias sielas <...>“ (14).

Kristaus Širdis – kalbant lenkų šventosios žodžiais, jo „Gailestingosios Širdies buveinė“ – yra tikroji arka, daugelį kartų pagarbinta Bažnyčios tėvų ir mistikų, joje gali prisiglausti visi pasitikintys gailestingumu: „šono žaizda buvo pavaizduota anga, kurią Nojui liepta padaryti arkos šone, pro kurią turėjo įžengti gyvos būtybės, kad nepražūtų per tvaną“ (15).

„Neįžvelgiami tavo šlovės turtai, Viešpatie, liko paslėpti tavyje, tavo slaptumo danguje iki to momento, kai ant kryžiaus kareivio ietis atvėrė tavo Sūnaus, mūsų Viešpaties ir Atpirkėjo, šoną: mūsų atpirkimo sakramantai taip išsiliejo, kad nuo šiol mes nebededame į jo šoną rankos ar piršto kaip Tomas, bet per tavo atverto šono duris įžengiame iki tavo širdies, Jėzau, tikrasis gailestingumo soste, iki tavo šventos sielos, pripildytos Dievo pilnatvės, pilnos malonės ir tiesos, mums skirtos išganymo ir paguodos.

Atverk, Viešpatie, savo arkos šono duris, kad galėtum įžengti visi tie, kuriuos nori išgelbėti nuo tvano, kylančio visoje žemėje. Atverk mums tavo kūno šoną, kad galėtum įžengti visi trokštantys regėti Sūnaus paslaptis <...>. Atverk savo dangaus vartus, kad Viešpaties gėrybes žemėje galėtum regėti gyvieji, tavo atpirktieji, tebevargantys mirusiųjų žemėje“ (16).

„Pasislėpk šiose pervertose rankose, šiame pervertame šone. Kas iš tikrųjų yra Kristaus šono žaizda, jei ne arkos šone atviros durys apsaugotiesiems nuo tvano? Tiek, kad vienas dalykas buvo provaizdis, o kitas – tikrovė... Būtent čia bus saugiai paslėptas, kol praeis nedorybė; čia tu neketėsi dėl šalčio, nes Kristaus viduje Kristaus meilė neatšala. Čia tau spinduliuos palaima; čia tu džiūgausi, bent jau tada, kai mūsų Vadovo gyvybė apims visas mirtingas būtybes, visus savo Kūno narius“ (17).

Taigi visi išrinktieji turi įžengti į „arką“, iki paskutinio. Tokia yra Dievo kantrybė: tai gailestingumo laikas. „Viešpats negaišta ištesėti pažado, kaip kai kurie mano, bet kantriai elgiasi su jumis, nenorėdamas, kad kuris pražūtų, bet kad visi atsiverstų“ (2 Pt 3, 9).

Tomas, pavėlavęs apaštalas, ar pranašas?

Taip yra su Tomu, pavėlavusiu apaštalu. Jėzus galėjo jam sakyti: „Tu nebuvai čia, kai buvau atėjęs, tuo

blogiau tau, dabar jau per vėlu, tu praleidai progą...“ Tačiau ne! Jėzus grįžta susitikti su juo asmeniškai: „Jūsų dangiškasis Tėvas nenori, kad pražūtų bent vienas iš šitų mažutėlių“ (Mt 18, 14). Arkoje dar trūksta vieno išrinktojo, o jo vardas Tomas. Tai neprijaukinta, kiek maištinga siela: „Jeigu aš nepamatysiu <...>, jei-gu ranka nepaliesiu jo šono – netikėsiu“ (Jn 20, 25). Vienas prieš dešimt jis kelia galvą kaip Izmaelis, apie kurį Dievas pasakė: „Jis bus smarkus žmogus, su ran-ka prieš visus, ir visų rankos prieš jį. Pykdamasis su visa savo gimine gyvens“ (Pr 16, 12). Jėzus žvelgia į jį ir mąsto: kaip patrauksiu šitą? Pirmiausia jis palau-kia, duoda laiko, kad apaštalas aprimtų. Žinoma, iš pradžių Tomas truputį širsta ant apaštalų ir ant savęs. Dešimt džiaugiasi, o jis išlieka nepatiklus ir užsispy-ręs. Tačiau dienos eina ir Tomas taria sau: „O jeigu tai buvo tiesa?.. Jeigu būčiau ten buvęs kartu su kitais...“ Jo atsisakymas po truputį virsta troškimu, jo širdis sušvelnėja. Tai Dievo kantrybė, jis laukia kiekvieno iš mūsų tinkamu metu. Jėzus ne tik yra kantrus, jis netgi elgiasi pagal sąlygas, užduotas nepatiklaus apaštalo.

Šis dvigubas Jėzaus gailėstingumas Tomui yra naudin-gas visiems – Dešimčiai ir taip pat visiems kitiems ti-kintiesiems po jų. „Asmeniniam tikėjimui jam pakako pamatyti; tačiau Tomas veikė dėl mūsų, paliesdamas tai, ką matė“ (18).

Nes jei nepatiklus apaštalas paprašė ne tik praregėti, bet ir paliesti Prisikėlusiojo žaizdas, „to paprašė mal-dinga meilė, to pareikalavo jo maldingumas, kad be-dievystė ateityje negalėtų abejoti Viešpaties prisikėli-mu. Nes Tomas išgydė ne tik savo širdies, bet ir visų žmonių abejonę. Jis buvo paskirtas nešti šią naujieną pagonims, tad ieškojo sąmoningų žinios nešėjų, su-vokiančių, kuo grindžiamas tokios svarbios tikėjimo tiesos apreiškimas. Žinoma, jis veikė veikiau dėl pra-našystės negu dėl abejonės. Kam jis būtų prašęs tokių ženklų, jei nebūtų žinojęs, jog Viešpats išlaikė žaizdas tik kaip savo prisikėlimo įrodymą pranašystės inten-cija? Galiausiai šis mokinys kitiems parūpino ženklą, kuris jam buvo reikalingas dėl jo pavėlavimo“ (19).

Evangelinio teksto patikslinimas patvirtina šį esminį pranašišką vaidmenį, kurį Tomas atliko *dėl visų*. Nepai-sant Prisikėlusiojo pasirodymo Dešimčiai, durys jų bu-vimo vietoje liko uždarytos ir dar po aštuonių dienų (Jn 20, 19. 26): kažkoks dalykas liko užsklęstas jų širdyse, jų tikėjime, ir pirmasis susitikimas su Prisikėlusioju jo dar nepanaikino. Reikėjo šio antro atėjimo, šios akistatos su Tomu, kad tos durys iš tikrųjų atsivertų visiems, t. y. kad Jėzaus širdies apreiškimas būtų įvykdytas ir tikėji-mas taptų gyvas: „Ileisk čia pirštą ir apžiūrėk mano ran-kas. Pakelk ranką ir paliesk mano šoną...“ (Jn 20, 27).

Gyventi uolos plyšyje

Visų akivaizdoje Tomas pakviečiamas paliesti, tai yra įžengti į Viešpaties šono slėpinį: pažvelgti, paliesti, įženg-ti (20). Jėzaus Širdis mums duota ne tik kaip kontem-pliacijos vieta, kaip durys, bet ir kaip buveinė. Tomas, sušukdamas: „Mano Viešpats ir mano Dievas“, galbūt prisiminė Jokūbo šūksnį pabudus iš slėpiningo sapno: „Iš tikrųjų Viešpats yra šioje vietoje, bet aš to nežinojau! <...> Kokia baugi ši vieta! Tai ne kas kita, kaip Dievo na-mai ir dangaus vartai“ (Pr 28, 16–17). Ar galbūt jo atmin-tyje iškilo šventyklos besiilginčio psalmininko žodžiai:

„Kokios mielos yra tavo buveinės, Galybių Viešpatie <...>
Net žvirblis randa namus ir kregždė sau lizdą, kur laiko savo jaunikius,
Prie tavo aukurų, Galybių Viešpatie, mano Karaliau ir mano Dieve.
Kokie laimingi, kurie gyvena tavo Namuose <...>
Juk viena diena tavo kiemuose yra vertesnė, negu tūkstantis bet kur kitur.
Verčiau gulėčiau prie Dievo Namų slenkščio“ (Ps 84, 2. 4. 5. 11).

Možė buvo Dievo pakviestas įeiti į uolos ertmę: „Nu-kelsiu tave į uolos plyšį ir uždengsiu ranką“ (Iš 33, 22). Giesmių Giesmės mylimoji taip pat kaip balandė gyve-na „uolų plyšyje, uolos prieglobstyje“ (Gg 2, 14). Toks yra galutinis Jėzaus Širdies apreiškimas jo akistatoje su Tomu: įženk į mano širdį, apsigyvenk čia, pasislėpk uo-los plyšyje, kad galėčiau praeiti su savo šlove. „Mano balandė“, įleisk savo ranką į mano šoną ir „leisk man pamatyti tavo veidą ir išgirsti tavo balsą“ (Gg 2, 14), įženk į šį širdžių susitikimą, kuris išlieka amžiams.

„Mes buvome išgydyti jo žaizdomis“ (Iz 53, 5)

Išlaikiau savo žaizdų žymę iki prisikėlimo tam, kad pasiimčiau visas tavo žaizdas. Mano gailėstingumo žaizdose tu būsi išgydytas (plg. Iz 53, 5; Mt 6, 17; 1 Pt 2, 21–24). Paaukok man savo žaizdas.

Toks yra Jėzaus troškimas šių Jubiliejinių metų Gai-lestingumo sekmadienį, troškimas, kurį jis išreiškia su švelnumu, kaip Giesmių Giesmės Mylimasis. Jis pasi-lenkia prie mūsų sužeista žmogyste šnabždėdamas: „Mano balandė“, atei, prisiartink, įženk, pasislėpk uolos plyšyje ir atiduok man savo žaizdas.

Paaukok man savo rankų žaizdas, tai yra visus savo veiksmus. Atiduok man savo nepasisekimus, atiduok man savo rankų nuodėmes, blogus veiksmus ir pa-slėpk juos mano rankų žaizdose.

Paaukok man savo kojų žaizdas, tai yra savo šaknis, savo šeimą, savo genealogiją, savo istoriją, ir paslėpk tai mano kojų žaizdose.

Paaukok man savo širdies žaizdas ir paslėpk jas mano šono žaizdoje: visus savo jausmų ir santykių sužeidimus, išdavystes, atmetimus, apleidimus. Visa, kas nuvylė tavo meilę, ir visus tuos momentus, kai tu pats išdavei meilę; savo neištikimybę, taip pat visus žodžius, kuriais tu įžeidei meilę.

Mes daugybę kartų esame pervėrę savo brolių širdis savo žodžiais. O Jėzus mums sako: šiuos tavo šono sužeidimus aš taip pat pasiimu į savo šoną. Tai gailėstingumo valanda! Vienykis su manimi, taip pat savo žaizdomis, ir galiausiai pabusk iš numirusių.

Didžiojo šeštadienio Valandų liturgijoje skaitome seną homiliją, kurioje vaizduojamas Jėzus, nužengiantis į pragarus ir besikreipiantis į Adomą, o per jį į kiekvieną žmogų, – idant įtrauktų jį į savo prisikėlimą. Visus šiuos žodžius, sklindančius iš Jėzaus lūpų Adomo akivaizdoje, galime suvokti kaip tariamus Tomui ar kiekvienam iš mūsų.

„Tau įsakau: Pabusk, kuris miegi. Juk tave sukūriau ne tam, kad supančiotas tūnotum pragaruose. Kelkis iš numirusių; aš esu mirusiųjų gyvenimas. Kelkis, mano rankų kūrinys; kelkis, mano atvaizde, kuris esi sukurtas pagal mano paveikslą. Kelkis, eikime iš čia; tu esi manyje ir aš tavyje, mudu esame vienas ir nedalomas asmuo.

Dėl tavęs aš, tavo Dievas, tapau tavo sūnumi; dėl tavęs aš, Viešpats, prisiėmiau tavo – tarno išvaizdą; dėl tavęs aš, kuris esu virš dangaus, atėjau žemėn ir nusileidau po žeme; dėl tavęs, žmogau, aš tapau lyg žmogus be pagalbos, laisvas tarp mirusių; dėl tavęs, kuris pasitraukei iš sodo, aš sode buvau išduotas žydams ir sode nukryžiuotas.

Pažvelk į mano apspjaudytą veidą, ką aš pakėliau, kad tau sugražinčiau pirmąjį gyvenimą, kurį į tave buvau įkvėpęs. Pažvelk į mano sumuštus skruostus, ką aš patyriau, kad tavo sugedusią prigimtį atkurčiau pagal savo paveikslą.

Pažvelk į mano nuplaktą nugarą, ką iškentėjau, kad nuimčiau tavo nuodėmių naštą, užkrautą tau ant nugaros. Pažvelk į mano rankas, vinimis tvirtai prikaltas prie kryžiaus medžio dėl tavęs, kuris kitados piktavališkai ištiesei ranką į medį.

Aš užmigau ant kryžiaus, ir mano šoną pervėrė ietis dėl tavęs, kuris užmigai rojuje ir suteikei iš savo šono

gyvybę Ievai. Mano šonas pagydė tavo šono skausmą. Mano miegas išvaduos tave iš pragarų miego. Mano ietis pažabojo į tave atgretžtą ietį.

Kelkis, eime iš čia. <...> Tau pastatytas cherubų sostas, jau stovi pasirengę nešikai, įrengtas miegamasis, suruoštos vaisės, papuoštos amžinybės palapinės ir buveinės, atverti laimės lobiai, nes Dangaus karalystė yra paruošta nuo amžių“ (21).

Kaip geriau būtų galima išreikšti Jėzaus troškimą regėti mus visus šiandien dalyvaujančius jo Gailėstingumo šventėje? Išgyventi Gailėstingumo sekmadienį Lietuvoje šiais Jubiliejiniais metais yra iš tikrųjų „istorinė“ diena. Vėliau suprasime, kokį malonių lietuvių Dievas panorė dovanoti žmonijai, pradėdamas nuo Lietuvos, kuri yra tarsi židinytis, iš kur gailėstingumas sklinda į visą pasaulį (22). Atverti „Gailėstingumo duris“, kurios šiais metais atvertos viso pasaulio vyskupijose, reiškia įžengti į atvertą Jėzaus, kuris yra „Tėvo gailėstingumo Veidas“, šoną ir kaip Tomui įtikėti: „Mano Viešpats ir mano Dievas“ (Jn 20, 28).

Nuorodos

(1) Augustinas. *De virginitate*, 55–56.

(2) Ta pati išraiška, vienijanti atverto šono ženklą, evangelisto liudijimą ir kreipimąsi į skaitytoją, pakviestą tikėti, antrą kartą aptinkama 20 skyriuje, tuoj po pasakojimo apie Jėzaus pasirodymą Tomui, kuris kviečiamas žengti pro tikėjimo duris įleidamas ranką į prisikėlusio Jėzaus šoną: „Nebėūk netikintis – būk tikintis.“ Jonas užbaigia: „Savo mokinių akivaizdoje Jėzus padarė dar daugel kitų ženklų, kurie nesurašyti šitoje knygoje. O šitie yra surašyti, kad tikėtumėte, jog Jėzus yra Mesijas, Dievo Sūnus, ir tikėdami turėtumėte gyvenimą per jo vardą.“

(3) Popiežius Pranciškus. Gailėstingumo sekmadienio homilija (2015 04 12).

(4) Žr. Tomas Akvinielis. *Lectura super Ioannem*.

(5) „Bet aš jame nemačiau šventyklos, nes Viešpats, visagalis Dievas, ir Avinėlis yra jo šventykla. Miestui apšviesti nereikia nei saulės, nei mėnulio, nes jį apšviečia tviskanti Dievo šlovė ir jo žiburys yra Avinėlis. <...> Angelas parodė man gyvybės vandens upę, tvaskančią tarsi krištolas, ištekančią nuo Dievo ir Avinėlio sosto“ (Apr 21, 22–23; 22, 1).

(6) Tomas Akvinielis. *Summa theologica*, III, Q. 54, a. 4: „Ar Kristaus kūnas turėjo prisikelti su žaizdų žymėmis?“ ad 1: „Kristaus kūne likusios žaizdų žymės nereikia nei sugedimo, nei nepakankamumo, bet žymi aukštesnį šlovės laipsnį; jos yra tarsi jo dorybės žymės, o žaizdų vietoje pasirodys ypatingas grožis.“ Taigi „jei Kristus išlaikė žaizdų žymes, tai ne dėl negebėjimo

jas išgydyti, bet kad visiems laikams būtų parodytas jo pergalės triumfas“ (*ibid.*, *resp.*).

(7) Bonaventūras. *Lignum vitae*, 30 ir 47. Šis tekstas yra tarp Valandų liturgijos Švč. Jėzaus Širdies iškilmės Aušrinės skaitinių.

(8) Bernardas Klervietis. *Sermones in Cantica canticorum*, 61.

(9) Štai kaip Louis Bouyer savo veikle *Le mystère pascal* (Paris, 1945, p. 314) aiškina *Jn 19, 37*: „Ant Kryžiaus ietis pervėrė Kristaus šoną. Iš jo ištryško vanduo ir kraujas, ir, kaip sako Raštas, „jie regėjo vidų to, kurį pervėrė“ (*Jn 19, 37*; *plg. Zch 12, 10*).

(10) Ten pat.

(11) Vilhelmas iš Sen Tjeri. *Meditativae orationes*, VI, 7–8. 11.

(12) Popiežius Pranciškus. Gailestingumo sekmadienio homilija (2015 04 12).

(13) Ses. M. Faustina Kowalska. Dienoraštis. Dievo gailestingumas mano sieloje, 1208.

(14) Ten pat, 1209–1228.

(15) Augustinas. *Tractatus in evangelium Iohannis*. CIV–CXXIV, CXX, 2.

(16) Vilhelmas iš Sen Tjeri. *Meditativae orationes*, VI, 20–21.

(17) Gerikas Injietis. Ketvirtasis Verbų sekmadienio pamokslas, 5.

(18) Tomas Akvinietis. *Summa theologica*, III, Q. 54, a. 4, *ad 2* (cituojami šv. popiežiui Leonui priskiriami žodžiai).

(19) Petras Auksažodis. Ženklų ženklas. Pamokslai apie Kančią ir Prisikėlimą, 84.

(20) „Jėzus mus kviečia žvelgti į jo žaizdas, kviečia jas paliesti, kaip kvietė Tomą, idant išgydytų mūsų netikėjimą. Jis mus ypač kviečia įžengti į šių žaizdų slėpinį, o tai yra jo gailestingosios meilės slėpinys“ (Popiežius Pranciškus. Gailestingumo sekmadienio homilija (2015 04 12)).

(21) Valandų liturgija. Didžiojo šeštadienio Aušrinė. Iš senosios Šventojo ir didžiojo šeštadienio homilijos.

(22) Gailestingą Jėzaus paveikslas, kurio Jėzus prašė sesers Faustinos, pirmą kartą buvo išstatytas viešai pagerbti Vilniaus Aušros Vartuose užbaigiant Didįjį Atpirkimo jubiliejų 1935 m. balandžio 26–28 d.; tais metais tai buvo antrasis Velykų sekmadienis, apie kurį Jėzus buvo sakęs Faustina: „Aš trokštu, kad būtų Gailestingumo šventė. Noriu, kad paveikslas, kurį tu nupatysi teptuku, būtų iškilmingai palaimintas pirmąjį sekmadienį po Velykų. Šis sekmadienis turi būti Gailestingumo šventė“ (Dienoraštis, 49). 2000 m. gegužės 5 d. dekretu, vos kelioms dienoms praėjus po šv. Faustinos kanonizacijos, Dievo kulto ir sakramentų tvarkos kongregacija paskelbė Jono Pauliaus II nutarimą, kad Romos mišiole antrasis Velykų sekmadienis nuo šiol būtų papildomas pavadinimu „Dievo Gailestingumo sekmadienis“.

Parengta pagal 2016 m. balandžio 3 d., Gailestingumo sekmadienį, Kaune vestą konferenciją

Nauji leidiniai

Jonas XXIII. Sielos dienoraštis: šventumo kelias. – Vilnius: *Magnificat* leidiniai, 2016. – 120 p.

„Suprasdamas, kad apie popiežių norisi žinoti viską ir viskas gali praversti istorijai... Savo sielą šiuose puslapiuose atvėriau labiau nei kokiuose kituose savo raštuose“ (šv. Jonas XXIII).

2014 m. šventuoju paskelbtas popiežius Jonas XXIII (Angelo Giuseppe Roncalli, 1881–1963 m.) visame krikščioniškame pasaulyje laikomas dideliu autoritetu – tiek dėl jo inicijuotų socialinių pokyčių, tiek dėl pastangų siekiant taikos tarp valstybių ir tarp Bažnyčių, tiek dėl dėmesio žmogaus teisėms. Labai trumpas šv. Jono XXIII pontifikatas truko vos penkerius metus, bet turėjo didelės įtakos. Šis popiežius, pradėjęs Vatikano II Susirinkimą, dėl savo paprastumo ir gerumo pramintas „geruoju popiežiumi Jonu“, buvo mylimas ne vien katalikų bendruomenės.

1896–1963 m. rašyti dienoraščiai puikiai atskleidžia ne tik platų istorinį ir geografinį kontekstą, kuriame plėtojosi šio iškilaus dvasininko veikla, bet ir pagrindinį jo siekį – sau pačiam ir skaitytojams atskleisti krikščioniško gyvenimo tikslą remiantis iškilių mąstytojų (ypač Tomo Kempiečio ir Pranciškaus Salezo) įžvalgomis.

Palaimintojo Jurgio Matulaičio atlydai

Liepos 10 d. Marijampolėje prasidėjo palaimintojo Jurgio Matulaičio paskelbimo palaimintuoju minėjimo aštuondienis – atlydai. Pirmąją atlydų dieną tikintieji tradiciškai dėkojo Dievui už palaimintojo Jurgio Matulaičio užtarimu patirtas malones ir meldė jį paskelbimo šventuoju. Šv. Mišias tądien aukėjo vyskupas emeritas Juozas Žemaitis MIC.

Vyskupas homilijoje kreipėsi į tikinčiuosius: „Ar negalime pasimokyti iš palaimintojo arkivyskupo tėviško jauktumo, supratimo, kurio taip labai reikia ir mums? Kokiose mokyklose ir universitetuose mokoma šios pasiaukojančios, nesavanaudiškos meilės? Mylėti išmokstama prie Kristaus kryžiaus. Palaimintasis Jurgis mokėjo fizines kančias gydyti kantrumu, o dvasines – įprasminimu. Socialines žaizdas jis buvo linkęs gydyti teisingomis reformomis ir naujos dvasios – Dievo Dvasios – gražinimu į gyvenimą.“ Vyskupas ragino palaimintojo pavyzdžiu stiprėti dvasiškai, nes tai yra vienintelis žmogaus ir valstybės stiprėjimo kelias.

Po šv. Mišių buvo sudėti nauji votai – padėkos ženklai, kuriuos paaukojo maldininkai iš Palangos, Punsko ir Marijampolės, liudydami apie palaimintojo užtarimu gautas malones. Po agapės marijonų vienuolyno sodelyje norintieji vyko į palaimintojo tėviškę Lūginės kaime, kur per šiuos atlydus kiekvieną dieną, 15 val., pal. J. Matulaičio tėviškės vietoje esančioje koplyčioje kalbama Gailestingumo vainikėlio malda.

Liepos 11-ąją – Kariuomenės ir visuomenės gėriui tarnaujančiųjų dieną į atlydus atvyko gausus piligrimų būrys iš Alytaus dekanato ir Palaimintojo Jurgio Matulaičio draugijos nariai. Jie meldėsi rožinio malda prie palaimintojo relikvijų.

Katechezę sakė Jonavos dekanato Ruklos Šventosios Dvasios parapijos klebonas, karo kapelionas Arnoldas Valkauskas. Jis gyvai, įtikinamai kalbėjo apie kiekvieno kataliko kasdienės pareigas, kurias dažnai pamirštame. Pavyzdžiui, krikštavių pareiga kasryt melstis už krikštavaikius. Ar mokame iš eilės 10 Dievo įsakymų, ar prisimename gerus darbus kūnui ir sielai, 7 dorybes ir ydas? Prelegentas kalbėjo apie vieną iš dykumos tėvų – Antaną Didįjį. Buvo apmąstyta 8-oji yda, kuri laikoma ne yda, bet dvasios būseną. Tai – liūdesys, kai žmogus jaučia nerimą, nenorą ką nors veikti. Dykumos tėvai kalba apie demonišką veikimą žmoguje, o ydos (aistros) griaua žmogų. Tokiu atveju pirmiausia reikia didelės kantrybės, prisiversti daryti kasdienius darbus ir dėkoti Dievui, kalbėtis su juo. Dievas leidžia mums patirti tokius išbandymus, viską sugriauna mumyse ir kuria naują žmogų. Čia mums pavyzdžiu gali būti ir palaimintasis Jurgis, kuris kantrybe, kasdieniais darbais, dėkojimu ir malda ištikimai tarnavo Dievui. Kunigas A. Valkauskas pabrėžė maldos svarbą neapsiribojant prašymu. Iš tikrųjų turėtume garbinti, šlovinti, dėkoti, atsiprašyti, tada prašyti ir po to vėl dėkoti. Malda padeda įveikti velnio veikimą. Labai svarbi žmogui ir bendrystė, nes vienišumas slegia. Būtina turėti draugų, su kuriais galima būtų ne plepėti tuščiai, bet pasitikint pasakyti, kas slegia, kartu melstis. Tačiau reikia atsiminti – kova su liūdesiu yra asmeninė ir ištvirti reikia vienam.

Per pamokslą kun. A. Valkauskas, lygindamas šv. Benediktą, Europos vienuolių steigėją, su šv. Antanu Didžiuoju – Rytų vienuolinio gyvenimo tėvu, su palaimintuoju Jurgiu ir mumis visais, sakė, kad tarp visų yra bendra tai, jog

Kunigų paskyrimai

Vilkaviškio vyskupijoje

Kun. **Arvydas Jakušovas** atleistas iš Kauno Šv. Mato gimnazijos direktoriaus bei Aukštosios Panemunės Švč. Mergelės Marijos Vardo parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Keturvalakių Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos klebonu.

Kun. **Rytis Baltrušaitis** atleistas iš Vilkaviškio vyskupijos katechetikos centro vadovo bei Keturvalakių Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos klebono pareigų ir paskirtas Kauno Šv. Mato gimnazijos direktoriumi. Rezidavimo vieta – Garliavos Švč. Trejybės parapija.

Kun. **Linas Baltrušaitis** paliktas eiti visas turėtas pareigas ir paskirtas Vilkaviškio vyskupijos katechetikos ir Religinio švietimo centrų vadovu. -Vk-

Panevėžio vyskupijoje

Kun. lic. **Eugenijus Styra** paskirtas Panevėžio vyskupo generaliniu vikaru.

Kun. mgr. **Žilvinas Treinys** paskirtas Utenos Dievo Apvaizdos parapijos vikaru. -P-

Telšių vyskupijos dvasininkų susirinkimas

Rugpjūčio 18 d. Telšiuose tradicinis kas mėnesinis Telšių vyskupijos dvasininkų susirinkimas pradėtas *Rytmetine* malda, kuriai vadovavo Telšių vyskupijos kurijos kancleris kun. Haroldas Šneideraitis. Po bendros maldos Telšių vyskupijos vyskupas Jonas Boruta SJ aptarė svarbius einamuosius vyskupijos gyvenimo klausimus. Jis paragino kunigus surengti pamaldas prieš Rugsėjo pirmosios šventę – atskirai mokytojams ir mokiniams, o naujuosius mokslo metus irgi pradėti iškilmingomis šv. Mišiomis, kur kartu melstųsi mokiniai, jų tėvai bei mokytojai. Vyskupas aptarė, kaip reikėtų padėti mokiniams ir mokytojams pasiruošti Atgailos sakramentui. Ganytojas ragino kunigus organizuoti piligrimystę į Šiluvos atlydus rugsėjo 8–15 d. Priminta apie paskutinio rugpjūčio

sekmadienio rinkliavą Rekolekcijų namams Žemaičių Kalvarijoje išlaikyti. Ganytojas taip pat atkreipė dėmesį į bažnyčių, prie kurių nuolat reziduoja kunigai, atvirumo svarbumą, kad visi tikintieji bet kuriuo dienos metu galėtų užėiti ir pasimelsti prie Švenčiausiojo Sakramento. Pamaldų laikas turi būti matomas ir visa informacija paskelbta prie bažnyčių ir šventoriuose.

Susirinkimo metu mintimis iš šių vasarą Vilniuje ir Kaune kunigams vykusios konferencijos, kurią vedė didysis penitenciaras kardinolas Mauro Piacenza, pasidalijo Telšių Vyskupo Vincento Borisevičiaus kunigų seminarijos dėstytojas, Telšių vyskupijos katedros administratorius kun. dr. Darius Trijonis. Pranešėjas kalbėjo apie kunigo tapatybę šių dienų visuomenėje, ypač teikiant Atgailos sakramentą. Kunigui būtina suprasti, jog Atgailos sakramento teikimas yra susietas su Jėzaus Kristaus meile ir gailingumu penitentui. Išryškintas atleidų svarbumas ir jų praktikos būtinybė dvasiniame gyvenime. Pranešime kalbėta apie konfesarijų savybes, pateikta jų charakteristika. Nuodėmklausys yra tiesos sakytojas ir patarėjas, tėvas ir brolis tam, kuris ateina prie klausyklos. Kunigas D. Trijonis priminė nuodėmes, rezervuotas Apaštalų Sostui, ir nusakė procedūrinę tvarką tokiu atveju, taip pat atsakė į klausimus.

Telšių vyskupijos jaunimo centro direktorius kun. Viktoras Daujotis pasidalijo informacija apie Krokovoje vykusias Pasaulio jaunimo dienas ir pasidžiaugė, kad iš Telšių vyskupijos į Krokuvą buvo nuvykę daugiau nei pusantro šimto jaunuolių. Direktorius visus pakvietė į Vėžaičiuose vyksiančius Šv. Kazimiero, Lietuvos jaunimo globėjo, atlaidus.

Susirinkimą užbaigdamas vyskupas J. Boruta SJ apibendrino visas išsakytas temas ir priminė, jog per visus šiuos metus bus minimas Telšių vyskupijos įkūrimo 90-metis bei pirmojo Telšių vyskupijos vyskupo Justino Staugaičio 150-osios gimimo metinės ir jo vyskupystės 90-metis. Šv. Mišioms Telšių vys-

Dievas šaukia visus atrasti savo kelią į Jį. Šv. Mišių aukai vadovavo Vilkaviškio vyskupas ordinaras Rimantas Norvila, koncelebravo kunigai iš Alytaus ir kitų Lietuvos dekanatų. Vyskupas pasidžiaugė piligrimų būriu, kariūnais, policijos ir gaisrininkų atstovais. Padėkojo Lietuvos kariuomenės vyrų chorui „Aidas“ (vadovas Tadas Šumskas), kuris giedojo šv. Mišiose ir vėliau po agapės koncertavo Marijonų sodelyje.

Liepos 12-ąją atlaiduose švęsta Socialinių darbuotojų ir savanorių diena. Pradedamas šv. Mišias vyskupas Rimantas Norvila pasidžiaugė broliais kunigais, susirinkusiais iš Vilniaus, Aleksoto ir Prienų dekanato, *Caritas*, Maltos ordino nariais, visais socialiniais darbuotojais ir savanoriais, Palaimintojo Jurgio Matulaičio draugijos atstovais. Pasveikino Balbieriškio parapijos chorą (vargonininkė Valė Gustaitienė).

Katechezę ir homiliją sakė kunigas Nerijus Grigaliūnas, Vilniaus ateitininkų dvasios tėvas. Kunigas priminė, koku neramiu laiku gyveno palaimintasis J. Matulaitis XX a. pradžioje. Palaimintajam rūpėjo trys dalykai – žmonės, valstybė, Bažnyčia. Iš jų svarbiausias – žmogus. Gėris prasideda nuo žmogaus, jo širdis yra tarsi pokyčių versmė. Kunigas Nerijus priminė gerus darbus kūnui ir sielai, kuriais turėtų savo gyvenimą grįsti kiekvienas krikščionis. Mums svarbu suvokti Dievo gailingumą, kuriam nėra ribų. Dievas savo gailingumu įgyvendina teisingumą. Nors Dievas prisiliečia švelniai, bet jis yra reiklus. Dievo gailingumas visada išlaisvina, tai tikroji dovana, kurios mes nenusipelnome.

Homiliją kunigas Nerijus pradėjo primindamas liepos 12 d. reikšmę. 1987 m. liepos 12 d. buvo aukojamos padėkos šv. Mišios už arkivyskupo Jurgio Matulaičio paskelbimą palaimintuoju. Nuo tada kiekvieno mėnesio 12-oji yra Palaimintojo diena, kai Marijampolės bazilikoje aukojamos šv. Mišios. „Išgirsta ištrauka iš Šventojo Rašto mus ragina, kaip tuos 72 išsiųstus į pasaulį mokinius, skelbti Gerąją Naujieną, kurią savo gyvenimu ir darbais skelbė tėvas Jurgis“, – sakė kun. Nerijus, pabrėždamas palaimintojo ramybę, kuri patiriama stengiantis bet kokį blogį nugalėti gerumu.

Visuotinėje maldoje prašyta globoti Bažnyčią ir popiežių, Lietuvą, šeimas ir jaunimą, gydyti visus ligonius, guosti liūdinčius, stiprinti kenčiančius, teikti visiems stiprybės, laiminti ir gausinti Palaimintojo Jurgio Matulaičio draugiją. Ant altoriaus Vilkaviškio vyskupijos *Caritas* dienos centro „Žiniukas“ vaikai nešė Jėzaus vardo raides, prašydami ir jiems leisti būti raidėmis, iš kurių Dievas dēlioja savo žodžius stokojantiems užuojautos, vilties ir tikėjimo. Garliavos parapijos tikintieji atnešė duoną kaip žmogaus triūso, rūpesčio ir padėkos ženklą. Po maldų ir susikaupimo Palaimintojo koplyčioje ir agapės tikintieji vyko į Lūginę.

Liepos 13 d. atlaiduose melstasi už švietimo ir žiniasklaidos darbuotojus. Į baziliką rinkosi piligrimai iš Šakių dekanato: Kudirkos Naumiesčio, Gelgaidišio, Žvirgždaičių, Sintautų ir, žinoma, Šakių parapijų tikintieji bei marijampoliečiai. Šv. Mišias kartu su vyskupu Rimantu Norvila šventė kunigai iš Kauno, Telšių ir Kaišiadorių vyskupijų. Buvo pasidžiaugta Šakių palaimintojo Jurgio Matulaičio draugijos nariais, tradicišku vaikų iš Kudirkos Naumiesčio po Pirmosios Komunijos apsilankymu atlaiduose, Elektrėnų Gyvojo rožinio grupės nariais, Sintautų parapijos chorą (vargonininkė Birutė Garmuvienė).

Katechezę ir homiliją sakė Kaišiadorių vyskupijos generalvikaras mons. teologijos dr. Algirdas Jurevičius. Kalbėdamas apie Gailingumo metus kunigas

apmąstė Dievo gailestingumą, ką jis reiškia. Iš didelio gerumo ir gailestingumo Dievas sukūrė pasaulį. Netgi po žmogaus nuopuolio gailisi žmogaus ir žada atsiųsti gelbėtoją. Išsirenka Abraomą, vieną žmogų, vieną tautą, atleidžia nuodėmes, sudaro Sandorą, apdovanoja. Žmonės, nusigręždami nuo Dievo, patys save nubaudžia. Jėzaus mokymas, jo Evangelija taip pat kyla iš gailestingumo.

Pradėdamas homiliją mons. A. Jurevičius pabrėžė, kad išsiųsdamas 72 mokinius Jėzus sako jiems sunkius žodžius apie avis tarp vilkų. Visi pakrikštytieji turi pareigą būti aktyvūs Dievo karalystės darbininkai. Palaimintasis Jurgis Matulaitis, žvelgdamas į pasauliečių luomą, matė didžiulį potencialą: „Kiek čia gero galėtų padaryti pasauliečiai – vyrai ir moterys, kai juos tik pirmiau gerai tikėjimo išmokytume, apšviestume, supažindintume su mūsų Bažnyčios reikalais; kad juos uždegtume švento uolumo ugnimi, o paskui, gerai suorganizuotus, būriais patrauktume prie tikėjimo plėtimo darbo.“ Palaimintajam prioritetas visada buvo žmogus ir investicija į jo lavinimą bei švietimą. Švietimo ir žiniasklaidos darbuotojus kunigas ragino kurti bendrąjį gėrį, visuomenę, valstybę. Dar kartą pasitelktas tėvo Jurgio pavyzdys, kuris siūlė „numėtyti nuo mūsų kelio visokius gremėzdus, trukdančius artėti prie Dievo“.

Nors lauke lynojo, Marijonų sodelyje linksmai šurmuliavo žmonės, vaišinosi, bendravo, fotografavosi. Daug kas grupelėmis prieidami prie vyskupo Rimanto Norvilos dalijosi savo išpūdžiais iš atlaidų, kvietė nusifotografuoti.

Liepos 14-ąją, Kunigų ir pašvęstųjų dieną, melstasi už vyskupus, kunigus, seminaristus, vienuolius ir vienuoles bei pasauliečių institutų narius, taip pat melsta pašaukimų į dvasinį luomą. Pradėdamas šv. Mišias Vilkaviškio vyskupas R. Norvila pasveikino gausų būrį tikinčiųjų iš Plungės, Krekenavos, Liškavos, Druskininkų, Veisiejų, pastarojo miestelio choras giedojo per šv. Mišias (vargonininkas Arūnas Tamulis). Vyskupas prašė tikinčiųjų savo maldose prisiminti ne tik kunigus, bet ir pašvęstojo gyvenimo narius.

Sakydamas katechezę ir homiliją mons. Žydrūnas Vabuolas, Vilniaus Šv. Onos bažnyčios rektorius, apmąstė kunigystės pašaukimą, primindamas Mato evangelijos skyrių apie du mokinius, Jėzaus pasiūstus atvesti asilaičio, kuriuo jis įjojo į Jeruzalę. Ši ištrauka labai susijusi su kunigyste. Kristus – vienintelis Naujosios Sandoros kunigas, mes esame tik jo sandoros dalyviai. Bet yra ir vienas nepažįstamas šios scenos dalyvis, kuris ypač rodo kunigystės esmę, tai – asilaitis. Jis puikus kunigo pašaukimo pavyzdys. Apaštalai nieko neaiškina klausinėjami, tik atriša asilaitį ir nusiveda. Taip ir kunigai esame paimami Viešpaties, atrišami ir nusivedami. Kunigas, kaip tas asilaitis, negali pabėgti nuo pagarbos, bet ir negali priimti jos sau. Palaimintasis Jurgis tai suprato sakydamas: „Viešpatie, kad aš būčiau Tavo Bažnyčioje nelyginant ta mazgotė, puodkėlė, kuria viską valo, o suvartoję meta šalin kur į tamsiausią ir bjauriausią kampa. Tegul ir aš taip tapčiau suvartotas ir sunaudotas, kad tik Tavo namuose būtų šiek tiek švariau ir skaisčiau.“

Sakydamas pamokslą kunigas Žydrūnas pasidalijo išvalgomis apie dažnai girdimą Šventojo Rašto ištrauką, kurioje 72 mokiniai siunčiami į pasaulį. Kristus nieko neleido pasiimti, kad mokiniai neprisirištų prie daiktų. Tačiau yra ir kitas motyvas, gal dar svarbesnis. Tais laikais vaikščioti po žmones skelbiant žinią nebuvo retas dalykas. Kiekviena stambesnė religinė grupė siųsdavo savo misionierius, eidavo taip pat ir fariziejai, kurie, nenorėdami sąlyčio su nešvariais žmonėmis, su nešvaria aplinka, nešdavosi savo maistą ar pinigų jam nusipirkti, nes laikėsi griežtų apeiginio maisto taisyklių. Jie

kupijos katedroje vadovavo ganytojas J. Boruta SJ, koncelebravo būrys kunigų. Po šv. Mišių Katedros kriptoje buvo ap-lankyti trijų Telšių vyskupijos ganytojų – Just. Staugaičio, Vincento Borisevičiaus ir Pranciškaus Ramanausko kapai ir melstasi prie jų. -kasab-

Mirė kun. Jeronimas Petrikas (1937–2016)

Liepos 14 d. vakare Ignalinos ligoninėje, eidamas 79-uosius metus, mirė Kaltanėnų parapijos klebonas kun. Jeronimas Petrikas. Kun. J. Petrikas gimė 1937 m. rugsėjo 12 d. Ukmergės apskrityje, Mažeikių kaime, Taujėnų parapijoje. 1945–1949 m. mokėsi gimtojo kaimo pradžios mokykloje. Mokslus tęsė Taujėnų progimnazijoje, vėliau performuotoje į vidurinę mokyklą. 1956 m. įstojo į Vilniaus universiteto Filologijos fakultetą, kuriame trejus metus studijavo anglų kalbą. 1959 m. paimtas į privalomą karinę tarnybą, kurią baigė po trejų metų. 1963 m. pradėjo dirbti Vilniaus skaičiavimo mašinų gamykloje. Nuo 1968 m. iki 1982 m. dirbo inžinieriumi Vilniaus Skaičiavimo mašinų Specialiajame konstravimo biure. 1968–1972 m. mokėsi Vilniaus vakarinėje dailės mokykloje.

Atpažinęs pašaukimą į kunigystę, 1982 m. įstojo į Kauno tarpdiecizinę kunigų seminariją. 1987 m. gegužės 31 d. Kauno arkikatedroje išventintas kunigu. 1987 m. birželį paskirtas Paberžės parapijos administratoriumi, 1987 m. rugsėjį – Švenčionių parapijos vikaru ir Reškutėnų parapijos administratoriumi, 1988 m. birželį – Pūškų parapijos klebonu, 1988 m. lapkritį – Lavoriškių parapijos administratoriumi ir Kenos koplyčios rektoriumi, 1990 m. gegužę išleistas darbuotis į Gervėčių parapiją Baltarusijoje. 1996 m. liepą sugrįžo į Lietuvą ir buvo paskirtas Kalesninkų parapijos administratoriumi, 2000 m. spalį – Reškutėnų parapijos klebonu, 2005 m. gegužę – Kaltanėnų parapijos klebonu.

Liepos 16 d. po pietų pašarvotas Kaltanėnų Švč. Mergelės Marijos Angeliškios bažnyčioje. Laidotuvių šv. Mišios

aukotos liepos 18 d. Velionis palaidotas Kaltanėnų bažnyčios šventoriuje.

-vilnensis.lt-

Mirė kunigas Mykolas Petrauskas (1960–2016)

Liepos 23 d., eidamas 57-uosius metus, Pajūryje (Šilalės r.) staiga mirė kun. Mykolas Petrauskas. Kun. M. Petrauskas gimė 1960 m. sausio 26 d. Kauno arkivyskupijos Paliepių parapijos Daujotėlių km. (Raseinių r.). 1978 m. baigęs Ariogalos vidurinę mokyklą, septynerius metus dirbo šaltkalviu-surinkėju Šiaulių LAD. 1986 m. įstojo į Kauno kunigų seminariją, o atkūrus Telšių kunigų seminariją, 1989 m. perėjo į ją. 1993 m. gegužės 30 d. įšventintas kunigu. Kunigystės šventimus suteikė tuometinis Telšių vyskupas Antanas Vaičius.

Darbavosi 1993–1996 m. Mažeikių vikaru, taip pat aptarnavo Pikelių parapiją; 1996–2002 m. – Viekiškių klebonu, aptarnavo Užlieknės parapiją; nuo 2002 m. iki mirties – Pajūrio klebonu, aptarnavo Didkiemio ir Tenenių parapijas.

Buvo pašarvotas Pajūrio parapijos bažnyčioje. Liepos 26-ąją laidotuvių šv. Mišioms vadovavo Telšių vyskupijos vyskupas Jonas Boruta SJ, koncelebravo 46 kunigai, šv. Mišių liturgijoje patarnavo diakonas, giedojo jungtinis velionio kunigo aptarnautų parapijų choras. Po laidotuvių apeigų kun. M. Petrausko žemiškieji palaikai palydėti į Paliepius. Laidotuvių apeigoms prie kapo duobės vadovavo velionio seminarijos kurso draugas, Endriejavo ir Judrėnų parapijų klebonas kun. Stasys Šlepavičius.

-T, kasab-

Mirė mons. Jonas Voveris (1913–2016)

Rugpjūčio 2 d., eidamas 103-iuosius metus, Taurėnuose mirė monsinjoras Jonas Voveris. Mons. J. Voveris gimė 1913 m. lapkričio 2 d. ūkininkų šeimoje, Vaičiuliškių kaime, Ukmergės apskrityje, dabartiniame Anykščių rajone, Kurklių parapijoje. Mokėsi Vaičiuliškių pradžios

eidavo skelbti savo teisumo, todėl nenorėjo turėti jokio sąlyčio su žmonėmis. Jėzus norėjo apsaugoti savo mokinius nuo užsidarymo savyje. Jis ragina eiti į žmones, atvirai liudyti, nes kiekvienas iš mūsų turi būti pasirengęs, anot palaimintojo, „viską atiduoti, visko išsižadėti“, kad tik Dievo garbė augtų ir jo Bažnyčia tarptų ir kultų.

Po šv. Mišių ir ganytojo palaiminimo, pasimeldę prie palaimintojo relikvijų ir pasivaišinę agapėje, piligrimai vyko į Lūginę, kur juos nuoširdžiai pasitiko savanoriai ir Marijampolės PJM draugijos Šv. arkangelo Mykolo parapijos skyriaus nariai.

Liepos 15-ąją, Ligonų, slaugytojų ir medikų dieną, šios profesijos atstovai Marijampolės bazilikoje šventė kartu su piligrimais iš Druskininkų, Panaros ir kitų Lietuvos vietų. Tradiciškai, kaip ir kiekvieną atleidų dieną, rožinio malda prie palaimintojo relikvijų meldėsi Pal. Jurgio Matulaičio draugijos nariai iš įvairių skyrių. Giedojo Vilkaviškio katedros choras, vadovaujamas vargonininko Sauliaus Bieliūno. Šv. Mišias aukojo vyskupas Rimantas Norvila ir Vilkaviškio dekanatų kunigai. Mišiose dalyvavo neįgalieji iš įvairių globos namų, ypač gausiai iš Šv. Arkangelo Mykolo parapijos globos namų.

Katechezėje kunigas Kęstutis Dvareckas kalbėjo apie palaiminimus, situacijas, už kurias čia, prie palaimintojo relikvijų, galima ir reikia dėkoti. Iš mūsų kiti krikščionys pasišapo dėl šventųjų gerbimo, tarsi jų nušveitimo, nublizginimo. Kitaip yra su tėvu Jurgiu, kuris tarsi galėjo pasigirti greičiau negaliomis, o ne ypatingais pasiekimais. Baigdamas katechezę kunigas apibendrino, kad palaimintojo pavyzdžiu reikia priimti mums Dievo duotą gyvenimą ir būti laimingiems.

Homilijoje, apmąstydamas gerai visiems žinomą Šventojo Rašto vietą apie mokinių siuntimą į pasaulį, kun. K. Dvareckas aiškino, kad Jėzus siunčia kiekvieną krikščionį eiti ir būti pasaulio druska; eiti į pasaulį, kai dažnai norisi iš jo bėgti. Siunčia po du, nes negera žmogui būti vienam, nes vienas lauke ne karys, eiti po vieną reiškia būti labai lengvu grobiu, reikia kito, kad suvoktume save. Svarbu nepamiršti: esame Dievo sukurti ir siunčiami į pasaulį liudyti Dievo meilę žmogui.

Liepos 16-ąją prasidėjo Mariologinis kongresas. Su Marijampolės dekanato tikinčiaisiais bei Palaimintojo Jurgio Matulaičio draugijos nariais iš Kazlų Rūdos ir Marijampolės skyrių melstasi už Marijos legiono, Gyvojo rožinio narius ir kitus Švč. Mergelės Marijos mylėtojus.

Kultūros centre tarptautine konferencija pradėtas Mariologinis kongresas. Konferenciją moderavo prof. teol. dr. Kęstutis Žemaitis ir soc. moksl. dr. sesuo Daiva Kuzmickaitė. Kongreso dalyvius pasveikino Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila ir Marijampolės savivaldybės administracijos direktorius Sigitas Valančius. Abiejose konferencijos dalyse – rytinėje ir popietinėje – buvo perskaityta po 3 pranešimus. Šeštadienio konferencija baigėsi koncertu „Teskamba giesmė Tau, Marija“, kuriame giedojo ir dainavo solistų duetas: Vaida Genytė ir Egidijus Bavikinas, jiems akompanavo Beata Andriuškevičienė.

Vysk. dr. Kęstutis Kėvalas skaitė pranešimą tema „Mergelės Marijos apsišveitimo šiluvoje reikšmė šiandienos Lietuvai“. Kan. dr. prof. Kęstutis Žemaitis pranešime „Marijampolė – Marijos miestas“ ieškojo atsakymo į klausimą, ar Marijampolė Marijos miestas. Viktorija Plečkaitytė MVS ap-

žvelgė Švč. Mergelės Marijos reikšmę pal. Jurgio Matulaičio gyvenime. Kun. dr. Janusz Kumala MIC gilinosi į šv. Stanislovo Papčinskio marijinį pamaldumą. Kun. dr. prof. Rimas Skinkaitis savo pranešime „Švč Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo slėpinys vakar ir šiandien“ aptarė Katalikų Bažnyčioje dogmos reikšmę mūsų tikėjimo kelionei. Kun. dr. Andris Ševels MIC kalbėjo apie *Mater Misericordiae* šv. Jono Pauliaus II teologijoje.

Aukodamas šv. Mišias vyskupas R. Norvila pasidžiaugė prasidėjusiu kongresu ir aktyviu tikinčiųjų dalyvavimu. Per pamokslą kunigas teol. dr. Rimas Skinkaitis aptarė Šventojo Rašto citatą apie 72 mokinius, Jėzaus pasiūstus į pasaulį. Pašaukimo esmė ne tik sėja, bet ir darbas Viešpaties vynuogyne. Jėzaus atėjimo prasmė – sunaikinti blogį. Jėzus nori, kad nė viena varpa, nė vienas žmogus nepradingtų. Savo sūnaus rankomis Dievas gelbsti žmogų. Jėzus į talką kviečiasi pagalbininkus, savo bičiulius ir sekėjus, taip Dievas nori išgelbėti žmogų kito žmogaus rankomis ir širdimi.

Vakare, po Mišių ir konferencijos, giedotas Akatistas, kuri vedė kunigas Arūnas Simonavičius. Šios dienos išskilmė baigėsi žiburių procesija Marijampolės miesto gatvėmis.

Liepos 17-oji, pagrindinė iškilnių diena, Marijampolės bazilikoje prasidėjo trečiajais Mariologinio kongreso, tarptautinės konferencijos dalimi. Pranešimą „Gailestingumo Motinos žvilgsnio lydimi“ Vilniaus arkivyskupijos vyskupas augziliaras Arūnas Poniškaitis pradėjo pristatydamas popiežiaus Pranciškaus bulę dėl Gailestingumo ypatingojo jubiliejaus paskelbimo. Joje popiežius mūsų žvilgsnį nukreipia į Švč. Mergelę Mariją, Gailestingumo Motiną.

Šv. Mišias aukojo kardinolas Audrys Bačkis, Lietuvos Vyskupų Konferencijos pirmininkas, Vilniaus arkivyskupas metropolitas Gintaras Grušas, Kauno arkivyskupas metropolitas Lionginas Virbalas SJ, kiti Lietuvos vyskupai, Lenkijos marijonų provincijos atstovas kun. Januszas Kumala MIC, Latvijos marijonų atstovas Andris Ševels MIC, gausus būrys kunigų iš įvairių Lietuvos dekanatų ir apie 60 piligrimų, pėsčiomis atėjusių iš Lenkijos Sokulkos miestelio. Pasveikinti tikinčiųjų ir kartu švęsti šv. Mišių atvyko ir apaštališkasis nuncijus arkiv. Pedro Lopez Quintana.

Per pamokslą kardinolas A. J. Bačkis pasidžiaugė Marijampolės bazilikos, priglaudusios palaimintojo relikvijas, grožiu, jos dvasine reikšme ir pakvietė tikinčiuosius nuoširdžiai melsti, kad kuo greičiau tėvas Jurgis būtų paskelbtas šventuoju. Jis tikrai buvo šventas, gyveno šventai ir visą save aukojo Viešpačiui. Tėvo Jurgio šūkis „Nugalėti blogį gerumu“ tapo jo gyvenimo programa. Jis darė gera visiems nepaisydamas tautybės, o tik siekdamas Dievo ir Bažnyčios teisybės. Tapo gailestingumo įrankis, jautrus kitų vargui, ypač klystantiems nusidėjėliams. Pats nusiramindamas rasdavo prie Dievo širdies. Baigdamas homiliją kardinolas pakvietė melsti palaimintojo užtarimo, kad atvertume širdis Dievo gailestingumui, drąsiai neštume gailestingumą į šeimas ir pasaulį.

Apaštališkasis nuncijus Pedro Lopez Quintana popiežiaus ir savo vardu sveikino tikinčiuosius, dėkojo už pakvietimą dalyvauti Palaimintojo Jurgio Matulaičio atlaidų oktavoje ir paragino visus melsti malonių pasauliui, Lietuvai ir sau.

Ypatingas atlaidų momentas buvo Marijampolės miesto pavedimas Švč. Mergelės Marijos globai. Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila vadovavo Marijampolės ir jos krašto paaukojimo Švč. Mergelei Marijai ceremonijai. -vmick-

mokykloje, vėliau Ukmergės gimnazijoje. Joje baigęs septynias klases ir Kauno jėzuitų gimnazijoje išlaikęs lotynų kalbos egzaminą, 1933 m. įstojo į Kauno kunigų seminarijos antrąjį licėjinį kursą. 1939 m. birželio 3 d. Kauno arkikatedroje arkivyskupo Juozapo Skvirecko įšventintas kunigu.

Iš pradžių darbavosi vikaru Pernaravoje. Po septynerių metų, 1946 m. lapkritį laikinai iškeltas į Vidiškius dirbti vikaru, o po penkių mėnesių paskirtas Raseinių parapijos vikaru, po to laikinai paskirtas dar ir Kauno M. V. Jėzaus Kristaus Prisikėlimo parapijos vikaru. Į Raseinius taip ir nenuvyko, bet iš karto apsigyveno Kaune ir buvo paskirtas nuolatinis Prisikėlimo parapijos vikaru, nors faktiškai teko eiti klebono pareigas. Ten darbavosi tik nepilnus tris mėnesius. Tuo metu sovietinis saugumas ieškojo tuometinio Prisikėlimo bažnyčios klebono ir dekaną, norėdamas jį suimti. Kadangi Prisikėlimo parapijoje dirbantys kunigai neišdavė, kur slapstosi klebonas, saugumo pareigūnai įsakė kun. J. Voverį iš Žaliakalnio iškelti. 1947 m. rugpjūtį jis perkeltas eiti vikaro pareigas į Šančių parapiją.

1947 m. rugsėjį mėnesį suimtas ir 1948 metais už akių nuteistas 10 metų darbo stovyklos. Išvežtas į Kirovo sritį, vadinajamąjį Vetlagą, kur išbuvo iki 1954 m. Tų metų rugsėjį grįžęs į Lietuvą, paskirtas Girdžių parapijos altaristu, o po mėnesio – Girdžių parapijos klebonu. Juo tarnavo dešimt metų, o 1964 m. balandį buvo paskirtas Surviliškio parapijos klebonu, dar po šešerių metų, 1970 m. lapkritį, – Taujėnų parapijos klebonu. Čia pragyveno beveik keturiasdešimt šešerius metus.

Rūpinosi jaunimo religiniu švietimu, rašė ir savo lėšomis leido knygas, dalijosi savo patirtimi su kunigais, visuomet išlaikydamas šviesų gyvenimo pavyzdį. Savo parapijiečiams Taujėnuose jis visuomet buvo kaip tikras tėvas, pažįstantis visus savo tikinčiuosius, mylėjo juos ir patarnaudavo visomis jėgomis. Gyveno labai kukliai.

1998 m. kovo 26 d. šventasis popiežius Jonas Paulius II pakėlė kun. J. Voverį Jo Šventenybės kapelionu (monsinjoru). 2000 m. patyrė didelį sukrėtimą: plėšikai užpuolė klebonijoje jį ir jam patarnaujančią šeiminkę, reikalaudami pinigų surišo ir sumušė. Užpuolimo metu žuvo kunigo šeiminkė, o paties mons. J. Voverio sveikata pradėjo sparčiai blogėti. 2002 m. pabaigoje, jau beveik apakęs, pasiprašė atleidžiamas iš klebono pareigų, prašydamas leisti pasilikti gyventi Taujėnuose. Oficialiai iš Taujėnų parapijos klebono pareigų atleistas 2005 m. Likusius gyvenimo metus praleido namuose, tačiau, jei tik galėdavo, prašydavosi bent sekmadienį atvežamas į bažnyčią, kur kartu koncelebruodavo šv. Mišias. 2014 m. paminėjo savo kunigystės šventimų 75 metų jubiliejų.

Mons. Jono Voverio žemiškieji palaikai buvo pašarvoti Taujėnų šv. Kryžiaus Išaukštino bažnyčioje. Laidotuviai šv. Mišios aukotos rugpjūčio 4 d. Po šv. Mišių palaidotas Taujėnų parapijos naujosiose Užupušių kapinėse.

-Kn-

Mirė kun. Algirdas Juozas Pasilauskas (1934–2016)

Rugpjūčio 22 d. Vilkaviškio ligoninėje mirė Vilkaviškio švč. M. Marijos Apsilankymo parapijos rezidentas kun. Algirdas Juozas Pasilauskas. Kun. A. J. Pasilauskas gimė 1934 m. rugsėjo 20 d. Vištytyje. Mokėsi Vištyčio vidurinėje mokykloje. 1970–1975 m. studijavo Kauno tarpdiecezinėje kunigų seminarijoje. 1975 m. balandžio 27 d. Kauno arkikatedroje įšventintas kunigu.

Darbavosi: nuo 1975 m. birželio – Priėnų parapijos vikaru; nuo 1976 m. – Vilkaviškio parapijos vikaru; nuo 1980 m. birželio – Kalvarijos parapijos vikaru; nuo 1981 m. gegužės – Gižų parapijos administratoriumi; nuo 1995 m. rugsėjo – Gižų parapijos klebonu; nuo 2003 m. balandžio – Sangrūdų parapijos klebonu; nuo 2011 m. birželio – Vilkaviškio švč. M. Marijos Apsilankymo parapijos rezidentu.

Kryžių kalno atlidai

Paskutinį liepos savaitgalį netoli Šiaulių esančiame Kryžių kalne švęsti Kryžių kalno atlidai. Išvakarėse, liepos 30 d., 19 val. rinktasi į vigiliją. Kryžiaus keliui aplink Kryžių kalną vadovavo Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis. Melstasi už emigrantus iš Rytų ir jaunimą, susirinkusį į Pasaulio jaunimo dienas.

Liepos 31-ąją, sekmadienį, nemažai tikinčiųjų, kaip ir kiekvienais metais, nuo Šiaulių katedros į Kryžių kalną atėjo pėsčiomis. Piligrimams vadovavo Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis. Per Šiaulius eita su giesme. Vyskupas lėtesnes giesmes keitė džiugiomis, kurios liejosi šypsenomis, pakeltomis rankomis, spartesniu žingsniu. Už Šiaulių pradėta kabėti rožinio malda, kuriai vadovavo kun. Donatas Grigalius. Keliaujančiuosius šiek tiek atgaivino lietus, tačiau Kryžių kalne visų šv. Mišių metu buvo giedra ir saulėta. Prieš šv. Mišias vykusią Sutaikinimo ir Atgailos pamaldų metu diakonas Elisas Černiauskas giedojo savos kūrybos giesmes, priminė Dievo gailestingumo malonę, aiškino Sutaikinimo sakramento svarbą.

Eucharistijai vadovavo Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis, koncelebravo Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, Panevėžio vyskupas emeritas Jonas Kauneckas, Kaišiadorių vyskupas emeritas Juozas Matulaitis, Telšių vyskupas Jonas Boruta SJ. Pamokslą gausiai į atlidus susirinkusiems tikintiesiems sakė vyskupas Jonas Kauneckas. Pasiūlęs išsižiūrėti į meilės simbolį – kryžių, remdamasis grožine literatūra, žiniasklaidos pranešimais, sava patirtimi, ganytojas atkreipė dėmesį į vieną didžiausių Lietuvos kryžių – alkoholizmo problemą. Priminė blaivybės apaštalo Lietuvoje, Šiauliuose besidarbavusio kun. Ignaco Štacho veiklą, jis įkūrė Šiauliuose blaivybės draugiją. Kreipdamasis į atliduose dalyvaujančius Seimo narius, vyskupas J. Kauneckas ragino įstatymais mažinti alkoholizmą, jis pateikė Vokietijos, Norvegijos ir kitų šalių pavyzdžius.

Tradiciniai Kryžių kalno atlidai kiekvienais metais gražėja ir turteja neabejingų žmonių ir įvairių bendruomenių dėka. Vigilijos metu Šiaulių vyskupas pašventino tris naujas Kryžiaus kelio stotis. Jas iš medžio išdrožė skulptorius Vytautas Ulevičius, metalinės dalys patikėtos kalvio Stanislovo Špuko rankoms. Šiuo metu jau yra pastatyti 8 stočių koplytstulpiai. Šių metų atlidams kalnas apjuostas lauko žolynų pyne, kuriai nupinti prireikė net dviejų dienų. Taip dr. Renatos Veršinskienės vadovaujamo Šiaulių profesinio rengimo centro Prekybos ir verslo skyriaus pedagogai siekė atgaivinti XX a. pradžios tradiciją. Idėja kilo kultūros istorikui ir dizaineriui Viliui Puronui radus 1928 m. nuotrauką, kurioje matomas pievų žolynais apjuostas Kryžių kalnas. Prekybos ir verslo skyriaus pedagogai žolynais papuošė ir šv. popiežiaus Jono Pauliaus II vizitą 1993 m. menančią koplyčią.

Atlaidų šv. Mišių metu giedojo vargonininko Andriaus Bartulio suburtas jungtinis choras, sujungęs trijų Šiaulių bažnyčių ir Vilniaus Aušros Vartų parapijos giesmininkus. Pagrindinis šventės akompaniatorius – vargonininkas Pranciškus Alseika. Žygio į Kryžių kalną ir šv. Mišių metu talkino būrys mėlynais marškinėliais apsivilkusių savanorių; jiems dalyviai dėkingi už tvarką, saugumą, numalšintą troškulį, dalytus lankstinukus, kitokią pagalbą. Prisidėjo Kauno arkivyskupija, kaip ir kiekvienais metais talkino Lietuvos kariuomenė, Meškuičių seniūnija, pranciškonų Kryžių kalno vienuolynas, Šiaulių rajono savivaldybė, Šiaulių kultūros centras, Šiaulių apskrities policija, greitoji medicinos pagalba, keleivinio transporto įmonė „Busturas“,

geriamu vandeniu aprūpino UAB „Šiaulių vandenys“. Pagrindiniai Kryžių kalno atleidų organizatoriai – Šiaulių vyskupijos kurija, Katechetikos, Šeimos, Evangelizacijos centrai.

-irat-

Žolinės atlidai Krekenavoje

Rugpjūčio 13–15 d. vyko didžiausi atlidai svarbiausioje Panevėžio vyskupijos Marijos šventovėje – Krekenavos Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bazilikoje.

Rugpjūčio 13-ąją, šeštadienį, atlidai prasidėjo ligoniams ir Panevėžio vyskupijos *Caritas* savanoriams skirta diena. 10 val. vyko vidinio išgydymo pamaldos prie išstatyto Švenčiausiojo Sakramento. Pamaldoms vadovavo Panevėžio vyskupijos egzorcistas, Ramygalos parapijos klebonas kun. kan. Edmundas Rinkevičius, išpažinčių klausė kaimyninių parapijų kunigai.

12 val. šv. Mišias aukojo Panevėžio vysk. Linas Vodopjanovas ir vysk. emeritas Jonas Kauneckas, kuris ir pasakė homiliją. Buvo meldžiamasi už ligonius ir *Caritas* savanorius, ypač šiais Gailestingumo metais prisimenant, kad gailestingumas turi turėti regimą išraišką artimo meilės darbuose. Po šv. Mišių koncertavo Raguvos kultūros centro saviveiklininkai, bendroje agapėje vaišintasi *Caritas* savanorių virta sriuba. Kiekvieną atleidų dieną nuo 15 val. buvo galimybė užteiti į baziliką pasimelsti Švenčiausiojo Sakramento akivaizdoje, buvo klausoma išpažinčių, kunigas laukė žmonių dvasiniam pokalbiui. 18 val. šv. Mišių aukai vadovavo Krekenavos bazilikos klebonas kun. dr. Gediminas Jankūnas.

Rugpjūčio 14-ąją, sekmadienį, švęsta Parapijos, bendruomenės, šeimų ir jaunimo diena. Tikinčiųjų ir Krekenavos miestelio bendruomenė laukė atvykstant naujojo vyskupo ordinaro Lino Vodopjanovo Krekenavos miestelio aikštėje. Į Krekenavos parapiją, į Krekenavos kraštą vyskupas įžengė pro bendruomenės nupintą bromą, tarsi pro simboliškus vartus, buvo pasitiktas mokyklos, valdžios, taip pat kitų įstaigų atstovų, gausios tikinčiųjų minios, kurie kartu su vaikais, savanoriais, laikydami vainikus, nulydėjo vyskupą į baziliką, prie kurios jį pasitiko klebonas kun. G. Jankūnas.

12 val. Eucharistijos liturgijai vadovavo Panevėžio ordinaras vysk. Linas Vodopjanovas, koncelebravo Telšių ordinaras vysk. Jonas Boruta, vyskupo J. Borutos sekretorius kun. Haroldas Šneideraitis, Panevėžio vyskupo generalvikaras kun. Eugenijus Styra, Pušaloto parapijos kun. jubil. Albinas Pipiras, kleb. kun. Gediminas Jankūnas. Išpažinčių klausė mons. Juozapas Antanavičius ir kun. Saulius Černiauskas.

Vysk. L. Vodopjanovas sveikino visus šv. Mišių dalyvius ir Marijos radijo klausytojus, ypač – šeimas, kurios išgyvena savo pašaukimą ir stengiasi eiti per gyvenimą, kupiną įvairiausių iššūkių. Psalmę giedojo solistas Liudas Mikalauskas.

Per pamokslą vysk. L. Vodopjanovas gilinosi į tos dienos Evangeliją pagal Luką apie dvylikamečio Jėzaus atradimą šventykloje Jeruzalėje: „Pasimetęs vaikas Jėzus atrandamas Jeruzalės šventykloje, tai yra – Tėvo namuose. Šis įvykis nurodo prisikėlusio ir Tėvo dešinėje atsisėdusio Jėzaus Velykas. Praradimo ir atradimo paveikslas iš anksto atskleidžia Jėzaus mirties ir prisikėlimo slėpinį. Marija

Pašarvotas buvo Vilkaviškio Švč. M. Marijos Apsilankymo katedroje. Šv. Mišių aukotos rugpjūčio 22, 23, 24 d. Rugpjūčio 24 d. po laidotuvių šv. Mišių Vilkaviškio Švč. M. Marijos Apsilankymo katedroje kun. A. J. Pasilauskas išlydėtas į savo gimtąją Vištyčio Švenčiausiosios Trejybės parapiją ir amžinojo poilsio atgulė šios parapijos bažnyčios šventoriuje.

-Vk-

Seserų rekolekcijos

Liepos 3–9 d. Paštuvos Basųjų karmeličių vienuolyne vyko pašvęstojo gyvenimo seserims skirtos rekolekcijos. Jas vedė pranciškonas konventualas t. Amedeo Ferrari. Rekolekcijose dalyvavo seserys karmelitės bei kitos įvairių apaštališkųjų moterų vienuolių seserys.

Rekolekcijų tema – Eucharistija. Rekolekcijų vedėjas ragino į Eucharistiją žvelgti visame išganymo plane primindamas, jog Jėzus atėjo, kad atkurtų tarp Dievo ir žmogaus santykį, kurį nutraukė nuodėmė. Cituodamas Vatikano II Susirinkimo dogminę konstituciją apie Bažnyčią *Lumen gentium* priminė, jog mes esame perkeičiami į tą, kuri priimame, todėl galime su apaštalu Pauliumi tarti: „Aš gyvenu, tačiau nebe aš, o gyvena manyje Kristus“ (*Gal 2, 20a*). Kristus, atgaivindamas mūsų kūną, savuoju kūnu mus sudievina. Taigi jei per Eucharistiją tapau Jėzumi, turiu elgtis kaip jis, ne imituoti Jėzų, bet būti Jėzumi. Dievo meilė įsikūnija Jėzuse ir toji meilė mus sudievina. Mūsų visų pašaukimas yra Meilė, todėl visada turime klausti, ko nori meilė.

Per Eucharistiją esame įvedami į Tėvo įščias. Jėzus yra Tėvo įščios, dieviškoji meilė, kuri mus veda į išėjimą iš savęs. Gyventi Tėvo įščiose – tai pasilikti jo meilėje. Dievas visada myli pirmas, todėl ir krikščionis turi mylėti pirmas. Turime mylėti artimą ne žmogiška, o dieviška meile. Mylėti reiškia duoti gyvenimą! Kai aš myliu, manasis „aš“ tą akimirka miršta. Jėzus Eucharistijoje mus nuveda į Trejybės širdį ir kviečia pasilikti joje. Būti panardintam į Jėzų – išgyventi mistines

vestuves. Meilė surenka mus į bendruomenę ir daro vieną tautą – Bažnyčią.

Eucharistija yra vienybės sakramentas. Sumalti grūdai, tapę viena, simbolizuoja eucharistinę vienybę. Eucharistijos tikslas – nuvesti Bažnyčią į Trejybės įsčius. Esame šakelės vynmedyje. Eucharistija mus daro šventus kartu. Kaip įgyvendinti tąją vienybę? T. Amedeo kvietė perkeisti ne tik širdį, bet ir akis. Reikia žvelgti taip, kaip Dievas mato. Į savo artimą žvelgti ne kaip į kliūtį, bet kaip į patį tiesiausią kelią – kelią į Dievą.

Eucharistija – auka. Švęsti Eucharistiją reiškia vėl iš naujo išgyventi Kristaus mirtį ir prisikėlimą, taip pat ir savo gyvenimu reikia išgyventi šį perėjimą. Perėjimas iš mirties į prisikėlimą yra krikščionybės šerdis. Paskutinę dieną rekolekcijų vedėjas dalijosi tuo, kad Eucharistija, įeidama į krikščionis, palieka dovaną – Šventąją Dvasią. Turime leistis būti vedami Šventosios Dvasios. Dievo valia – mano šventėjimas. Tapti šventiems reiškia vykdyti dangiškojo Tėvo valią. Šventumas yra meilė.

-karmelites.lt

Karmelitų sugrįžimo sukaktis

Liepos mėnesį Šiaulių vyskupijoje, o ir visoje Lietuvoje, graži sukaktis – prieš 15 metų senosios regulos karmelitai grįžo į Lietuvą. Uždarius vienuolynus, jų Lietuvoje nebuvo maždaug 150 metų. Senosios regulos karmelitai į Lietuvą atvyko XVII a. pradžioje. Karmelitų vienuolynai buvo įsikūrę Kėdainiuose, Linkuvoje, Pumpėnuose, Tabariškėse, Kolainiuose ir du Vilniuje. Jie gyvavo Lietuvoje iki XIX a. vidurio. Po 1832 ir 1863 m. sukilimų visus vienuolynus rusų caro valdžia uždarė.

2001 m. liepos mėnesį vyskupo E. Bartulio iniciatyva Linkuvoje vyko pirma karmelitiškojo dvasingumo stovykla – rekolekcijos, kurioms vadovavo Senosios regulos karmelitų vienuolijos generolo pavaduotojas Michaelis O'Neillas ir penki karmelitai iš Airijos, Vokietijos ir Nyderlandų. Į šią stovyklą

ir Juozapas simbolizuoja krikščionių bendruomenę, kuri netikėtai prarado savo Mokytoją, tačiau po trijų laukimo ir ieškojimo dienų sugeba Jį, prikeltą Tėvo šlovėje, vėl atrasti.“ L. Vodopjanovas ir visas dalyvaujantias šeimas kvietė prašyti stiprybės bei žvelgti, kaip šventoji šeima – Marija ir Juozapas – ieškojo Jėzaus.

Žodį taręs svečias vysk. Jonas Boruta priminė, kad Telšių, Panevėžio vyskupijos ir Kauno arkivyskupija buvo Žemaičių vyskupijos dalys. Kitais metais švęsime 600 metų, kai buvo įkurta Žemaičių vyskupija. Ganytojas kvietė prisiminti šią datą ir dėkoti Dievui už Krikšto malones mūsų gyvenime bei už žmones, pakrikštytus per tuos šimtmečius.

Po šv. Mišių programą „Karolio Voitylos paslaptis“ pagal šv. Jono Pauliaus II poeziją atliko solistas Liudas Mikalauskas ir pianistė Audronė Juozauskaitė. Krekenavos, Upytės bei kitų parapijų šeiminkės prie parapijos namų vaišino visus iškilnių dalyvius savo keptais blynais su pagardais.

Rugpjūčio 14-osios popietę Panevėžio vyskupijos jaunimo centras suorganizavo dviračių piligriminį žygį į Krekenavą. 20 dviratininkų pajudėjo iš Panevėžio Kristaus Karaliaus katedros pro Berčiūnus, Naujamiestį, Vadaktėlius ir 17 val. atvyko į Krekenavos parapiją, kur apsistojo jiems paruoštoje vietoje ir dalyvavo vakarinėse šv. Mišiose. Vakarinės šv. Mišias aukojo kleb. Gediminas Jankūnas ir Rokiškio vikaras kun. Mindaugas Šakinis. Po Mišių, pasistiprinę koše, kurią išvirė Naujamiesčio Šaulių kuopa, jaunuoliai dalyvavo Šiaulių modernaus folkloro grupės „Kitava“ koncerte miestelio aikštėje. Vėliau bazilikoje vyko šlovinimo ir liudijimų vakaras. Krekenavos ir Panevėžio jaunimas dalijosi išpūdžiais iš Pasaulio jaunimo dienų Krokuvoje. Vakaras žvakių šviesoje, giedant Vytauto Striogos vadovaujamai šlovinimo grupei „Riba“, baigėsi po 24 val.

Rugpjūčio 15-ąją, Žolinės dieną, 9 val. šv. Mišias aukojo ir pamokslą pasakė Panevėžio Švč. Trejybės bažnyčios kunigas Rimantas Kaunietis.

12 val. šv. Mišių aukai vadovavo vysk. Linas Vodopjanovas, koncertavo arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, vyskupai Eugenijus Bartulis, Kęstutis Kėvalas, Arūnas Poniškaitis, Jonas Kauneckas ir 5 kunigai: LVK Generalinis sekretorius kun. Kęstutis Smilgevičius, LVK Generalinio sekretoriaus padėjėjas dr. Saulius Rumšas OP, Panevėžio vyskupo generalvikaras kun. Eugenijus Styra, Kulautuvos kleb. kun. Ladislovas Baliūnas SJ, Biržų vik. kun. Ernestas Želvys. Dalyvavo Lietuvos Ministras Pirmininkas Algirdas Butkevičius. Giedojo Panevėžio muzikinio teatro choras, vadovaujamas Algirdo Viesulo. Šv. Mišias transliavo LRT televizija ir Marijos radijas, komentavo Berčiūnų rektorius kun. Algirdas Daukns ir Panevėžio bibliotekininkė Albina Saladūnaitė.

Vysk. L. Vodopjanovas kvietė visus melstis už mūsų Tėvynę, vyskupiją, prašant Švč. Mergelės Marijos užtarimo, pagalbos ir vedimo prie Jėzaus.

Per pamokslą arkiv. Sigitas Tamkevičius sakė, kad džiaugiantis Marijos pergale, kurią vainikavo jos paėmimas į dangų, būtina įsigilinti, apmąstyti, koku keliu ji ėjo į savo garbę. Marijos kelias mums bus kaip orientyras, kuriuo keliu mes galime saugiai keliauti į tą pergalę, į tą džiaugsmą, kurį pasiekė Dievo Motina Marija. O tas kelias, kuriuo ėjo Marija ir kuriuo turime eiti mes visi, kurie save laikome Jėzaus mokiniais, – tai klausytis ir laikytis Dievo žodžio.

Nuo 14 val. bazilikos aikštėje vyko Panevėžio muzikinio teatro koncertinė programa. Buvo vykdoma kraujo donorystės akcija. Vysk. Linas kvietė

galinčius dalytis savimi ir pagelbėti kitiems. Vakare šv. Mišias aukojo klebonas kun. Gediminas Jankūnas ir Pabradės klebonas Deimantas Braziulis, kuris ir sakė homiliją.

Atlaidų metu pievoje netoli bazilikos palapinių miestelyje su dviem vadovais buvo įsikūrę savanoriai – 20 jaunimo stovyklos „Žolynėlis“ dalyvių iš Krekenavos, Upytės ir Vadaktėlių.

Tikriausiai ne vienas maldininkas pastebėjo, kad šiais metais Krekenavos bazilikos centriniame altoriuje nėra tikrojo Marijos su Kūdikiu ant rankų paveikslo – ten įkelta kopija. Pasak kleb. kun. G. Jankūno, šiuo metu paveikslo originalas yra Prano Gudyno restauravimo centre Vilniuje, aukščiausios kategorijos restauratorės Janinos Bilotienės rankose, kuri restauravo ir Šiluvos, Aušros Vartų, Žemaičių Kalvarijos stebuklinguosius paveikslus.

-Ik-

Žolinės atlaidai Pivašiūnuose

Jubiliejinių Gailestingumo metų Žolinės atlaidai Pivašiūnuose turėjo jaunatvišką įžangą. Rugpjūčio 9 d. Varkalėse prasidėjo jau tradicija tapusi jaunimo stovykla ir piligriminis žygis į Pivašiūnų šventovę. Stovyklautojai gilinosi į Dievo tarno arkivyskupo Teofiliaus Matulionio dvasinį palikimą, todėl trijų dienų stovyklavimą vienijo Dievo tarnui ypač svarbus šūkis: „Būk valia Tavo!“ Stovyklos dalyviai klausėsi mokymų apie piligrimystę, Dievo tarno Teofiliaus gyvenimą, pamaldumą, dorybes bei beatifikacijos bylos eigą. Mokymus vedė kun. dr. Mindaugas Sabonis, kun. Marius Talutis, dr. Roma Zajančauskienė ir Irmantas Ramanauskas.

Rugpjūčio 12 d. jaunimas iš Varkalių pėsčiomis su malda ir giesme leidosi į piligrimystę Pivašiūnų kryptimi. Pakeliui piligrimai rinko sutiktų žmonių intencijas, kurias nešė į Pivašiūnų šventovę ir tomis intencijomis meldėsi. Jaunimas aplankė ir meldėsi Užuguoščio, Aukštadvario, Onušio, Dusmenų bažnyčiose. Rugpjūčio 14 d., skambant šventovės varpams, piligrimus, nešančius LJD kryžių, Pivašiūnuose pasitiko klebonas mons. Vincas Baublys. Pasimeldę Pivašiūnų bažnyčioje piligrimai įsikūrė gimnazijoje ir ruošėsi Žolinės atlaidų pradžiai.

Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų atlaidų išvakarių Mišioms vadovavęs Kaišiadorių vyskupas Jonas Ivanauskas nuoširdžiai sveikino jaunimą, cituodamas popiežių Pranciškų, kad jie „paliko patogias sofas, apsiavė žygio batus ir ryžosi piligrimystei“. Ganytojas pasidalijo išpūdžiais iš PJD Krokuvoje, kuriose dalyvavo nemažai jaunimo ir iš Kaišiadorių vyskupijos. Po šv. Mišių vyskupas įteikė padėkas į PJD Krokuvoje jaunimą lydėjusiems vadovams, taip pat Užuguoščio, Aukštadvario, Onušio ir Dusmenų parapijų klebonams ir jų bendruomenėms už nuoširdų piligrimų priėmimą. Po vakarienės jaunimas pradėjo rengtis pagrindinei atlaidų dienai, o savo darbus užbaigė Švenčiausiojo Sakramento adoracija.

Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų iškilmės dieną nuo ankstyvo ryto jaunimas ėmėsi savanorystės: koordinavo automobilių statymą aikštelėse, ištroškusiems dalijo vandenį, nuo spūsties saugojo pagrindinius takus, patarnavo šv. Mišioms, teikė informaciją atvykstantiems piligrimams.

Pagrindinėms Žolinės atlaidų Mišioms rugpjūčio 15 d. šventoriuje vadovavo Kaišiadorių vyskupas Jonas Ivanauskas. Koncelebravo Vilkaviškio vyskupas

susirinko gausus būrys pasauliečių. Jie kartu su tėvais karmelitais tvarkė buvusio vienuolyno aplinką bei patį vienuolyną, taip pat meldėsi, klausėsi tėvų karmelitų konferencijų, dalyvavo šv. Mišiose, dvasiniuose pokalbiuose. Tokios vasaros stovyklos-rekolekcijos vyko Linkuvoje ir 2002–2004 metais. Dėl šių sėkmingų rekolekcijų ir didėjančių pasauliečių lūkesčių atsirado būtinybė dažniau organizuoti susitikimus. Karmelitų ordino generalinis prioras Romoje pasiūlė olandų karmelitiškai provincijai imtis atsakomybės, kad Lietuvoje intensyviau plistų karmelitiškas judėjimas. Taip nuo 2005 m., be vasaros rekolekcijų, pradėti organizuoti rudens, žiemos ir pavasario savaitgaliniai susitikimai. Už Karmelio atsikūrimą Lietuvoje atsakingu buvo paskirtas tėvas karmelitas Tjeu Timermans iš Olandijos.

Vėliau rekolekcijos, dvasiniai seminarai vyko įvairiose Lietuvos vietose: Šiluvoje, Kryžių kalne, Šiauliuose, Trinapolyje (Vilniuje), Linkuvoje ir Guronyse. Žmonės rinkosi iš visos Lietuvos. Ilgainiui susidomėta Karmelitų trečiuoju ordinu. 2008 m. vasarą pirmos trys seserys pasaulietės Vilniuje buvo priimtose į Karmelio kalno Švč. Mergelės Marijos brolių ir seserų trečiąjį ordiną, Visų Šventųjų (Karmelitų) bažnyčioje davė įžadus. Tretininkų grupė augo. Dabar yra šeši paprastųjų įžadų karmelitai pasauliečiai ir du kandidatai.

Šiuo metu Karmelio atkūrimą tęsia lenkų provincija. Šiauliuose jau antri metai gyvena tėvai karmelitai Mariuszas Plackas ir Miroszlavas Sokolinskis. -irat-

Gyvojo rožinio kongresas

Rugpjūčio 6 d. Salako Švč. Mergelės Marijos Sopulingosios parapijoje vyko XII Panevėžio vyskupijos Gyvojo rožinio maldos mylėtojų kongresas „Sveika, Gailestingumo Motina“. Šiomet jame dalyvavo per tūkstantį svečių praktiškai iš visų Lietuvos vyskupijų.

Kongresas prasidėjo Švenčiausiojo Sakramento adoracija. Vėliau br. kun. Vin-

centas Tamošauskas OFM cap katechezėje dalijosi mintimis apie Rožinio maldą, apie šios maldos galią ir reikšmę. Pasibaigus katechezei, bažnyčios šventoriuje vyko Rožinio procesija. Buvo kalbami Kančios slėpiniai. Maldai vadovavo br. Vincentas, o ją pajvairino Zarasų parapijos choras, vadovaujamas Gražvydo Gasparavičiaus. Salako parapijos Gyvojo rožinio nariai buvo parengę penkias stoteles, kuriose atsispindėjo penki kančios slėpiniai.

Iškilmingas kongreso šv. Mišias aukojo Panevėžio vyskupas Linas Vodopjanovas OFM, koncelebravo vyskupas emeritas Jonas Kauneckas, br. kun. Vincentas Tamošauskas OFM cap, Panevėžio vyskupo generalvikaras kun. Eugenijus Styra, Zarasų dekanas ir Gyvojo rožinio draugijos dvasios vadas kun. Remigijus Kavaliauskas, Pabiržės klebonas kun. Vytautas Dagelis, Rimšės klebonas kun. Algis Vaickūnas, Alantos klebonas kun. Sigitas Sudentas, Kauno Gerojo Ganytojo parapijos vikaras kun. N. Pipiras, kun. Egidijus Charue iš Baltriškių, patarnavo Salako, Švedriškės ir Zarasų parapijų ministrantai, giedojo Salako parapijos moterų ansamblis. Per pamokslą vysk. L. Vodopjanovas OFM visus tikinčiuosius ragino būti Atsainymo žinios nešėjais – sekti Marijos pavyzdžiu. Tai nėra lengva, kadangi reikia visuomet eiti pro siaurus vartus, tačiau įmanoma. Baigdamas homiliją, vyskupas pabrėžė, kad žmonija, kurios rankoje rožinys, niekuomet nežus.

Pasibaigus šv. Mišių aukai visus nuoširdžiai pasveikino Gyvojo rožinio draugijos dvasios vadas kun. R. Kavaliauskas džiaugdamasis dalyvių gausa, nuolat didėjančiu besimeldžiančių rožinį skaičiumi. Keliaujantis rožinys buvo įteiktas Biržų dekanato atstovams. Tai ženklas, kad kitais metais kongresas vyks Biržų dekanate. Vėliau visi renginio dalyviai susirinko bažnyčios šventoriuje, kur kongresui atminti vyskupas L. Vodopjanovas OFM ir J. Kauneckas pasodino medelį. Palaiminus stalą, čia pat šventoriuje vyko agapė.

-knp-

Rimantas Norvila, Telšių vyskupas Jonas Boruta, Panevėžio vyskupas emeritas Juozas Preikšas, Kaišiadorių vyskupas emeritas Juozas Matulaitis, Magdeburgo vyskupo generalvikaras kun. Raimundas Sternalis, kun. Gerhardas Nachtwei ir kiti kunigai. Mišių pradžioje Kaišiadorių ganytojas pakvietė melstis, kad atpažintume Dievo valią savo gyvenime, o homilijoje išplėtojo mintį apie Viešpaties valios vykdymą Dievo Motinos Marijos gyvenime. Giedojo jungtinis Kaišiadorių vyskupijos parapijų choras, grojo Alytaus Didžiosios kunigaikštienės Birutės bataliono orkestras. Po šv. Mišių sveikinimo žodį tarė Magdeburgo vyskupo generalvikaras kun. Raimundas Sternalis. Jis priminė apie prieš 25 metus prasidėjusį bendradarbiavimą tarp Kaišiadorių ir Magdeburgo vyskupijų ir kvietė atverti savo širdis kiekvienam, reikalingam įvairiopus pagalbos. Po pamaldų Pivašiūnų klebonas mons. Vincas Baublys dėkojo visiems maldininkams, tai pat ir Dievui už gerą orą: „Jau dvidešimt trečius metus švenčiame Žolinės pagrindines šv. Mišias lauke. Nors sinoptikai prognozavo liūtų, per tą laiką dar nėra taip buvę, kad lietus sutrukdytų lauke vykstančias pamaldas.“

Rugpjūčio 16 d. melstasi už žemdirbius ir bendruomenes. Nors šiemet nepalankus oras neleidžia įsibėgėti rugiapjūtei, tačiau visuomet išlieka viltis, jog nuolat esame Viešpaties rankoje.

Rugpjūčio 17 d. Pivašiūnų šventovė subūrė maldai kunigus, vienuolius ir vienuoles. Homilijos metu Kaišiadorių vyskupo generalvikaras mons. dr. Algirdas Jurevičius, pasiremdamas pal. Jurgio Matulaičio klausimu – „Kur imti kunigų, tikrų katalikų?“, svarstė apie katalikiškumą skelbiant Evangeliją. Po pamaldų dvasininkai ir pašvęstojo gyvenimo atstovai dalijosi mintimis prie agapės stalo.

Rugpjūčio 18 d. Pivašiūnus užplūdo *Caritas* organizacijos nariai, savanoriai, socialiniai darbuotojai. Kun. Julius Sasnauskas OFM Pivašiūnų gimnazijoje sakytoje katechezėje pabrėžė Dievo gailestingumą. Pranešime buvo paminėti svarbiausieji bibliniai Dievo gailestingumo momentai. Visur galime atsekti dievišką savybę – Dievo žvilgsnį, pasigailėjimą ir veiksmą. Mes, žmonės, matydami kančią, vargą, atpažįstame, pasigailime, ką nors padarome – prisiliečiame prie dieviškųjų savybių. Svarbu turėti tikrojo Dievo įsivaizdavimą, o ne jo kaukes. Buvo minėta pasaulimų stygiaus dilema Lietuvoje. Brolis Julius prisiminė prieš 25 metus iškovotos laisvės dovana, entuziazmą, Nepriklausomybės atgavimą, valstybingumo kūrybos pradžią, Bažnyčios institucijų, taip pat ir galingos *Caritas* organizacijos, atgaivinimą. Tačiau po ketvirčio amžiaus matome, kad ne viskas yra padaryta. Nuo mūsų priklauso tiek Bažnyčios, tiek valstybės ateitis. Turime priimti asmeninę atsakomybę dėl Bažnyčios, būdami aktyvūs Kristaus bendruomenės – Dievo tautos dalis. Prelegentas priminė Eucharistijos esmę – maitintis Jėzaus Kūnu ir Krauju ir būti išsiųstiems, įsitraukti į Bažnyčios misiją, veikti savo parapijose, nešti Kristų, Gerąją Naujieną, tą gerą žinią kartu su gailestingumo darbais.

Po katechezės švęstoms šv. Mišioms vadovavo Kaišiadorių vyskupas. Per pamokslą generalvikaras mons. dr. Algirdas Jurevičius *Caritas* nariams sakė: „Jūs nesate tik kažkaip gailestingai veikianti labdarina organizacija, bet pats jūsų pavadinimas įpareigoja mylėti žmogų visą ir visus jo poreikius, o ypač dvasinius; jūs darote Dievo meilę esamą konkrečioje situacijoje.“ Šv. Mišiose dalyvavo daug piligrimų, tarp kurių buvo grupė iš Krekenavos, vadovaujama kun. Gedimino Jankūno.

Rugpjūčio 19 d. Pivašiūnuose susirinko tikybos mokytojai, katechetai bei pedagogai. Sambūris prasidėjo kun. Kęstučio Dvarecko vedama katecheze „Dievo

gailestingumas mano gyvenime“. Prelegentas sakė: „Priimti Dievo ir kitų gailestingumą yra paprasta, nereikalauja ypatingų mūsų pastangų, greičiau tai yra kiekvieno žmogaus poreikis, bet kaip pačiam būti gailestingam?“ Atsakymą jis pateikė nagrinėdamas tris dalykus, kur ypač gali pasireikšti gailestingumas: ligos, laikas ir pinigai. Priimti ligą, ribotumą, nepajėgumą – visa tai, kas mums nemalonu, – iššūkis kiekvienam iš mūsų. Dievui, priešingai – tai nėra kliūtis mus mylėti. Dažnai, susidūrę su sunkumais, kurių nepajėgiame įveikti, kai mums ne viskas sekasi, pradedame galvoti, kad esame nevykėliai ir kažkas su mumis negerai. Kun. K. Dvareckas patikino, kad Dievas leidžia visus tuos dalykus dėl mūsų gėrio. Viešpats vienintelis žino, ko mums iš tiesų reikia. Pasitikėti ir remtis juo – didžiausia mūsų stiprybė. Kitas dalykas yra laikas. Jo labiausiai šiais laikais trūksta. O kam naudojame savo laiką? Ar tie dalykai iš tiesų yra verti mūsų laiko? Dievas mums visiems davė vienodai laiko, svarbu – kam jį naudojame. Trečias dalykas yra pinigai. Čia pasaulio ir Dievo logika visiškai skiriasi. Pagal pasaulio mąstymą, turėti reiškia kaupti, o pagal Dievo mąstymą – dalytis.

Pagrindinėms šv. Mišioms vadovavo Kaišiadorių vyskupas, homiliją sakė Katechetikos centro sielovadininkas kun. Gediminas Tamošiūnas. Jis atkreipė dėmesį į Gailestingumą kaip gerų darbų darymą ir meilę artimui iki galo (Jėzaus pavyzdžiu). Po pamaldų tikybos mokytojai Pivašiūnų gimnazijoje šventė agapę. Kaišiadorių vyskupas suteikė mokytojams kanoninę siuntimą ir palaimino Naujiems mokslo metams.

Rugpjūčio 20 d. Kaišiadorių vyskupijoje yra ypatinga: 1962 m. rugpjūčio 20 d. į Tėvo namus iškeliavo iškilus vyskupijos ganytojas Dievo tarnas arkivyskupas Teofilus Matulionis. Pivašiūnų šventovėje buvo meldžiama jam altoriaus garbės, o jo patirti pažeminimai bei kančia tapo akstinu melstis už ligonius, medicinos darbuotojus bei slaugytojus. Pagrindinėms šv. Mišioms vadovavo Panevėžio vyskupas Linas Vodopjanovas OFM, homiliją sakė Kaišiadorių ordinaras pristatydamas Dievo tarną Teofilų kaip ištikimą Kristaus bičiulį. Abu vyskupai Mišių metu teikė Ligonų sakramentą iš įvairių parapijų atvykusiems ligoniams. Pamaldų metu giedėjo pritardamos kanklėmis seserys benediktinės iš Kauno.

Vakare Dievo tarno Teofiliaus minėjimas persikėlė į Kaišiadorių katedrą. Iškilmingoms šv. Mišioms, kuriose dalyvavo Kauno seserys benediktinės, Dievo tarno dvasingumą puoselėjanti maldos grupelė, gausus būrys piligrimų iš Seinų ir Punsko, vadovavo Kaišiadorių vyskupas Jonas Ivanauskas. Homiliją sakėdamas generalvikaras mons. dr. Algirdas Jurevičius kalbėjo: „Teofilus nepaliaujamai meldėsi kasdien girdėdamas ateistų svaichiojimus, jog nėra jokio Dievo; Dievo tarnas tikėjo galutine Dievo pergale nepaisydamas įkyrių saugumiečių tvirtinimų apie pasaulinius komunizmo laimėjimus. Teofilus gyveno viltimi, jog žmogišką orumą traiskanti ideologija neturi ateities, ir tvirtai laikėsi savo įsitikinimų.“ Po šv. Mišių Kaišiadorių katedroje buvo meldžiamasi katedros kriptoje prie Dievo tarno žemiškųjų palaikų, tikintieji klausėsi Birštono sakralinio muziejaus vadovės dr. Romos Zajančauskienės pranešimo „Gailestingumas Dievo tarno arkivyskupo Teofiliaus Matulionio darbuose ir gyvenime“.

Rugpjūčio 21-ąją, sekmadienį, Pivašiūnai sukviėtė šeimas. Pagrindinėms šv. Mišioms vadovavo ir Sutvirtinimą teikė Kaišiadorių vyskupas Jonas Ivanauskas. Mišių metu šeimos aktyviai dalyvavo liturgijoje: skaitė Dievo žodį, maldavimus, o mažiausieji šeimų nariai smalsiai apžiūrinėjo auksu tviskančias

Atminimo lentos Kaišiadoryse

Rugpjūčio 7 d. Kaišiadorių katedroje buvo švenčiama Kristaus Atsimainymo titulo šventė ir parapijos atlydai bei paminėtos jubiliejinės sukaktys. Šiais metais sukanka 110 metų, kai 1906 m. Vilniaus vyskupas Eduardas Roppas suteikė leidimą Kaišiadoryse statyti bažnyčią, ir 80 metų, kai buvo konsekruota katedra. 1936 m. Kaišiadorių katedrą konsekrovo pirmasis Kaišiadorių vyskupas Juozapas Kukta.

Šia proga Kaišiadorių vyskupas Jonas Ivanauskas, vadovavęs iškilmingoms pamaldoms, katedroje atidengė ir pašventino parapijos ir vyskupijos įsteigimui bei šios bažnyčios – katedros statybai atminti akmenines lentas su įrašais.

Pirmoji atminimo lenta dedikuota Kaišiadorių vyskupijai ir joje skelbiama, jog popiežius Pijus XI apaštališkąja konstitucija *Lituanorum gente* 1926 m. balandžio 4 d. įkūrė Kaišiadorių vyskupiją ir pirmuoju Kaišiadorių vyskupu paskyrė Juozapą Kuktą.

Antroji lenta dedikuota Kaišiadorių katedrai ir joje skelbiama, jog katedros projekto autoriai yra Vaclovas Michnevičius ir Alfredas Aleksandravičius. Interjerą kūrė Vincentas, Silvanas ir Adomas Jakševičiai, Ignatas Rudolfas. Statybai vadovavo klebonas Alfonsas Varnas. Katedrą konsekrovo Kaišiadorių vyskupas Juozapas Kukta 1936 m.

Trečioji atminimo lenta dedikuota Kaišiadorių parapijai ir joje skelbiama, jog 1906 m. parapiją įkūrė Vilniaus vyskupas Eduardas Roppas. Pirmasis parapijos klebonas Valerijonas Holiakas. Bažnyčia, o vėliau katedra statyta tikinčiųjų aukomis, sklypą bažnyčiai ir aikštei (prie jos) dovanojo ir statybą rėmė Boleslovas fon Romeris ir kiti geradariai.

-KŠ-

Pašventintas kertinis akmuo

Rugpjūčio 14 d. į prieš trejus metus sudėgusios Švč. Mergelės Marijos Rožan-

činės bažnyčios šventorių gausiai susirinko parapijiečiai, kunigai, LR Seimo nariai, Prienų savivaldybės atstovai.

Visus pasveikino ir šv. Mišias aukojo Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila. Jis pasidžiaugė klebono Remigijaus Veprausko ir parapijiečių pastangomis ir tvirta viltimi turėti naujus maldos namus, kuriuose vėl būtų švenčiama Eucharistija bei sakramentai. Ganytojas ragino visus viltingai burtis šiam bendram tikslui, kad sudegusios bažnyčios vietoje vėl iškiltų maldos namai. Vyskupas dėkojo visiems, kurie prisidėjo ar dar prisidės prie šių Dievo namų statybos ir kvietė melstis, kad kylant šios bažnyčios sienoms augtų ir visų prie šios statybos prisidėjusių tikėjimas.

Svarbią ceremonijos dalį sudarė pamatų pašventinimo Akto paskelbimas. Savo parašais jį patvirtino Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila, kurijos atstovai, Prienų dekanas kan. Jonas Baliūnas, iškilmėje dalyvavę dekanai ir dvasininkai iš kitų vyskupijos vietų, čia tarnavusieji kunigai Arūnas Užupis, Kęstutis Vosylius, Robertas Bruzga bei kunigai balbieriškiai Nerijus Žvirblis ir Gediminas Marcinkevičius, Seimo nariai Andrius Palionis, Vytautas Kamblevičius, Emanuelis Zingeris, Rimas Antanas Račys, Albinas Mitrulevičius, vietos savivaldos atstovai, visą savo gyvenimą bažnyčiai paaukojęs zakristijonas Stasys Gustaitis, UAB ARCHIS vadovai ir parapijos klebonas kunigas Remigijus Veprauskas.

-ij-

Lenta Žemaičių Krikšto jubiliejui atminti

Liepos 23 d. Telšiuose vyskupas emeritas J. Kauneckas pašventino Žemaičių Krikšto 600 metų jubiliejui atminti skirtą lentą. Pritvirtinta prie didžiųjų katedros šventoriaus vartų, ji apie šį jubiliejų primins visiems, atvykstantiems į Telšių katedrą. Lentos atsiradimo autorius ir idėjos įgyvendintojas – architektas prof. Algirdas Žebrauskas, fundatoriai – verslininkai Stanislovas ir Elena Jurkai.

-kasab-

altoriaus puošmenas. Sakydamas homiliją vyskupas užsiminė apie šiandienos šeimų sunkumus ir nurodė būdus, kaip su tikėjimu ir malda įveikti visas kliūtis. Vyskupas taip pat dėkojo šeimoms už jų krikščioniško gyvenimo liudijimą. Po pamaldų Kaišiadorių vyskupijos šeimos centras kvietė šeimas į palapinę pabendrauti ir pasivaikinti.

Žolinės atlydų pabaigą Pivašiūnuose vainikavo rugpjūčio 22 d. švenčiamas Švč. Mergelės Marijos Karalienės minėjimas. Ypač gausi Gyvojo rožinio draugija bei kitos maldos grupės atvyko į šventovę padėkoti Dievui už maldos malonę. Dauguma atsiliepė į Kaišiadorių vyskupijos Gyvojo rožinio draugijos iniciatyva organizuotą minipiligrimystę ir du kilometrus ėjo pėsčiomis.

Šv. Mišių pradžioje Kaišiadorių vyskupas pasveikino visų maldos grupių narius, ypač išskirdamas vieną gausiausių Kaišiadorių vyskupijoje Gyvojo rožinio draugiją, taip pat piligrimus iš kitų vyskupijų, itin gausų Gyvojo rožinio draugijos narių būrį iš Panevėžio ir Vilkaviškio vyskupijų ir kitur. Po sveikinimo Kaišiadorių vyskupas paprašė Kauno arkivyskupo emerito Sigito Tamkevičiaus SJ vadovauti šv. Mišioms. Arkivyskupas Sigitas homilijoje kreipė žvilgsnį į Marijos gyvenimą. Nuo Angelo apreiškimo Marijai ir jos atliepo „Tebūna man, kaip tu pasakei“ iki jos paėmimo į dangų ir kaip Dangaus Karalienės išaukštinimo telpa meilės ir aukos kupinas gyvenimas. Marijos ištikimybė Dievui neatskirama nuo išbandymų ir kančios. Dažnai ir mums kyla klausimas, kodėl mus mylintis Dievas neapsaugo savo žmonių nuo išmėginimų. Tačiau Dievo mintys ne žmonių mintys. Išbandymuose suspindi tai, kas svarbiausia – meilė Dievui ir žmonėms. Per išbandymus Dievas augina meilę. Pasitikėjimas Dievo apvaizda Marijos neapvylė. Kai užgrūdavo sunkumai, Marija tvirtai laikėsi Tėvo rankos, – ir išbandymai baigdavosi pergale. Kaip Viešpats vedė Mariją, taip veda ir kiekvieną Dievą mylintį žmogų.

Po pamaldų įvairių maldos grupių minia patraukė prie Pivašiūnų piligrimų centro, kur buvo organizuota prasmingos bendrystės popietė. Kaišiadorių vyskupas įteikė padėkas įvairių dekanatų Gyvojo rožinio draugijos koordinatorėms ir aktyviausiems maldos grupių nariams. Po to surengta viktorina atsakant į klausimus apie Dievo tarno Teofiliaus Matulionio gyvenimą ir veiklą. Maldos grupių šventę užbaigė nuotaikingas koncertas.

Kasmet Žolinės atlydai Pivašiūnuose tampa vis labiau žinomi, mylimi ir lankomi. Prieš kiekvienas šv. Mišias skambėjo Pivašiūnų Marijai – Nuliūdusiųjų Paguodai sukurta giesmė, kurioje atsispindi ir etnografinis regionas: „Savo sostą čia iškelei, Dzūkų žemėj tarp vargelių...“, o po Mišių buvo meldžiamasi Malda Pivašiūnų Marijai. Eucharistijos šventimas, adoracija, Rožinio malda ir galimybė atlikti išpažintį yra tos dvasinės ašys, kuriomis judame Dievo karalystės link. Prie to dar prisideda prasmingi maldos žmonių susitikimai, bendravimas, dalijimasis ir visa tai nuspalvinama gražia dzūkiška nuotaika.

-maj-

Popiežius Pranciškus Lenkijoje

(KAI) Liepos 27–31 d. vykusios popiežiaus Pranciškaus 13-osios apaštališkosios kelionės į užsienį pagrindinis tikslas buvo dalyvauti Krokuvėje vykusiose Pasaulio jaunimo dienose. Šventasis Tėvas taip pat šventė Mišias Čenstakavoje Lenkijos krikšto 1050 metų proga, lankėsi buvusioje Aušvico koncentracijos stovykloje.

Prieš išvykdamas į kelionę popiežius meldėsi su grupe neįgalių jaunuolių Šv. Petro bazilikoje prie šv. Jono Pauliaus II kapo, taip pat susitiko su grupe jaunų pabėgėlių. Išvakarėse Pranciškus meldėsi Marijos Didžiojoje bazilikoje prie *Salus Populi Romani* paveikslo, kuris yra ir Pasaulio jaunimo dienų ikona.

Lėktuve vykusioje spaudos konferencijoje popiežius komentavo prieš dieną įvykdytą išpuolį Prancūzijoje. Jo metu nužudytas 84 m. amžiaus kunigas Jacques Hamelis. Pranciškus kalbėjo apie pasaulyje dalimis vykstantį karą, tačiau pabrėžė, kad jis nėra religinio pobūdžio.

Po pasveikinimo oro uoste oficialus popiežiaus Pranciškaus susitikimas su Lenkijos valdžios ir visuomenės atstovais vyko Vavelio pilies kieme, kur dalyvavo apie aštuoni šimtai žmonių. Sveikinimo kalboje popiežius sakė, kad pirmą kartą lankosi šioje Europos dalyje ir išklė lenkų tapatybei svarbią istorinę atmintį. Jis gyrė lenkų puoselėjamą „gerosios“ atminties pergalę, pavyzdžiu pateikdamas tarpusavio atleidimo iniciatyvą tarp lenkų ir vokiečių episkopatų.

Po to vyko privatus pokalbis su Lenkijos prezidentu. Prezidentas A. Duda žurnalistams sakė, kad kalbėtasi apie šeimos vertę ir jos palaikymo politiką.

Vavelio katedroje popiežius Pranciškus uždaramė susitikime bro-

liško dialogo forma bendravo su Lenkijos hierarchais. Atsakydamas į klausimą dėl sekuliarizacijos iššūkio popiežius minėjo gnostinio dvasingumo pavojų. Jis ragino ganytojus būti arčiau žmonių. Aptardamas parapijų ir bažnytinių judėjimų santykį Šventasis Tėvas pabrėžė, kad parapijos yra svarbios ir turi išlikti kaip namai ir atramos taškas. Jis taip pat įspėjo nevergauti pinigams, ragino rodyti solidarumą, rūpintis vargšais.

Vakare Krokuvos arkivyskupo rūmų balkone pasirodžiusį Pranciškų sveikino tūkstančiai jaunuolių. Iš čia pro „Popiežiaus langą“ jaunimui daugelį kartų kalbėjo Jonas Paulius II. Pranciškus kvietė mels-tis už neseniai nuo vėžio mirusį studentą grafiką Maciejų Cieślaką, talkinusį PJD dekoravimo darbuose ir per tai atradusį tikėjimą.

Čenstakavoje

Antrąją kelionės dieną, liepos 28-ąją, keliauti į Čenstakavą dėl oro sąlygų teko automobiliu. Pakeliui popiežius aplankė Švč. Mergelės Marijos Paaukojimo kongregacijos seserų vienuolyną, taip pat ligoninėje aplankė Krokuvos arkivyskupą emeritą kardinolą Franciszeką Macharskį (šis 89 m. ganytojas po kelių dienų mirė).

Nacionalinėje Marijos šventovėje popiežių pasitiko apie 600 tūkst. tikinčiųjų. Pranciškus pasimeldė prieš stebuklingąjį Marijos paveikslą ir ant altoriaus paaukojo aukso rožę. Homilijoje, komentuodamas liturgijos skaitinius, popiežius pabrėžė Dievo veikimo būdą: per mažumą, paprastumą, artumą ir konkretumą. Šiuos bruožus atpažįstame ir Marijoje. „Laiko pilnatvėje“ įvykęs Dievo Įsikūnijimas buvo jo malonės dovana. Marijos užtarimu popiežius meldė atnaujinti mums laiko pilnatvę, širdimi atsiversti į Marijos mokomą gyvenimo sti-

lių. Komentuodamas žurnalistams popiežiaus vizitą Čenstakavoje, kun. Federico Lombardi SJ pabrėžė jo simbolinę svarbą, nes prieš penkiasdešimt metų minint Lenkijos krikšto tūkstantmetį komunistinė valdžia neleido ten atvykti popiežiui Pauliui VI. Anuomet popiežiaus buvimą simbolizavo jo portretas, tuščias krėslas bei baltų ir geltonų rožių puokštė.

Sraigtasparniu grįžęs į Krokuvą pavakare popiežius Blonia parke susitiko su Pasaulio jaunimo dienų dalyviais. Lietingas oras neslopino susirinkusiųjų džiugios nuotaikos. Į susitikimo vietą Pranciškus vyko tramvajumi: tai priminė tuos laikus, kai kardinolas Jorge Bergoglio miesto transportu keliaudavo Buenos Airių gatvėmis. Tramvajumi drauge važiavo popiežiaus palyda ir neįgalieji bei jų lydėtojai. Jordano parke popiežius perėjo į papamobilį ir apvažiavo sektorius, kuriuose buvo apie 700 tūkst. jaunuolių. Susitikimas prasidėjo skambant PJD himnui „Palaiminti gailėstingieji“. Procesijoje su vėliavomis prisistatė 187 PJD užsiregistravusių šalių jaunuoliai. Šešių žemynų atstovai nešė gailėstingumo darbais garsėjusių šventųjų atvaizdus. Evangelijos ištrauka buvo skaitoma dvejopai: pagal lotyniškąsias ir bizantines apeigas. Popiežius savo kalboje gėrėjosi jaunimo energija, troškimais bei išipareigojimais, tačiau drauge apgailestavo dėl tų jaunuolių, kurie prieš laiką pasens-ta ir pasiduoda nepradėję kovos, vadovaudamiesi klaidingomis iliuzijomis. Pasak popiežiaus, yra vienintelis atsakymas: ne daiktas, bet gyvas asmuo – Jėzus Kristus.

Liturgijos metu popiežius netyčia suklypo ant laiptelio, tačiau nesusižeidė. Vėliau jis pats paaiškino, kad buvo užsižiūrėjęs į Marijos ikoną. Vakare pro „Popiežiaus langą“ Pranciškus susirinkusiems jaunuoliams kalbėjo apie santuoką. Pirmose eilė-

se stovėjo jaunos sutuoktinių poros vestuviniiais drabužiais. Popiežius siūlė šeimyninės santarvės receptą: žodžius „prašau, ačiū, atleisk“. Jis taip pat pabrėžė, kad santuokinis įsipareigojimas yra drąsus žingsnis.

Aušvice

Trečiąją vizito dieną popiežius lankėsi Aušvico stovykloje, Krokuvos ligoninėje aplankė mažuosius pacientus ir dalyvavo PJD Kryžiaus kelio pamaldose. Vizitas buvusios nacių koncentracijos stovyklos teritorijoje popiežiaus pageidavimu vyko tyloje. Šventasis Tėvas pėsčias žengė per iškalbingus vartus su užrašu „Arbeit macht frei“. Celėje, kurioje prieš 75 metus atidavė savo gyvybę šv. Maksimilijonas Kolbė, popiežius Pranciškus paliko įrašą atminimų knygoje: „Viešpatie, pasigailėk savo tautos! Viešpatie, atleisk už tiek žiaurumo.“ Birkenau lagerio teritorijoje prie Tarptautinio paminklo aukoms popiežiaus laukė apie tūkstantis žmonių, tarp jų buvę kaliniai, žydų gelbėtojai ir jų artimieji. Lenkijos vyriausiasis rabinas hebrajiškai giedojo 130 psalmę; po to ją lenkų kalba skaitė klebonas iš parapijos, kurioje už žydų gelbėjimą buvo nužudyta šeima su septyniais vaikais. Tarp Birkenau lageryje nužudytų aukų yra ir šv. Kryžiaus Teresė Benedikta – Edita Stein.

Grįžęs į Krokuvą po pietų popiežius aplankė universitetinę vaikų ligoninę, bendravo su mažaisiais pacientais (dauguma serga onkologinėmis ligomis), jų tėvais ir medicinos personalu. Trumpoje kalboje popiežius jiems dėkojo ir sakė: „Kas vykdo gailingumo darbus, nebijo mirties.“

Kryžiaus kelias

Penktadienio vakare popiežius Pranciškus Blonia parke dalyvavo Kryžiaus kelio pamaldose. Kryžiaus kelio pamaldos jau keletą dešim-

tmečių įtrauktos į pagrindines PJD renginių iškilmes. Gailingumo jubiliejaus proga 14 Kryžiaus kelio stočių sujungta su 14 gailingumo darbų kūnui ir sielai. Pamaldas lydėjo PJD šūkis „Palaiminti gailingieji, nes jie susilauks gailingumo“. Mąstymus parengė Krokuvos vyskupas augziliaras Grzegorz Ryśas. Apmąstomų stočių turinį padėjo atskleisti įvairioji meninė išmonė: šiuolaikinis šokis, sieninė tapyba, oro akrobatika, kompiuterinė animacija, performansai. Stotyse vaizduotos problemos, su kuriomis tenka susidurti šių dienų jaunam žmogui. Pristatytos Bažnyčios bendruomenės, teikiančios konkrečią pagalbą sunkiose gyvenimo situacijose. Popiežius Pranciškus savo kalboje kėlė daugelio širdžiai prabylančius klausimus: kur yra Dievas, jei pasaulyje egzistuoja blogis? Jis siūlė ieškoti atsakymo Jėzuj: jis yra kiekviename kenčiančiame žmoguje ir tapatinasi su kiekvienu.

Vakare pro „Popiežiaus langą“ Pranciškus pasidalijo mintimis po apsilankymo Aušvice, taip pat kalbėjo apie daugelį šiandien kenčiančių žmonių.

Šeštadienį popiežius Pranciškus meldėsi Dievo Gailingumo šventovėje, po to Šv. Jono Pauliaus II šventovėje aukojo Mišias drauge su Lenkijos kunigais, vienuoliais bei seminaristais. Jis pietavo su jaunaisiais PJD atstovais iš įvairių žemynų, o vakare dalyvavo maldos budėjime *Campus Misericordiae* laukuose.

Vizitas Lagievninkų Dievo Gailingumo šventovėje prasidėjo Šv. Faustinos koplyčioje, kur popiežius tyloje pasimeldė prie „Dievo Gailingumo sekretorės“ relikvijų. Įeidamas į baziliką Pranciškus spontaniška prakalba paragino „išnaudoti šią dieną, kad visi priimtume Jėzaus gailingumą“. Įžengęs į šventovę pro specialiai

Jubiliejui įrengtus Gailingumo vartus, popiežius išklauė 8 žmonių išpažinčių italų, ispanų ir prancūzų kalbomis. Po to lenkų kunigai viso pasaulio nuodėmklausių vardu įteikė Pranciškui Gailingingo Jėzaus paveikslą. Popiežius bazilikoje palaimino keletą ligonių ir neįgaliųjų, priėmė neįgalių vaikų iš duonos pagamintą rožinį.

Iš ten popiežius nuvyko į Šv. Jono Pauliaus II šventovę, priklausančią Šv. Jono Pauliaus II centrui „Nebijokite!“ Statyti Jonui Pauliui II atminti skirtą popiežišką centrą „Nebijokite!“ nutarta 2006 m., jis iškilo buvusios gamyklos „Solvay“ teritorijoje, simboliškai primenančioje Karolio Wojtylos jaunystę. Švęsti Mišių su popiežiumi Pranciškumi šventovės viduje ir šventoriuje susibūrė apie 7 tūkst. dvasininkų ir vienuolių, dar apie 20 tūkst. pasauliečių susirinko teritorijoje prie šventovės. Homilijoje popiežius ragino ne tik nuolat iš naujo skaityti Evangeliją, „gyvąją Dievo Gailingumo knygą“, bet ir papildyti ją savo atliekamais gailingumo darbais.

Krokuvos arkivyskupo rezidencijoje popiežius, kaip įprasta PJD programoje, pietavo su 13 jaunuolių iš įvairių žemynų. Jaunuoliai dalijosi patirtimi, kaip išgyvena krikščionybę įvairiose pasaulio šalyse, taip pat uždavė klausimų Šventajam Tėvui: kaip meldžiasi, ką mėgsta valgyti, kokios muzikos klauso.

Po pietų įvyko iš anksto programoje nenumatytas popiežiaus Pranciškaus susitikimas su jėzuitais. Broliškame ir atvirame pokalbyje dalyvavo apie trisdešimt jėzuitų, daugiausia iš Krokuvos ir Varšuvos provincijų.

Pakeliui į maldos budėjimą popiežius netikėtai aplankė Šv. Pranciškaus baziliką, kurioje gerbiamos 1991 m. Peru nužudytų misionierių palaimintųjų Michało Tomasze-

ko OFM Conv. ir Zbigniewo Strzałkowskio OFM Conv. relikvijos. Popiežius susitiko su palaimintųjų misionierių šeimų nariais.

Budėjimas Campus Misericordiae laukuose

Budėjimo pamaldų pradžioje popiežius drauge su šešiais jaunuoliais, atstovavusiais visiems žemynams, prisiartinio prie netoli altoriaus įrengtų Gailestingumo vartų, primenančių tebesitęsiantį Gailestingumo jubiliejų. Susitikimo su popiežiumi programą sudarė inscenizacijos, supintos su jaunuolių liudijimais, Šventojo Tėvo kalba ir Švenčiausiojo Sakramento adoracija. Liudijimais pasidalijo jaunuoliai iš Lenkijos, Sirijos ir Paragvajaus. Atsiliėpdamas į jaunuolės iš Alepo liudijimą, popiežius kvietė įveikti pasaulyje vykstančius karus puoselėjant brolybę, šeimyniškumą ir bendrystę. Jis taip pat kalbėjo apie „mūsų laikų paralyžių“, kai laimė klaidingai tapatinama su „gulinėjimu ant sofos“, kuris naikina iš lėto, apkvailina ir užmigdo patiems to nesuvokiant. Pranciškus kvietė nebijoti rizikos, ryžtingai „atsisakyti sofos“ ir autis „žygio batus“. Adoracijos metu susirinkusieji meldėsi Dievo Gailestingumo vainikėlių, vyko meditacija. Po palaiminimo Švenčiausiuoju Sakramentu surengtas ekumeninis koncertas.

Baigiamosiose PJD Mišiose Krokuvos Gailestingumo parke dalyvavo beveik du milijonai maldininkų (tarp jų apie 1400 iš Lietuvos). Pranciškus papamobiliumi apvažiavo 8 km sektorius skiriančią trasą. Popiežių pasveikino Krokuvos arkivyskupas kardinolas Stanisławas Dziwiszas. Evangelija (Lk 19, 1–10), kaip ir per kitas iškilmingas PJD pamaldas, giedota pagal lotyniškąsias ir bizantines apeigas. Homilijoje popiežius išskyrė tris galimas

kliūtis, trukdančias susitikti su Jėzumi. Reikia įveikti menko savęs vertinimo, „žemo ūgio“ pagunda: Dievo akyse visi yra mylimi ir svarbūs. Popiežius pavadino liūdesį užkrečiančiu ir blokuojančiu „virusu“ ir ragino jam priešintis dėkojant už dovaną „mylėti ir būti mylimam“. Antra Zachiejaus įveikta kliūtis – paralyžiuojanti baimė. Popiežius ragino jaunuolius angažuotis ir neužsisiklęsti, siekti gražios meilės, nepasiduoti „sėkmės dopingui“ ar „savanaudiškumo narkotikams“. Trečioji kliūtis – nepalankus minios murmėjimas, blokuojančios žmonių nuomonės. Pranciškus išpėjo nelikti dalykų paviršiuje, nesiimti sielos „makiažo“ siekiant atrodyti geresniems. Popiežius ragino pasitikėti Dievo atmintimi, kuri nėra tik duomenis registruojantis „kietasis diskas“, bet jautri širdis, ji džiaugiasi naikindama blogio pėdsakus. Jis linkėjo, kad Evangelija taptų nuolatiniu „navigatoriumi“ jaunuolių gyvenimo kelyje.

Per Tikėjimo išpažinimą dalyviai galėjo apsigauti baltu šaliku, kuriame įsirašė savo krikšto datą. Po komunijos Popiežiškosios pasauliečių tarybos pirmininkas kardinolas Stanisławas Ryłko padėkojo Šventajam Tėvui, kad parinko Krokuvą pasaulio jaunimo susitikimo vieta. Jis priminė šv. Jono Pauliaus II 2002 m. Krokuvoje pasakytus žodžius, raginančius nešti pasauliui „Dievo gailestingumo liepsną“, kuri pasauliui duos taiką, o žmogui – laimę. Po šių žodžių popiežius Pranciškus perdavė šešiemis jaunuoliams, žemynų atstovams, žibintus, simbolizuojančius Dievo gailestingumo kibirkštis. Popiežius paskelbė, kad 2019 m. Pasaulio jaunimo dienos vyks Panamoje.

Po pietų susitikęs su PJD organizatoriais ir savanoriais popiežius Pranciškus grįžo į Romą.

Bažnyčios žinios

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos

STEIGĖJAS

Lietuvos Vyskupų Konferencija
S. Skapo g. 4, 01122 Vilnius

LEIDĖJAS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios informacijos centras
Papilio g. 5, 44275 Kaunas

REDAKcinė KOMISIJA

Pirmininkas

I. e. p. kun. Kęstutis Smilgevičius

Nariai:

Kaišiadorių vyskupija / mons. Algirdas Jurevičius
Kauno arkivyskupija / Darius Chmieliauskas
Panevėžio vyskupija / kun. Gediminas Jankūnas
Šiaulių vyskupija / kun. Evaldas Alūza
Telšių vyskupija / kun. Remigijus Saunorius
Vilkaviškio vyskupija / kun. Žydrūnas Kulpys
Vilniaus arkivyskupija / kun. Saulius Bužauskas

VYR. REDAKTORIUS

Gediminas Žukas

REDAKTORIAI

Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI

kan. Andriejus Sabaliauskas / Telšiai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
kun. Gediminas Tamošiūnas / Kaišiadorys

ADRESAS

Papilio g. 5, 44275 Kaunas

TELEFONAI

Redakcija (37) 323 853
Platinimo tarnyba (37) 322 758
El. paštas lkbc@lcn.lt

SPAUDŽIA

LC „Dakra“
Jonavos g. 260
44131 Kaunas

TIRAŽAS 670 egz.

ISSN 1392-6098